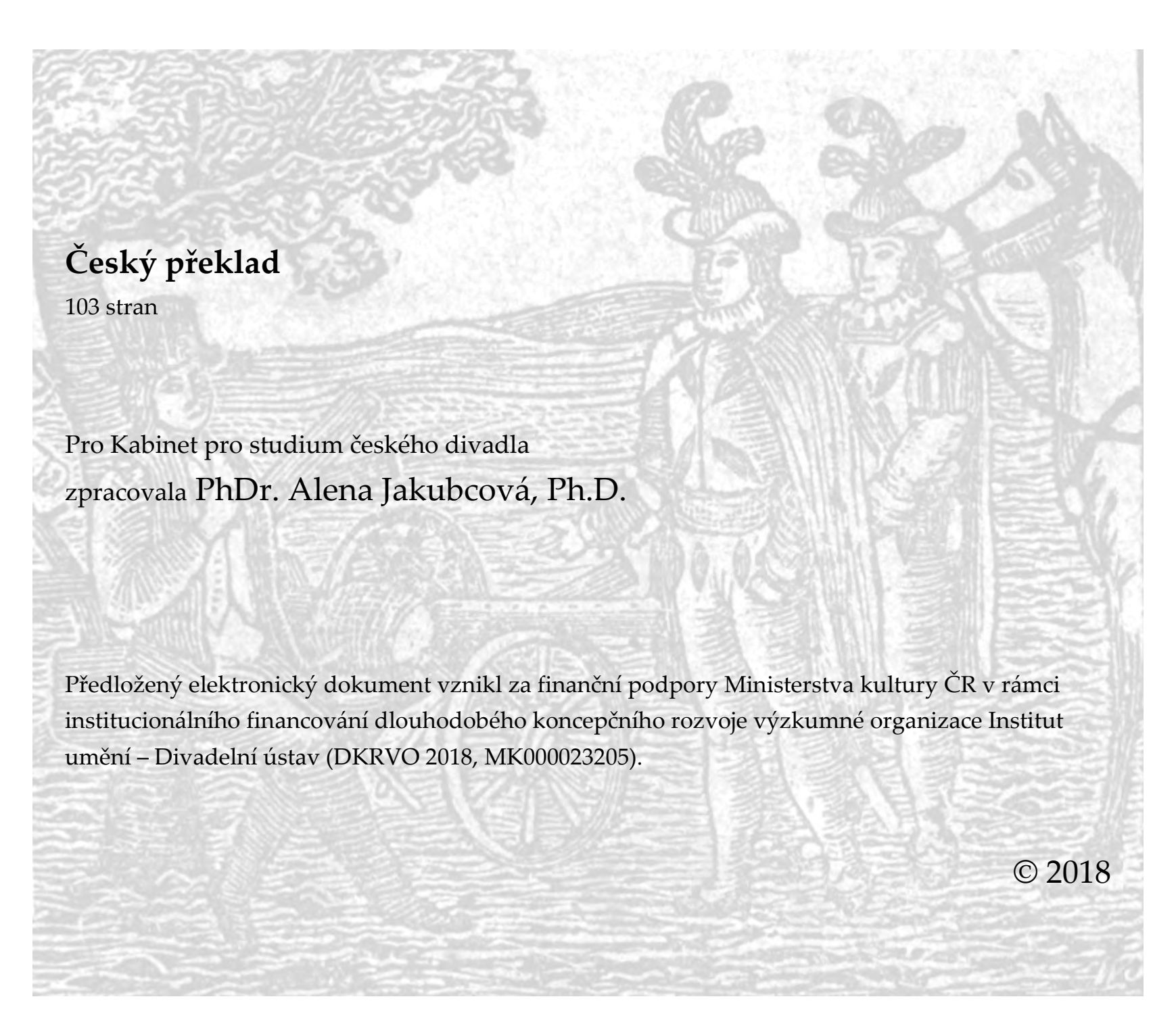

**Tragikomedie
nazvaná
Železný stůl
aneb
Vznešený sedlák**

**Pokorně
věnována**

Český překlad

103 stran

Pro Kabinet pro studium českého divadla
zpracovala PhDr. Alena Jakubcová, Ph.D.

Předložený elektronický dokument vznikl za finanční podpory Ministerstva kultury ČR v rámci institucionálního financování dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace Institut umění – Divadelní ústav (DKRVO 2018, MK000023205).

© 2018

**Nejvznešenějšímu pánu
Christianu Ernstovi, markraběti
brandenburskému, magdeburskému
v Prusku, Štětíně, Pomořansku,
Kašubů a Wendů, dále
vévodovi slezskému
v Krosnu a
Krnově,
purkrabímu norimberskému,
knížeti halberstadtskému, mindenskému a
kamieńskému etc.**

Našim nejváženějším pánům etc.

Jména jednajících postav.

1. Orismana.	Královna v Čechách.
2. Sigislaus.	Její synovec, princ v Čechách.
3. Otoardus.	Vévoda a královnin generál.
4. Hedregundis.	Princezna vendická.
5. Salamiro.	Význačný místodržitel v Čechách.
6. Protopan.	Vysoký kněz.
7. Mehim.	Pohanští kněží.
8. Sacer.	
9. Herminus.	Členové rady.
10. Belsarus.	
11. Saga.	Cikánka.
12. Dolfero.	
13. Fiander.	Cikáni.
14. Hedvan.	Sedlák.

*Divadlo představuje královskou rezidenci
v Čechách, a potom les.*

1. jednání. 1. scéna.

Salamiro, Belsarus, s Herminiem.

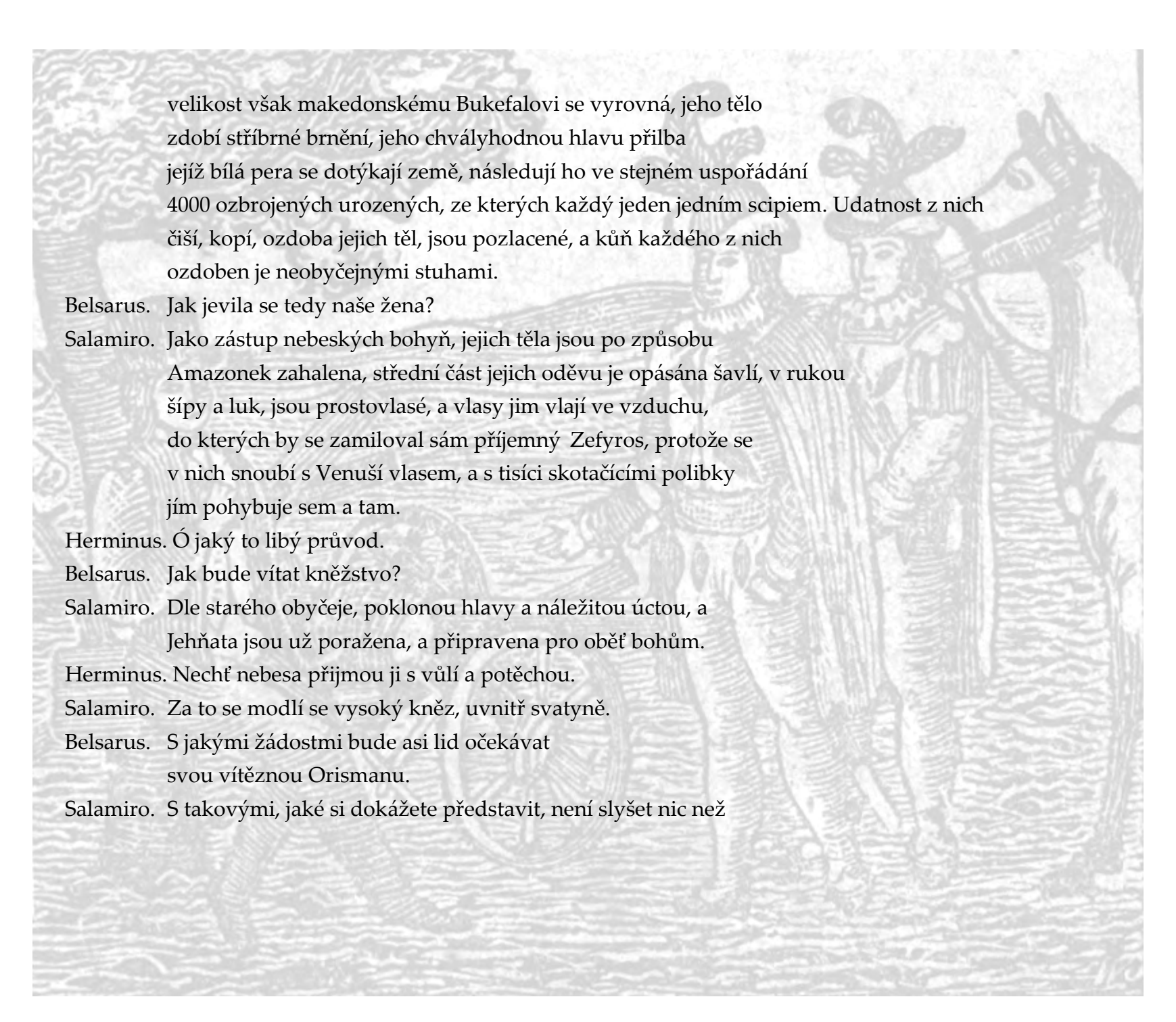
Salamiro. Mějte všechno nachystáno a přichystáno, abychom Její Výsost mohli přivítat ve vší nádheře.

Belsarus. Velevážený místodržitel a zemský správce království, lid je ochoten a dychtí vykonat váš rozkaz.

Salamiro. aby triumfující kněžna opravdový zápal, naší lásky k ní rozpoznala, na jakém blaženém místě se nachází nyní naše království, rozšířeno o přilehlé země, a sousední králové hledají město snů v Čechách, zpusťované svatyně bohů se musí znovu postavit, vestálský oheň nesmí vyhasnout nikdy více, ani obvyklé oběti v tomto smyslu nesmí přijít nazmar, Marsovy kněží mohou jásat a skákat, bílé korunovaného býka, ó mocný bože války, jako trvalý dík, každý rok na tvém oltáři porážím, pro své ó nesmrtelné bohy bude proto trvale kvést, a naše zbožnost nikdy více neuvadne.

Heriminus. Už rytířstvo vyjelo královně naproti?

Salamiro. Ano samozřejmě. A sice řádně uspořádáno, jejich vůdce je udatný hrdina Rondamanus, který sedí na jednom z bílých koní, jehož rychlost okřídlenému Pegasovi, síla a nezvyklá

velikost však makedonskému Bukefalovi se vyrovná, jeho tělo zdobí stříbrné brnění, jeho chvályhodnou hlavu přilba jejíž bílá pera se dotýkají země, následují ho ve stejném uspořádání 4000 ozbrojených urozených, ze kterých každý jeden jedním scipiem. Udatnost z nich čiší, kopí, ozdoba jejich těl, jsou pozlacené, a kuň každého z nich ozdoben je neobyčejnými stuhami.

Belsarus. Jak jevila se tedy naše žena?

Salamiro. Jako zástup nebeských bohyň, jejich těla jsou po způsobu Amazonek zahalena, střední část jejich oděvu je opásána šavlí, v rukou šípy a luk, jsou prostovlasé, a vlasy jim vlají ve vzduchu, do kterých by se zamiloval sám příjemný Zefyros, protože se v nich snoubí s Venuší vlasem, a s tisíci skotačícími polibky jím pohybuje sem a tam.

Herminus. Ó jaký to libý průvod.

Belsarus. Jak bude vítat kněžstvo?

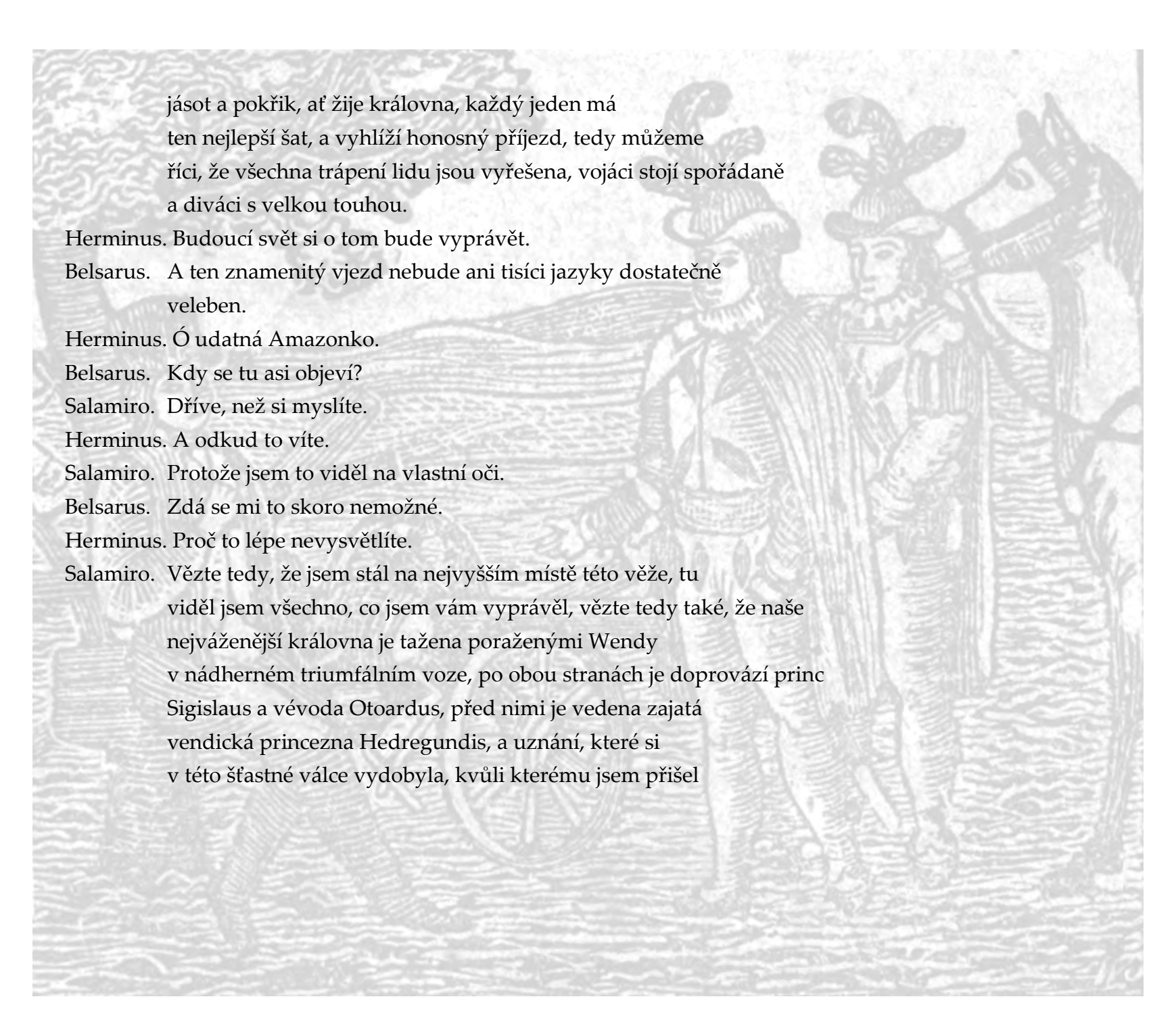
Salamiro. Dle starého obyčeje, poklonou hlavy a náležitou úctou, a Jehňata jsou už poražena, a připravena pro oběť bohům.

Herminus. Nechť nebesa přijmou ji s vůlí a potěchou.

Salamiro. Za to se modlí se vysoký kněz, uvnitř svatyně.

Belsarus. S jakými žádostmi bude asi lid očekávat svou vítěznou Orismanu.

Salamiro. S takovými, jaké si dokážete představit, není slyšet nic než

jásot a pokřik, ať žije královna, každý jeden má ten nejlepší šat, a vyhlíží honosný příjezd, tedy můžeme říci, že všechna trápení lidu jsou vyřešena, vojáci stojí spořádaně a diváci s velkou touhou.

Herminus. Budoucí svět si o tom bude vyprávět.

Belsarus. A ten znamenitý vjezd nebude ani tisíci jazyky dostatečně veleben.

Herminus. Ó udatná Amazonko.

Belsarus. Kdy se tu asi objeví?

Salamiro. Dříve, než si myslíte.

Herminus. A odkud to víte.

Salamiro. Protože jsem to viděl na vlastní oči.

Belsarus. Zdá se mi to skoro nemožné.

Herminus. Proč to lépe nevysvětlíte.

Salamiro. Vězte tedy, že jsem stál na nejvyšším místě této věže, tu viděl jsem všechno, co jsem vám vyprávěl, vězte tedy také, že naše nejváženější královna je tažena poraženými Wendy v nádherném triumfálním voze, po obou stranách je doprovází princ Sigislaus a vévoda Otoardus, před nimi je vedena zajatá vendická princezna Hedregundis, a uznání, které si v této šťastné válce vydobyla, kvůli kterému jsem přišel

na nádvoří chrámu, abych ji jménem celého království uvítal.

Belsarus. Mně se zdá, že slyším vřavu.

Salamiro. Na mou duši je to královna.

Herminus. Vizte, jak heroický je její vzhled.

Belsarus. Tedy předneste, co máte na srdci.

Salamiro. Nechte ji nejdříve sestoupit.

Herminus. Nyní sedí.

Belsarus. Je čas.

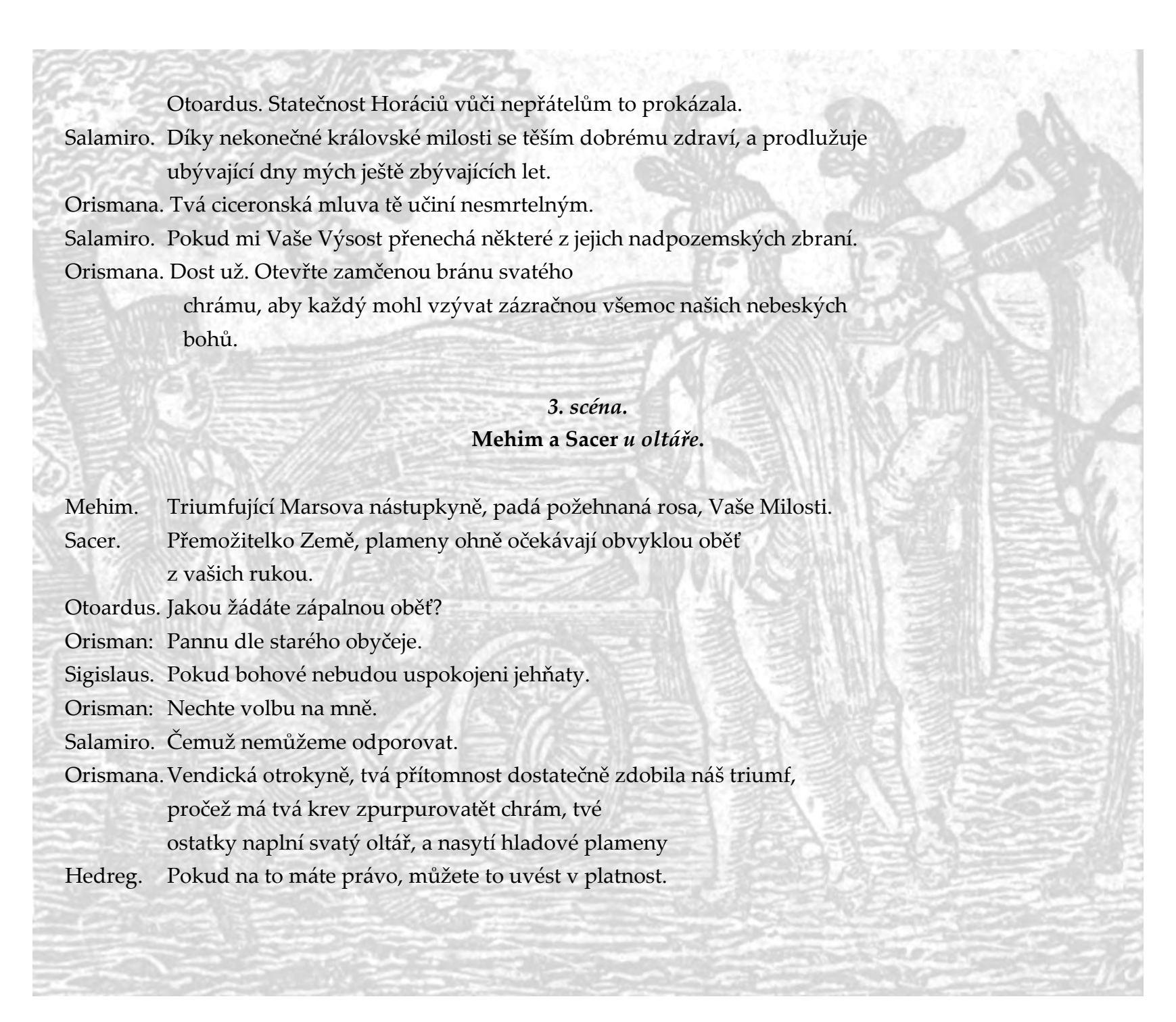
2. scéna.

Orismana v triumfálním voze. Sigislaus. Hedre- gundis a Otoardus.

Salamiro. Zbožňovaná královno všech udatných Amazonek, podstavec vašeho Faethónova trůnu, padá k vašim svatým nohám, k nepřemožitelné moci, a vítá vítězství, zazeleněné tisícem vavřínových věnců ve jménu pokorných poddaných, tak často jako Bospor pluje nebeskou oblohou, špičky věží se skláněly před vaší nádherou, příkopy a kruhové hradby sehnuly se před vaší dórskou mocí a alexandrijskou statečností, tenkrát když vaše požehnané kroky vstoupily na úrodnou českou zem.

Orismana. Povstaň letitá moudrosti, a železná opora zabezpečení mé země
Tvá neúnavná píle je catonskou radou, té držel se

Otoardus. Statečnost Horáciů vůči nepřátelům to prokázala.

Salamiro. Díky nekonečné královské milosti se těším dobrému zdraví, a prodlužuje ubývající dny mých ještě zbývajících let.

Orismana. Tvá ciceronská mluva tě učiní nesmrtelným.

Salamiro. Pokud mi Vaše Výsost přenechá některé z jejich nadpozemských zbraní.

Orismana. Dost už. Otevřte zamčenou bránu svatého chrámu, aby každý mohl vzývat zázračnou všemoc našich nebeských bohů.

3. scéna.

Mehim a Sacer u oltáře.

Mehim. Triumfující Marsova nástupkyně, padá požehnaná rosa, Vaše Milosti.

Sacer. Přemožitelko Země, plameny ohně očekávají obvyklou oběť z vašich rukou.

Otoardus. Jakou žádáte zápalnou oběť?

Orisman: Pannu dle starého obyčeje.

Sigislaus. Pokud bohové nebudou uspokojeni jehňaty.

Orisman: Nechte volbu na mně.

Salamiro. Čemuž nemůžeme odporovat.

Orismana. Vendická otrokyně, tvá přítomnost dostatečně zdobila náš triumf, pročež má tvá krev zpurpurovatět chrám, tvé ostatky naplní svatý oltář, a nasytí hladové plameny

Hedreg. Pokud na to máte právo, můžete to uvést v platnost.

Orism: S tvým otcem jsem bojovala mečem, nyní budu s tebou bojovat pomocí zákona.

Hedreg: Neprávem jste ho vyhnala ze země, o kolik méně spravedlnosti se dostane mně, ať už slovem či skutkem.

Orism: Tvůj rouhačský jazyk tě o ni dostatečně připraví.

Hedreg: Vaše řeč mě nutí takto mluvit.

Orism: Sacere, přineste zlatou kádi, a vy, Mehime, proveďte božský krvavý soud, abychom zřeli nebeskou vůli.

Sacer: Nechme o tom nejprve zpravit vysokého kněze Protopana.

Mehim: Pokud na sebe nechceme uvalit božský hněv.

Otoardus: Neodporuj své královně.

Sigislaus: Otoarde, jste nebesky prozíravý ve svých slovech.

Orism: Nechte ho mluvit dále, jeho řeč nás blaží.

Sigisl: Ještě více jeho osobnost, rozradostněná královno.

Orism: Proč dále prodlužovat zkrácení jejího života.

Sigisl: Je stejně tak i mou zajatkyň.

Otoardus: Má udatnost také umožnila takový únos, když jsem se probbojoval dvěma čtvrtinami nepřátel, konečně jsem se zmocnil i velkého příbytku, ze kterého nedávno utekl její otec, pronásledoval jsem uprchlé Wendy, a přemohl jich na 12 tisíc, zatímco vy jste se drželi v pozadí, a pleněním si vystačili, mezi kterými byla i dcera vyhnaného krále Hugetona

zajata.

Sigisl. Mé světoznámé činy nikdo neuznává, mou princovskou čest haní takový zrádce, musím odstoupit a uvolnit místo svým poddaným, ó nejdražší Hedregundis, odpusť mi, že jsem byl tak krutý k tobě, tvému otci a poddaným, přísahám, že tvou nevinnou smrt pomstím dvakrát.

Orism: Mehime, vaše váhání nás brzy rozpálí do běla.

Otoardus. Kdo jiný je tím vinen, než ten, kdo se protíví vašemu královskému rozkazu.

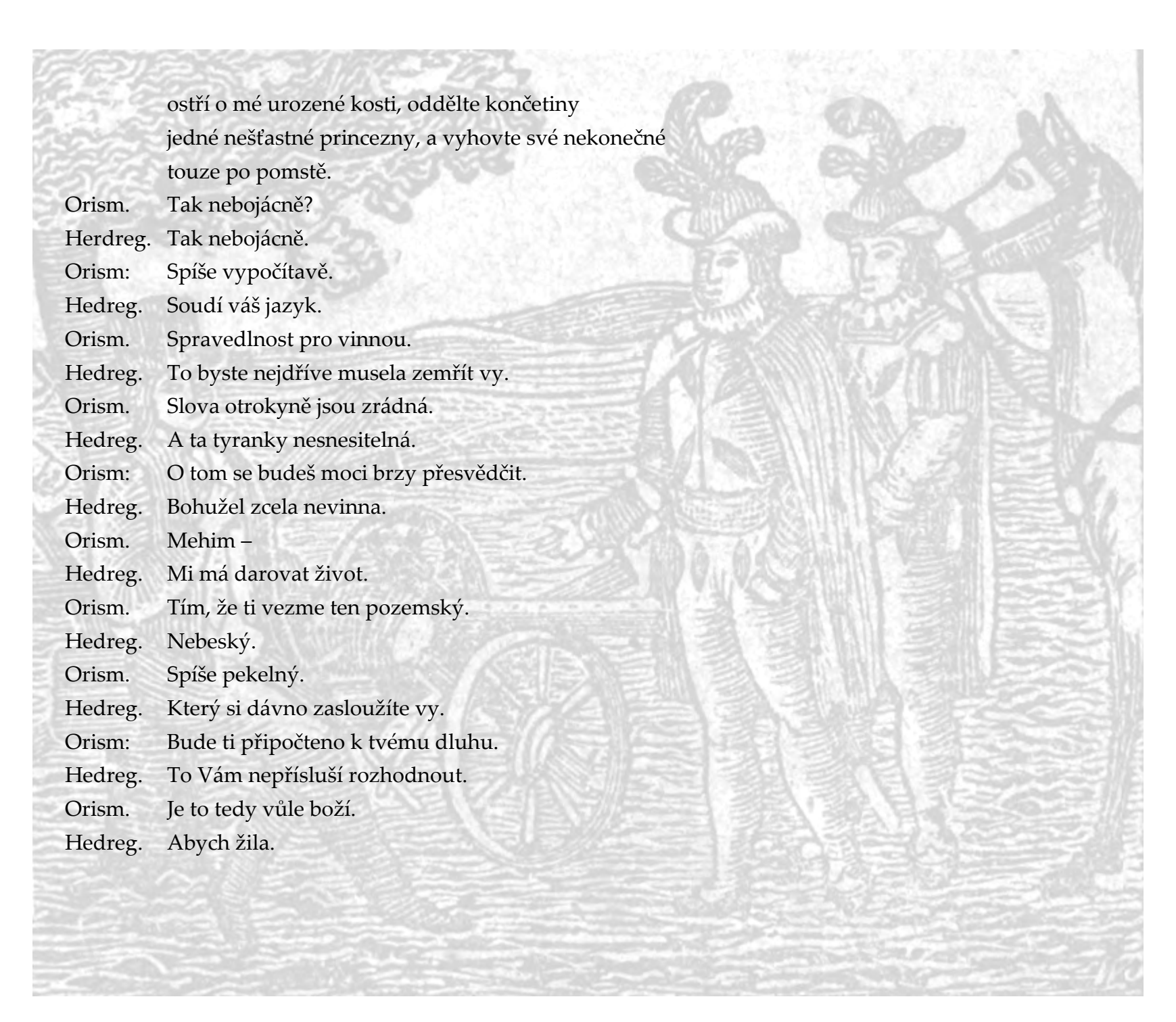
Salam: Vážená královno, prokažte nyní svou vrozenou shovívavost a darujte život té, která svázána stojí před vašim trůnem.

Herminus. Moje rada častokrát měla dobrý účinek, dejte bohové, ať nalezne ho i u Její Milosti, tedy můj veškerý názor je ten nevztahovat na tu ženu ruku.

Belsarus. Tuším velké neštěstí, a zlý konec zneklidňuje moje svědomí, protože chceme podříznout královskou dceru.

Orism: O to lahodnější oběť to pro bohy bude, proto říkám, neodporujte více mému příkazu, pokud chcete uniknout této šavli a zachovat svůj život v bezpečí.

Hedreg. K čemu ta zbytečná hádka, proč nepokračujete v plánované krvelačnosti, proč neztmavit ostré ostří mou královskou odsouzenou krví, ztupte

ostří o mé urozené kosti, oddělte končetiny
jedné nešťastné princezny, a vyhovte své nekonečné
touze po pomstě.

Orism. Tak nebojácně?

Hedreg. Tak nebojácně.

Orism: Spíše vypočítavě.

Hedreg. Soudí váš jazyk.

Orism. Spravedlnost pro vinnou.

Hedreg. To byste nejdříve musela zemřít vy.

Orism. Slova otrokyně jsou zrádná.

Hedreg. A ta tyranky nesnesitelná.

Orism: O tom se budeš moci brzy přesvědčit.

Hedreg. Bohužel zcela nevinna.

Orism. Mehim –

Hedreg. Mi má darovat život.

Orism. Tím, že ti vezme ten pozemský.

Hedreg. Nebeský.

Orism. Spíše pekelný.

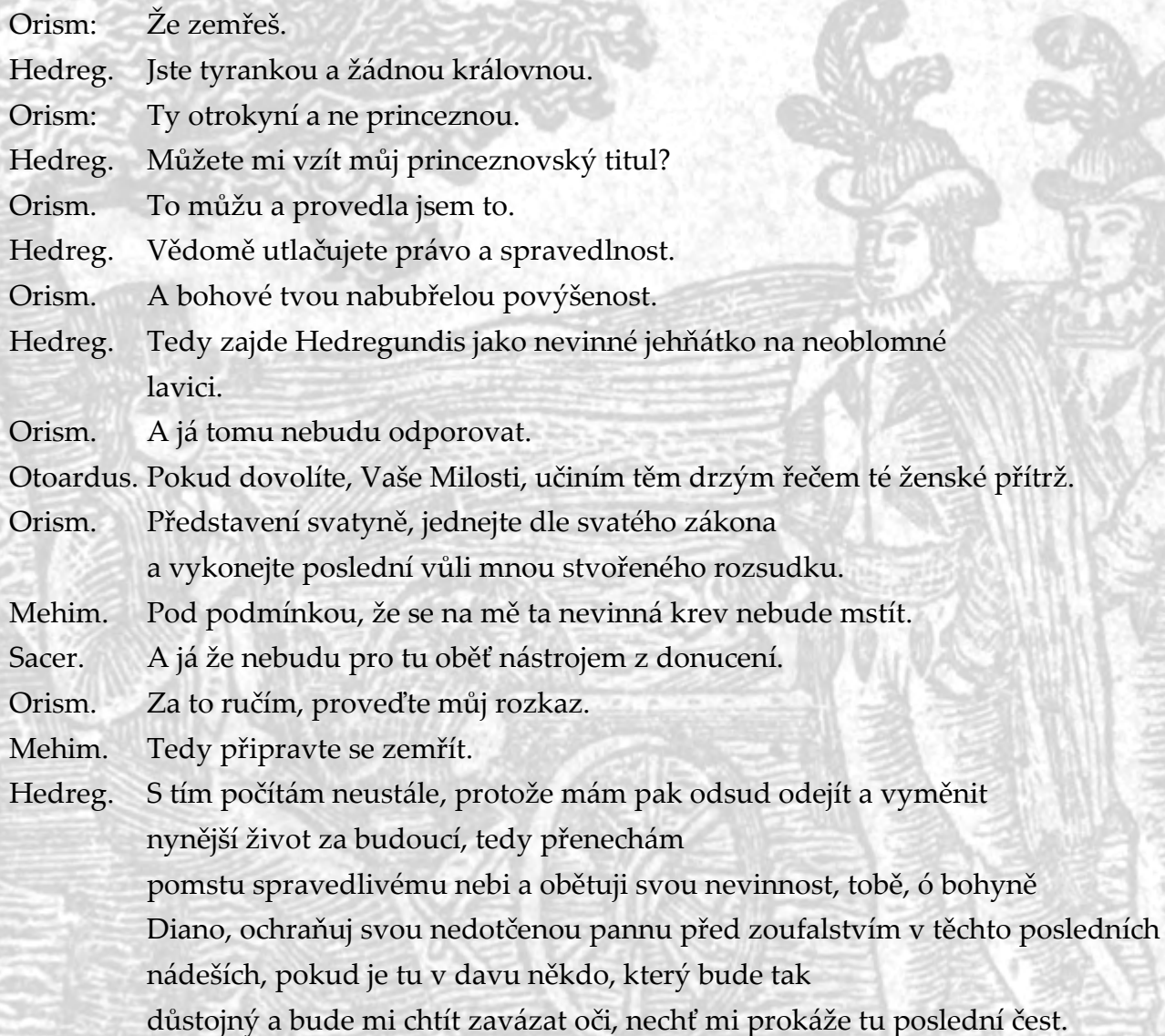
Hedreg. Který si dávno zasloužíte vy.

Orism: Bude ti připočteno k tvému dluhu.

Hedreg. To Vám nepřísluší rozhodnout.

Orism. Je to tedy vůle boží.

Hedreg. Abych žila.

Orism: Že zemřeš.

Hedreg: Jste tyrankou a žádnou královnou.

Orism: Ty otrokyní a ne princeznou.

Hedreg: Můžete mi vzít můj princeznovský titul?

Orism: To můžu a provedla jsem to.

Hedreg: Vědomě utlačujete právo a spravedlnost.

Orism: A bohové tvou nabubřelou povýšenost.

Hedreg: Tedy zajde Hedregundis jako nevinné jehňátko na neoblomné lavici.

Orism: A já tomu nebudu odporovat.

Otoardus: Pokud dovolíte, Vaše Milosti, učiním těm drzým řečem té ženské přítrž.

Orism: Představení svatyně, jednejte dle svatého zákona a vykonajte poslední vůli mnou stvořeného rozsudku.

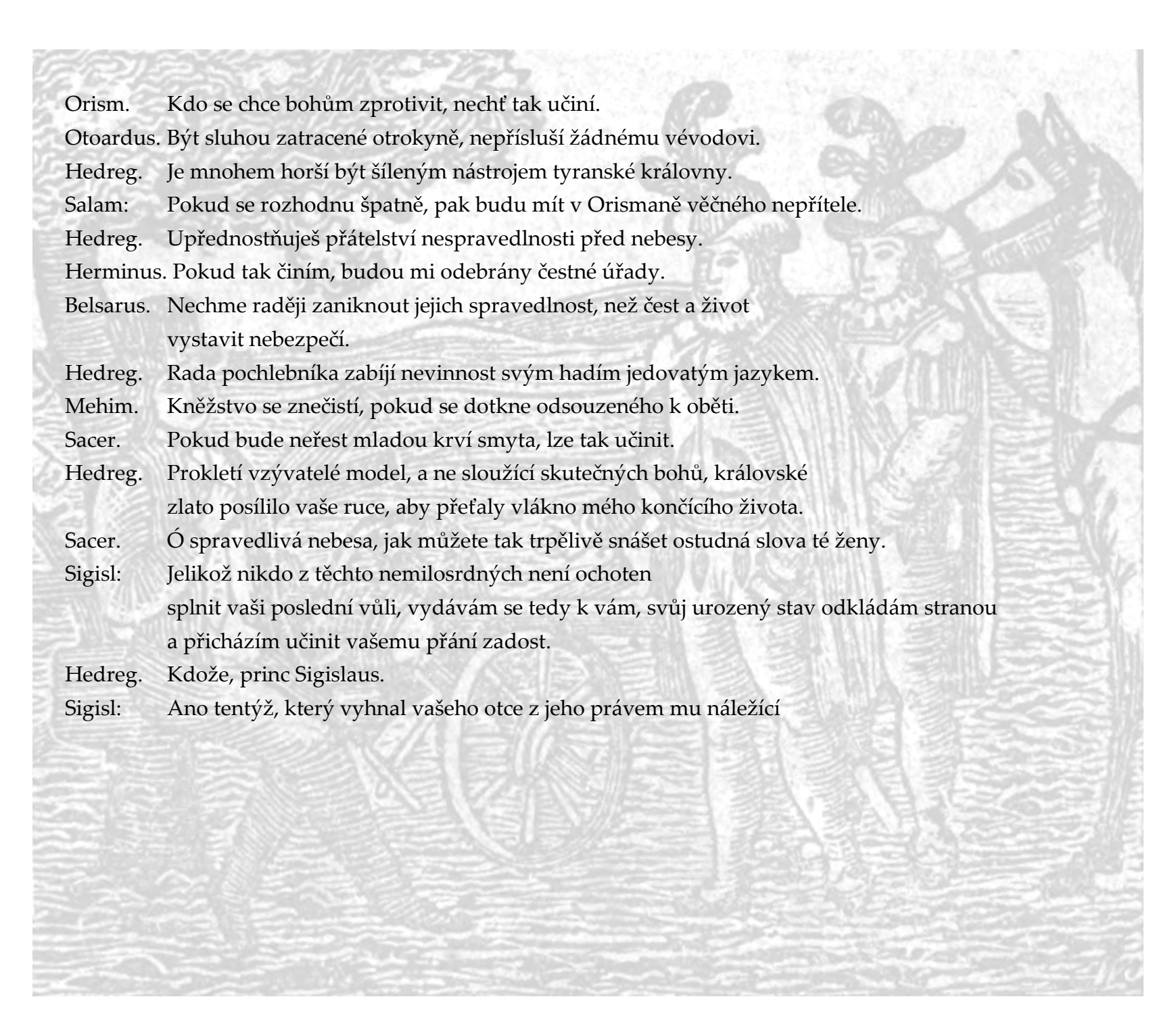
Mehim: Pod podmínkou, že se na mě ta nevinná krev nebude mstít.

Sacer: A já že nebudu pro tu oběť nástrojem z donucení.

Orism: Za to ručím, proved'te můj rozkaz.

Mehim: Tedy připravte se zemřít.

Hedreg: S tím počítám neustále, protože mám pak odsud odejít a vyměnit nynější život za budoucí, tedy přenechám pomstu spravedlivému nebi a obětuji svou nevinnost, tobě, ó bohyně Diano, ochraňuj svou nedotčenou pannu před zoufalstvím v těchto posledních nádeších, pokud je tu v davu někdo, který bude tak důstojný a bude mi chtít zavázat oči, nechť mi prokáže tu poslední čest.

Orism. Kdo se chce bohům zprotivit, nechť tak učiní.

Otoardus. Být sluhou zatracené otrokyně, nepřísluší žádnému vévodovi.

Hedreg. Je mnohem horší být šíleným nástrojem tyranské královny.

Salam: Pokud se rozhodnu špatně, pak budu mít v Orismaně věčného nepřítele.

Hedreg. Upřednostňuješ přátelství nespravedlnosti před nebesy.

Herminus. Pokud tak činím, budou mi odebrány čestné úřady.

Belsarus. Nechme raději zaniknout jejich spravedlnost, než čest a život vystavit nebezpečí.

Hedreg. Rada pochlebníka zabíjí nevinnost svým hadím jedovatým jazykem.

Mehim. Kněžstvo se znečistí, pokud se dotkne odsouzeného k oběti.

Sacer. Pokud bude neřest mladou krví smyta, lze tak učinit.

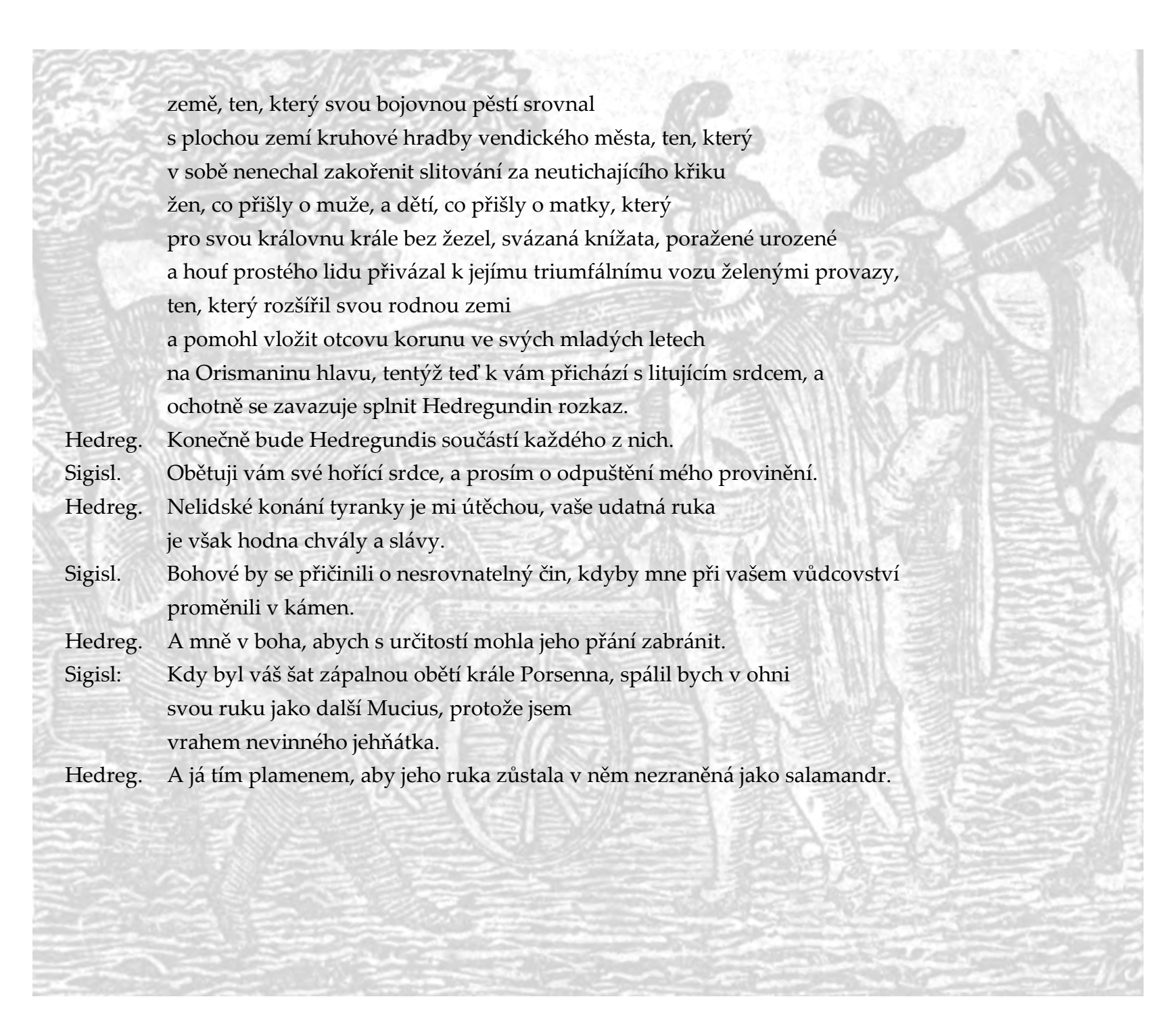
Hedreg. Prokletí vzývatele model, a ne sloužící skutečných bohů, královské zlato posílilo vaše ruce, aby přefaly vlákno mého končícího života.

Sacer. Ó spravedlivá nebesa, jak můžete tak trpělivě snášet ostudná slova té ženy.

Sigisl: Jelikož nikdo z těchto nemilosrdných není ochoten splnit vaši poslední vůli, vydávám se tedy k vám, svůj urozený stav odkládám stranou a přicházím učinit vašemu přání zadost.

Hedreg. Kdože, princ Sigislaus.

Sigisl: Ano tentýž, který vyhnal vašeho otce z jeho právem mu náležící

země, ten, který svou bojovnou pěstí srovnal
s plochou zemí kruhové hradby vendického města, ten, který
v sobě nenechal zakořenit slitování za neutichajícího křiku
žen, co přišly o muže, a dětí, co přišly o matky, který
pro svou královnu krále bez žezel, svázaná knížata, poražené urozené
a houf prostého lidu přivázel k jejímu triumfálnímu vozu zelenými provazy,
ten, který rozšířil svou rodnou zemi
a pomohl vložit otcovu korunu ve svých mladých letech
na Orismaninu hlavu, tentýž teď k vám přichází s litujícím srdcem, a
ochotně se zavazuje splnit Hedregundin rozkaz.

Hedreg. Konečně bude Hedregundis součástí každého z nich.

Sigisl. Obětuji vám své hořící srdce, a prosím o odpuštění mého provinění.

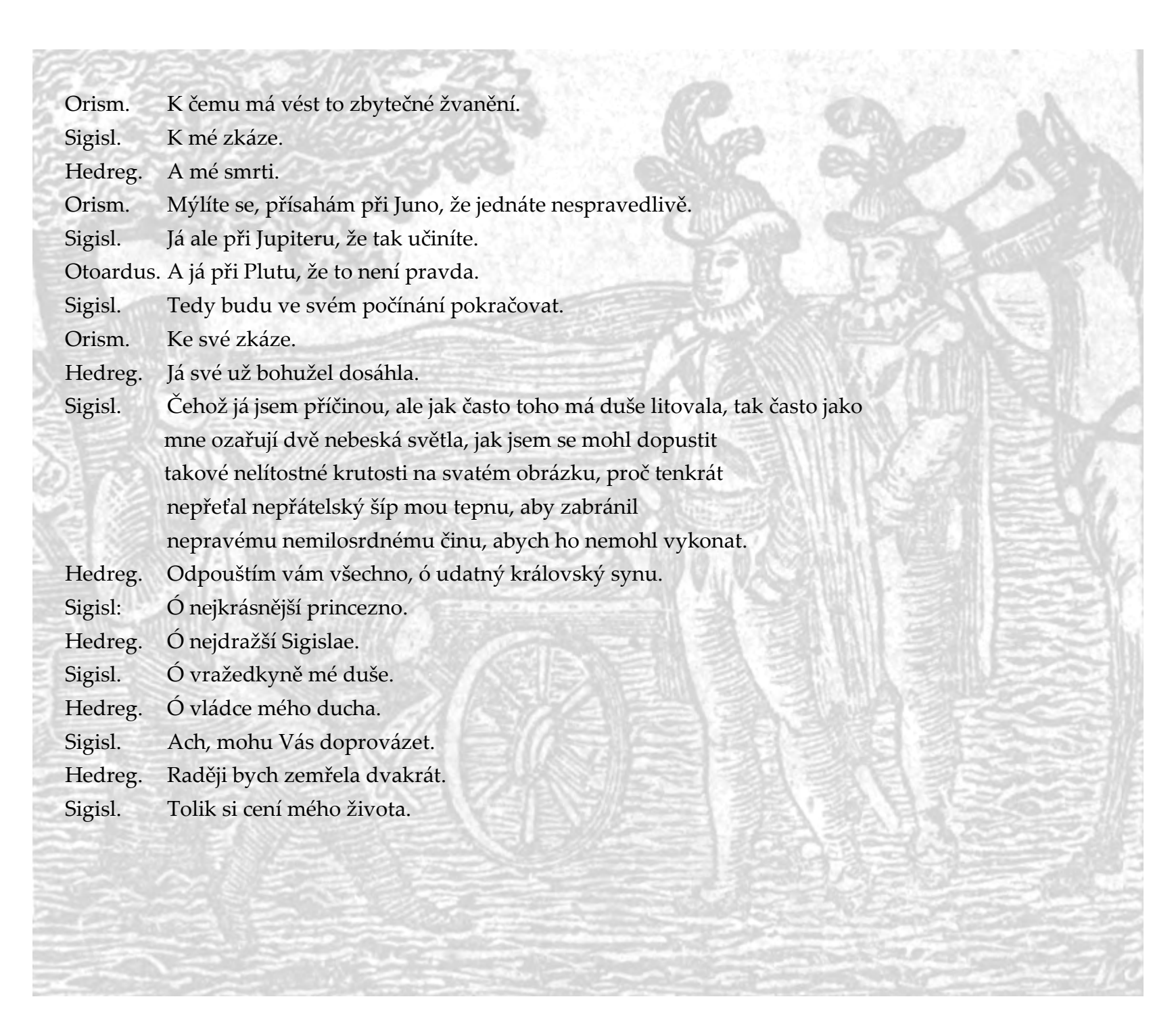
Hedreg. Nelidské konání tyranky je mi útěchou, vaše udatná ruka
je však hodna chvály a slávy.

Sigisl. Bohové by se přičinili o nesrovnatelný čin, kdyby mne při vašem vůdcovství
proměnili v kámen.

Hedreg. A mně v boha, abych s určitostí mohla jeho přání zabránit.

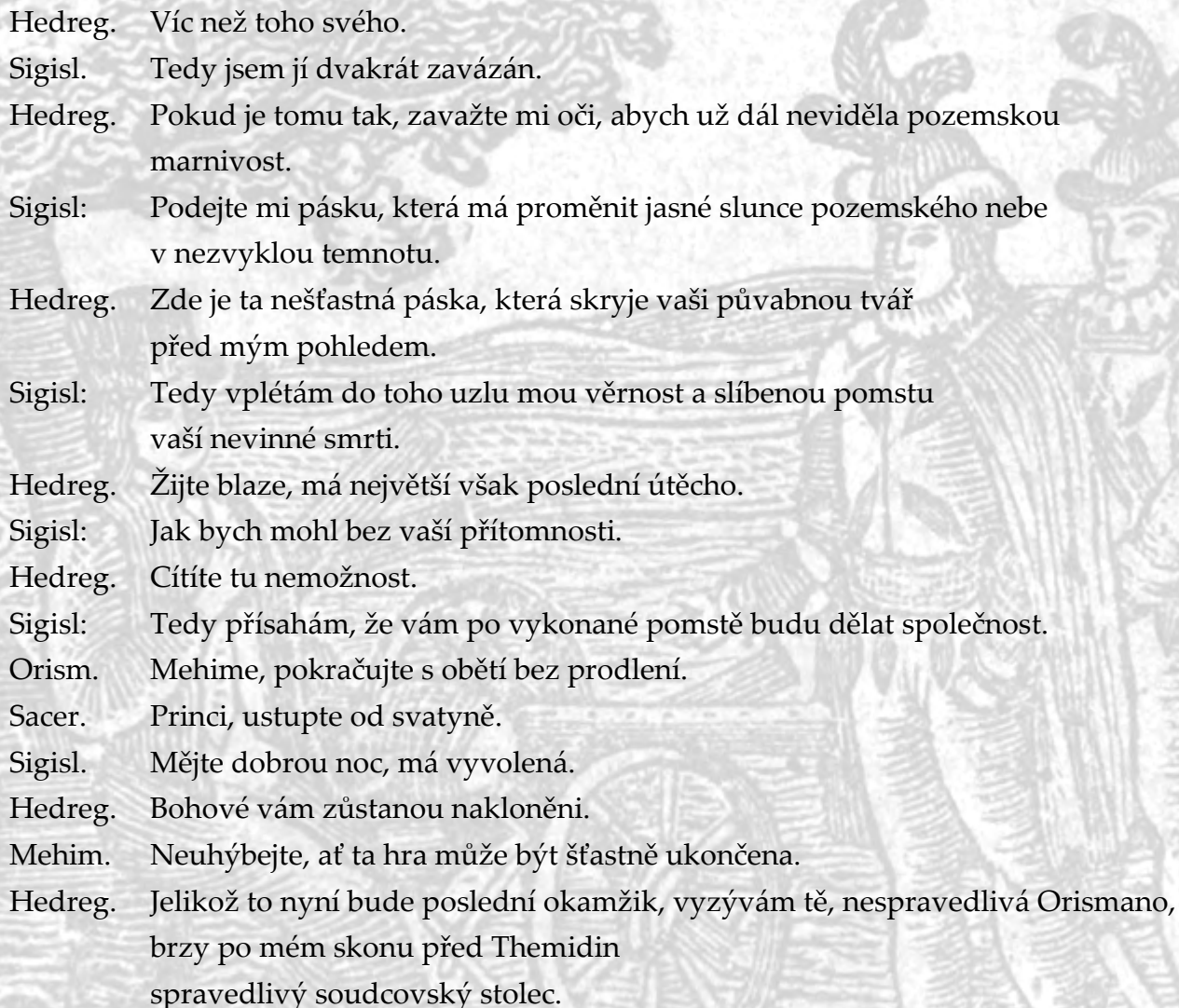
Sigisl. Kdy byl váš šat zápalnou obětí krále Porsenna, spálil bych v ohni
svou ruku jako další Mucius, protože jsem
vrahem nevinného jehňátka.

Hedreg. A já tím plamenem, aby jeho ruka zůstala v něm nezraněná jako salamandr.

Orism. K čemu má vést to zbytečné žvanění.
Sigisl. K mé zkáze.
Hedreg. A mé smrti.
Orism. Mýlíte se, přísahám při Juno, že jednáte nespravedlivě.
Sigisl. Já ale při Jupiteru, že tak učiníte.
Otoardus. A já při Plutu, že to není pravda.
Sigisl. Tedy budu ve svém počínání pokračovat.
Orism. Ke své zkáze.
Hedreg. Já své už bohužel dosáhla.
Sigisl. Čehož já jsem příčinou, ale jak často toho má duše litovala, tak často jako mne ozařují dvě nebeská světla, jak jsem se mohl dopustit takové nelítostné krutosti na svatém obrázku, proč tenkrát nepřetel nepřátelský šíp mou tepnu, aby zabránil nepravému nemilosrdnému činu, abych ho nemohl vykonat.
Hedreg. Odpouštím vám všechno, ó udatný královský synu.
Sigisl: Ó nejkrásnější princezno.
Hedreg. Ó nejdražší Sigislae.
Sigisl. Ó vražedkyně mé duše.
Hedreg. Ó vládce mého ducha.
Sigisl. Ach, mohu Vás doprovázet.
Hedreg. Raději bych zemřela dvakrát.
Sigisl. Tolik si cení mého života.

Hedreg. Víc než toho svého.

Sigisl. Tedy jsem jí dvakrát zavázán.

Hedreg. Pokud je tomu tak, zavažte mi oči, abych už dál neviděla pozemskou marnivost.

Sigisl: Podejte mi pásku, která má proměnit jasné slunce pozemského nebe v nezvyklou temnotu.

Hedreg. Zde je ta nešťastná páska, která skryje vaši půvabnou tvář před mým pohledem.

Sigisl: Tedy vplétám do toho uzlu mou věrnost a slíbenou pomstu vaší nevinné smrti.

Hedreg. Žijte blaze, má největší však poslední útěcho.

Sigisl: Jak bych mohl bez vaší přítomnosti.

Hedreg. Cítíte tu nemožnost.

Sigisl: Tedy přísahám, že vám po vykonané pomstě budu dělat společnost.

Orism. Mehime, pokračujte s obětí bez prodlení.

Sacer. Princi, ustupte od svatyně.

Sigisl. Mějte dobrou noc, má vyvolená.

Hedreg. Bohové vám zůstanou nakloněni.

Mehim. Neuhýbejte, ať ta hra může být šťastně ukončena.

Hedreg. Jelikož to nyní bude poslední okamžik, vyzývám tě, nespravedlivá Orismano, brzy po mém skonu před Themidin spravedlivý soudcovský stolec.

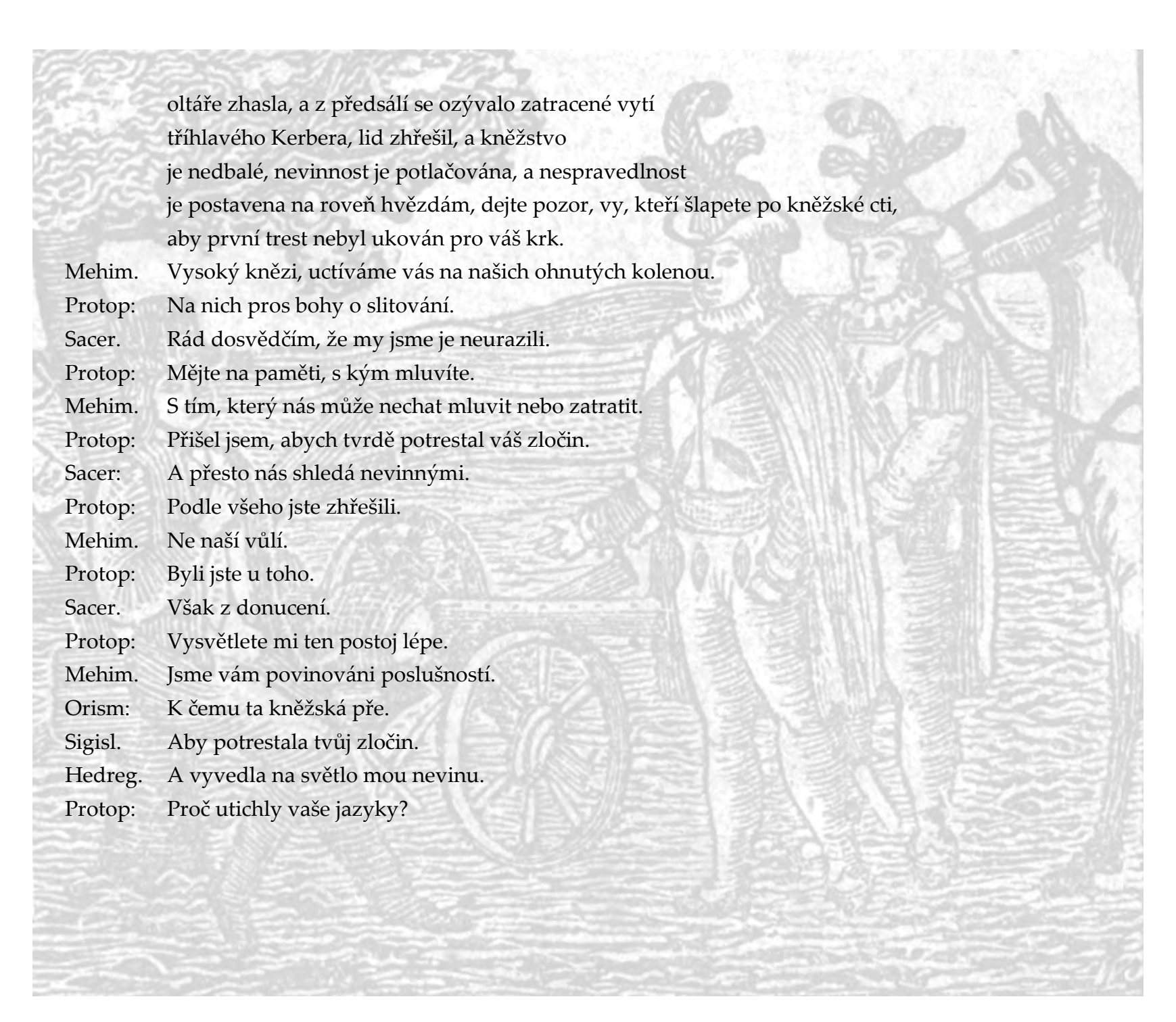
*[Tady zhasnou světla, koberec spadne z oltáře,
a zní strašlivý nářek :]*

- Mehim Ó spravedlivá nebesa, vysvětlete nám to neobvyklé znamení.
Orákul. Nevinná je ta krev, kterou teď prolít chcete,
proto brzy snášet trest bohů muset budete.
Sacer. Přichází vysoký kněz, nechť mu každý projeví čest, co mu náleží.

4. scéna.

Protopan.

Protopan. Kdo znesvěcuje svatostánek, a provokuje všemocné bohy k nevyhnutelnému trestu, jsme svědky hrozivých zázračných znamení, seděl jsem uvnitř svatyně, a věnoval nebi obvyklou modlitbu, v tom přepadla tmavá a černá mlha celou budovu v tom vznášejícím se kouři byla k vidění hrozící kometa, která nic jiného za úkol nemá než zkrotit vaše neřestné duše, její ohon byl varováním, a mířil tam, kde nejurozenější této země sedávají, když jsem tam tak stál v úzkostlivých obavách, a pozoroval to zázračné dílo, zvedl se hlučící a skučící vítr, ze čtyř stran kulaté země, který zahnal špinavý kouř, a zároveň nasměroval létající hvězdu k zemi, tak, že najednou bylo opět vidět zářící a jasné slunce, to potěšení také neměla dlouhého trvání, pak jasné Foibovo světlo, zastřelo podzemské strašidlo, měsíc stejné barvy z toho byl smutný, a zmizel z našeho pohledu, světla

oltáře zhasla, a z předsálí se ozývalo zatracené vyťí
tříhlavého Kerbera, lid zhřešil, a kněžstvo
je nedbalé, nevinnost je potlačována, a nespravedlnost
je postavena na roveň hvězdám, dejte pozor, vy, kteří šlapete po kněžské cti,
aby první trest nebyl ukován pro váš krk.

Mehim. Vysoký knězi, uctíváme vás na našich ohnutých kolenou.

Protop: Na nich pros bohy o slitování.

Sacer. Rád dosvědčím, že my jsme je neurazili.

Protop: Mějte na paměti, s kým mluvíte.

Mehim. S tím, který nás může nechat mluvit nebo zatratit.

Protop: Přišel jsem, abych tvrdě potrestal váš zločin.

Sacer: A přesto nás shledá nevinnými.

Protop: Podle všeho jste zhřešili.

Mehim. Ne naši vůlí.

Protop: Byli jste u toho.

Sacer. Však z donucení.

Protop: Vysvětlíte mi ten postoj lépe.

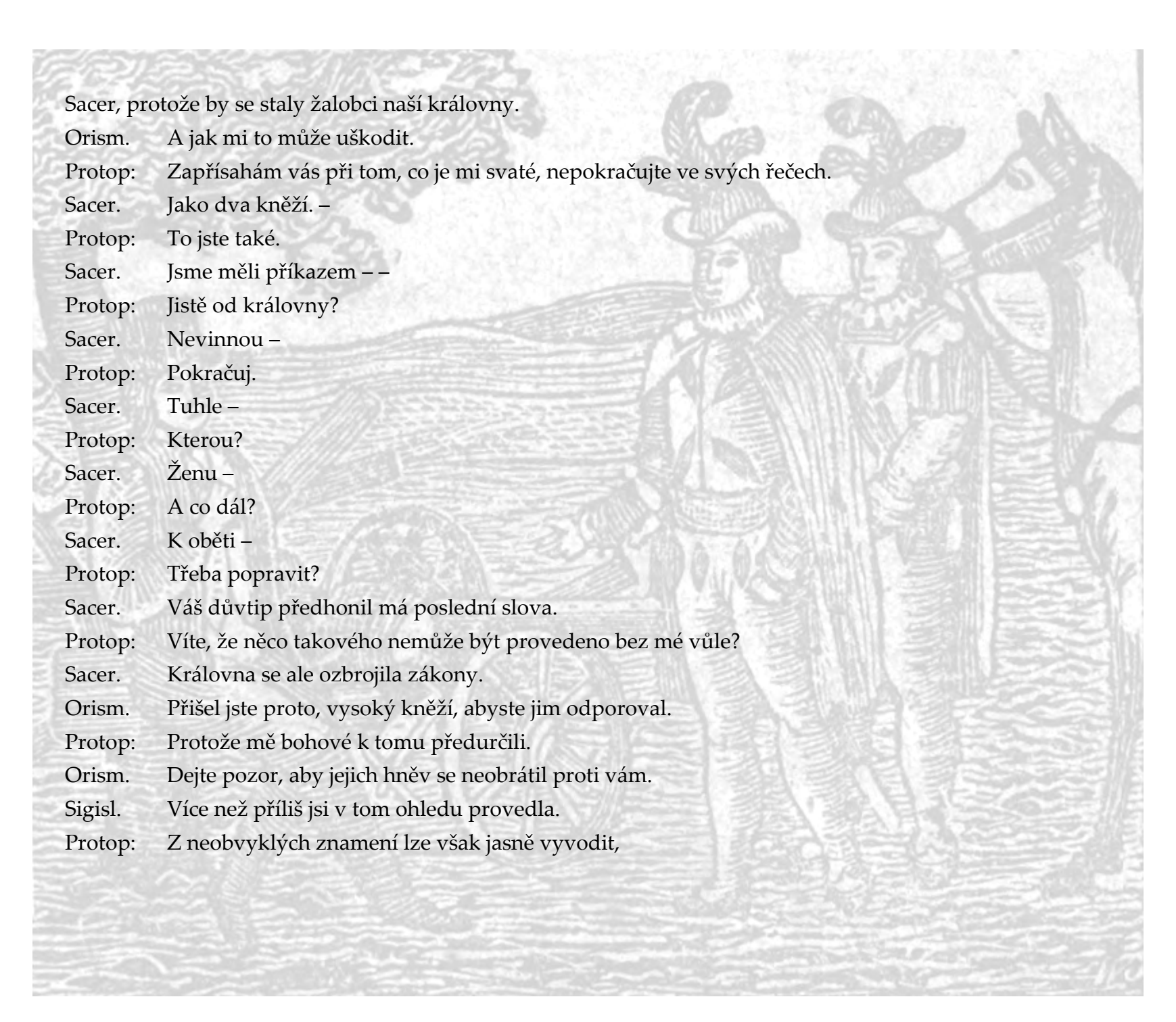
Mehim. Jsme vám povinováni poslušností.

Orism: K čemu ta kněžská pře.

Sigisl. Aby potrestala tvůj zločin.

Hedreg. A vyvedla na světlo mou nevinu.

Protop: Proč utichly vaše jazyky?

Sacer, protože by se staly žalobci naší královny.

Orism. A jak mi to může uškodit.

Protop: Zapřísahám vás při tom, co je mi svaté, nepokračujte ve svých řečech.

Sacer. Jako dva kněží. –

Protop: To jste také.

Sacer. Jsme měli příkazem – –

Protop: Jistě od královny?

Sacer. Nevinnou –

Protop: Pokračuj.

Sacer. Tuhle –

Protop: Kterou?

Sacer. Ženu –

Protop: A co dál?

Sacer. K oběti –

Protop: Třeba opravit?

Sacer. Váš důvtip předhonil má poslední slova.

Protop: Víte, že něco takového nemůže být provedeno bez mé vůle?

Sacer. Královna se ale ozbrojila zákony.

Orism. Přišel jste proto, vysoký kněží, abyste jim odporoval.

Protop: Protože mě bohové k tomu předurčili.

Orism. Dejte pozor, aby jejich hněv se neobrátil proti vám.

Sigisl. Více než příliš jsi v tom ohledu provedla.

Protop: Z neobvyklých znamení lze však jasně vyvodit,

že tato oběť má zůstat nevykonána.

Orism. Vytváříte orákulum ze své vlastní hlavy.

Protop: Nechť mě nebesa potrestají, pokud to činím.

Sigisl. Trest se jistě dostaví.

Protop: Pokud budete pokračovat ve své touze po pomstě.

Orism. To se mám té odsouzené vzdát.

Salam. Udělte to, nejváženější královno, na Protopanovu radu.

Orism. Vysokému knězi nelze odporovat.

Protop: Tedy považuji toto slovo za neodvolatelnou královskou milost.

Orism. Staň se.

Protop: Vendická princezno, přináším milost.

Hedreg. Nežertujte s nešťastnicí.

Protop: Budete žít.

Otoardus. Bohužel až moc pravdivé.

Hedreg. Nezemřu tedy?

Sigisl. Říká to královna.

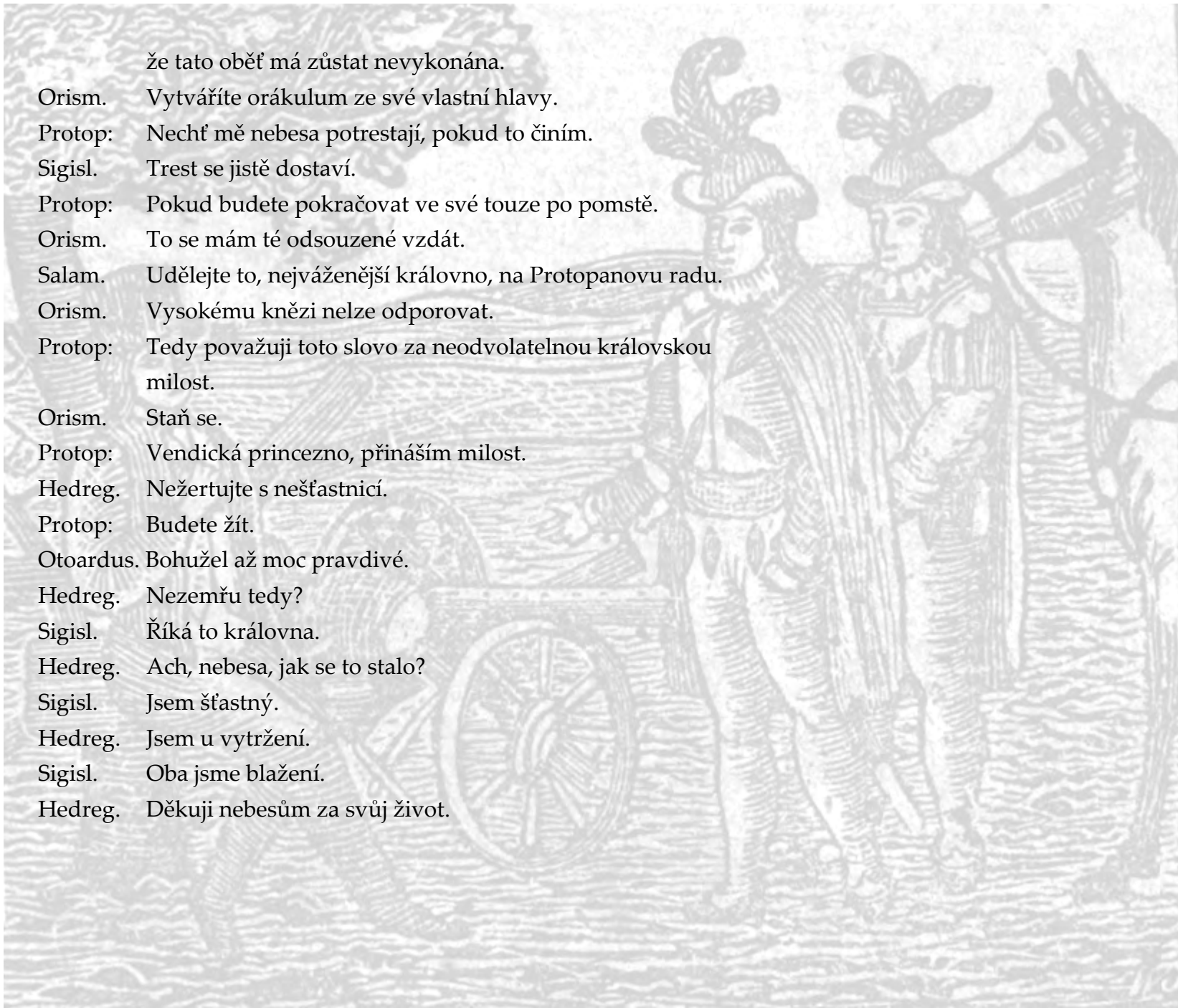
Hedreg. Ach, nebesa, jak se to stalo?

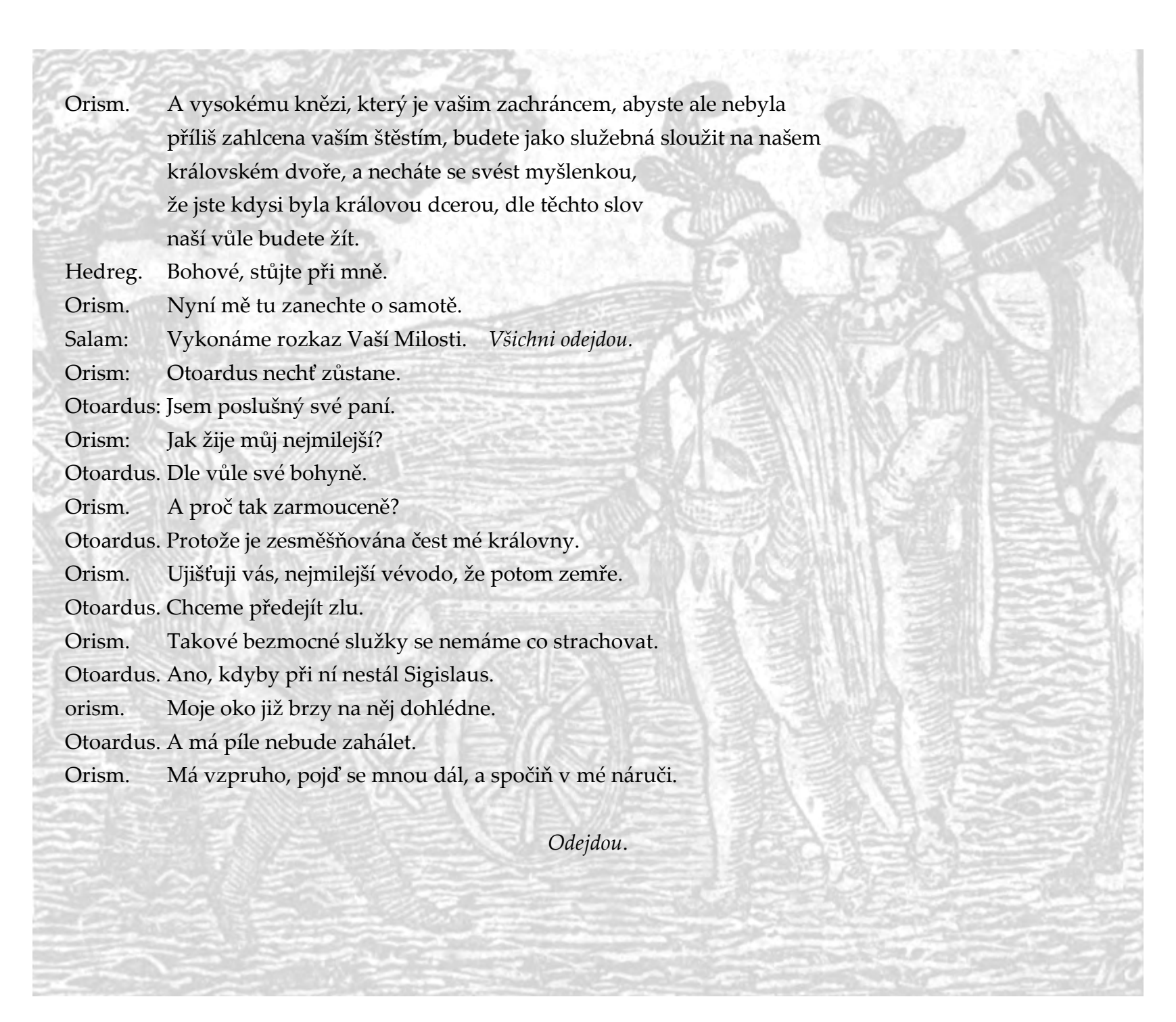
Sigisl. Jsem šťastný.

Hedreg. Jsem u vytržení.

Sigisl. Oba jsme blažení.

Hedreg. Děkuji nebesům za svůj život.

Orism. A vysokému knězi, který je vašim zachráncem, abyste ale nebyla příliš zahlcena vašim štěstím, budete jako služebná sloužit na našem královském dvoře, a necháte se svést myšlenkou, že jste kdysi byla královnou dcerou, dle těchto slov naší vůle budete žít.

Hedreg. Bohové, stůjte při mně.

Orism. Nyní mě tu zanechte o samotě.

Salam: Vykonáme rozkaz Vaší Milosti. *Všichni odejdou.*

Orism: Otoardus nechť zůstane.

Otoardus: Jsem poslušný své paní.

Orism: Jak žije můj nejmilejší?

Otoardus. Dle vůle své bohyně.

Orism. A proč tak zarmouceně?

Otoardus. Protože je zesměšňována čest mé královny.

Orism. Ujišťuji vás, nejmilejší vévodo, že potom zemře.

Otoardus. Chceme předejít zlu.

Orism. Takové bezmocné služky se nemáme co strachovat.

Otoardus. Ano, kdyby při ní nestál Sigislaus.

orism. Moje oko již brzy na něj dohlédne.

Otoardus. A má píle nebude zahálet.

Orism. Má vzpruhu, pojď se mnou dál, a spočiň v mé náruči.

Odejdou.

2. jednání. 1. scéna.

Hedregundis.

Hedreg. Ó tmavý stínu noci, který všechno překrýváš černou mlhou, ukryj tam i mne, abych zůstala nedotknutelná pro všechny několik hodin, a nemusela sledovat svou budoucí službu a svízel, ach, udatný synu Jupitera, proč neosvobodíš královu dceru. Která musí zakončit svůj život zcela opuštěná a v otroctví, mé prosby a nářky jsou zbytečné, není tu klec se lvy, ani nositel medúzí hlavy, který by mě chtěl zbavit utrpení, těmito slzami tě, ó matko Země, budu tak dlouho zkrápět, než se obměkčíš a vezmeš mě k sobě zpátky do svého lůna. *Ulehne.*

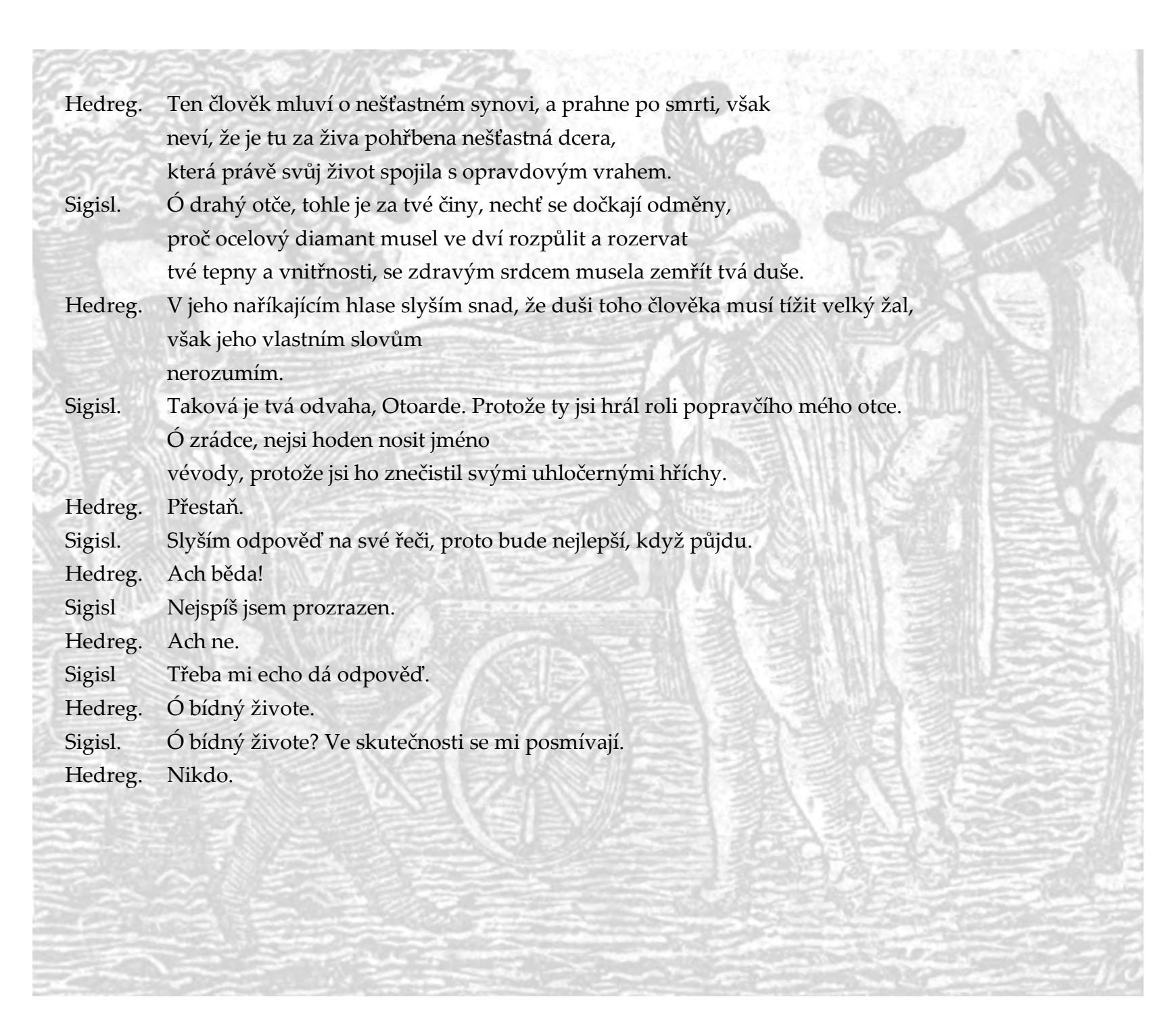
2. scéna.

Sigislaus.

Sigisl: Zůstaň stát, ó po pomstě toužící stíne mého zesnulého otce, přísahám na toto ostří, že splním a vykonám otcovu vůli a svou dětskou povinnost.

Hedreg. Pokračuj dál rozhněvaný bojovníku, pak nalezněš studnu, ve které můžeš napojit svou krvelačnou čepel.

Sigisl. Vznášej se pořád dál, ó rychle mizející stíne, a nepronásleduj dál svého nešťastného syna, přísahu, kterou jsem složil, zpečetím smrtonosnou pomstou.

Hedreg. Ten člověk mluví o nešťastném synovi, a prahne po smrti, však neví, že je tu za živa pohřbena nešťastná dcera, která právě svůj život spojila s opravdovým vrahem.

Sigisl. Ó drahý otče, tohle je za tvé činy, nechť se dočkají odměny, proč ocelový diamant musel ve dvě rozpůlit a rozervat tvé tepny a vnitřnosti, se zdravým srdcem musela zemřít tvá duše.

Hedreg. V jeho naříkajícím hlase slyším snad, že duši toho člověka musí tížit velký žal, však jeho vlastním slovům nerozumím.

Sigisl. Taková je tvá odvaha, Otoarde. Protože ty jsi hrál roli popravčího mého otce. Ó zrádce, nejsi hoden nosit jméno vévody, protože jsi ho znečistil svými uhločernými hříchy.

Hedreg. Přestaň.

Sigisl. Slyším odpověď na své řeči, proto bude nejlepší, když půjdu.

Hedreg. Ach běda!

Sigisl. Nejspíš jsem prozrazen.

Hedreg. Ach ne.

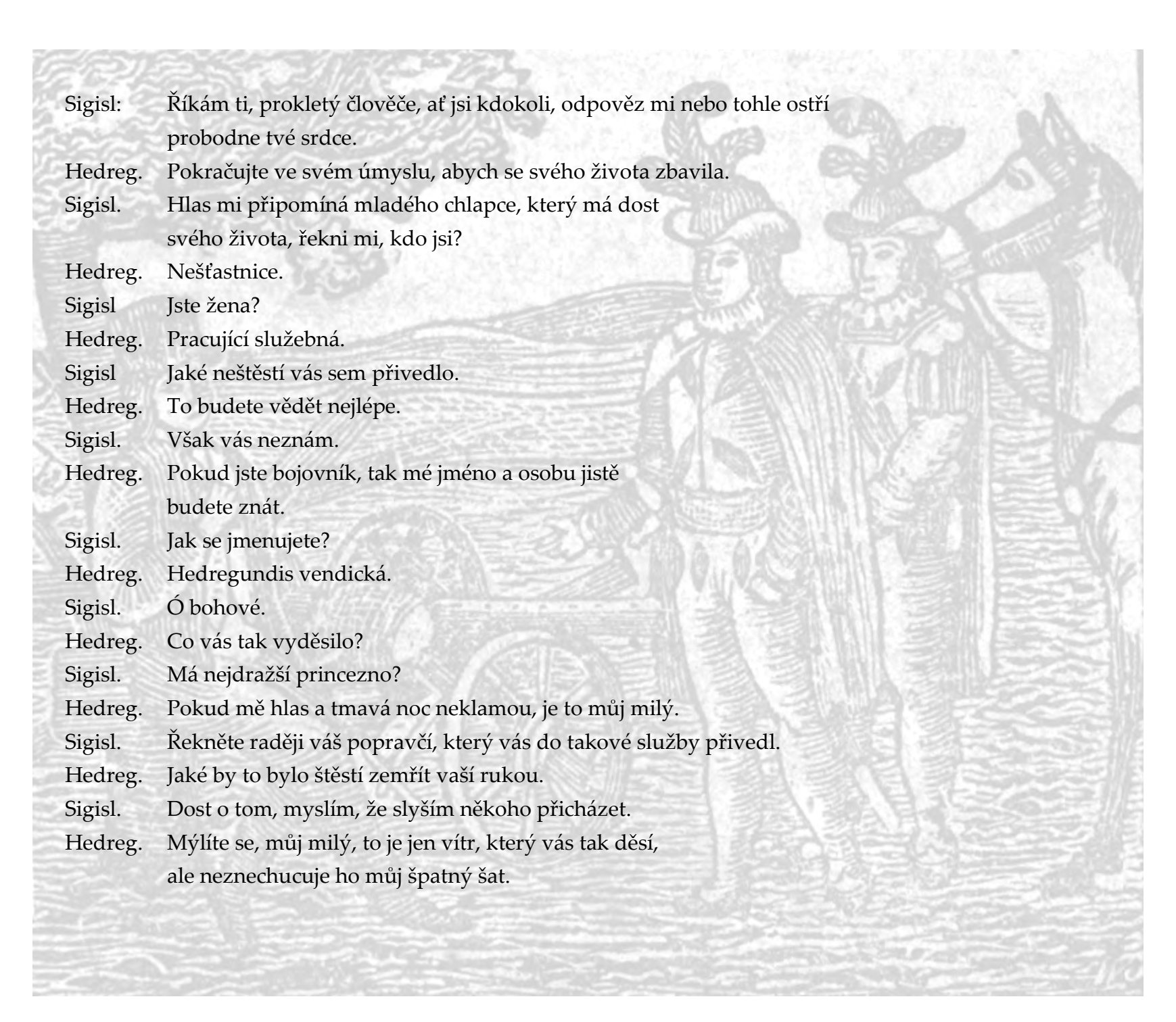
Sigisl. Třeba mi echo dá odpověď.

Hedreg. Ó bídný živote.

Sigisl. Ó bídný živote? Ve skutečnosti se mi posmívají.

Hedreg. Nikdo.

Sigisl: Říkám ti, prokletý člověče, ať jsi kdokoli, odpověz mi nebo tohle ostří probodne tvé srdce.

Hedreg. Pokračujte ve svém úmyslu, abych se svého života zbavila.

Sigisl. Hlas mi připomíná mladého chlapce, který má dost svého života, řekni mi, kdo jsi?

Hedreg. Nešťastnice.

Sigisl. Jste žena?

Hedreg. Pracující služebná.

Sigisl. Jaké neštěstí vás sem přivedlo.

Hedreg. To budete vědět nejlépe.

Sigisl. Však vás neznám.

Hedreg. Pokud jste bojovník, tak mé jméno a osobu jistě budete znát.

Sigisl. Jak se jmenujete?

Hedreg. Hedregundis vendická.

Sigisl. Ó bohové.

Hedreg. Co vás tak vyděsilo?

Sigisl. Má nejdražší princezno?

Hedreg. Pokud mě hlas a tmavá noc neklamou, je to můj milý.

Sigisl. Řekněte raději váš popravčí, který vás do takové služby přivedl.

Hedreg. Jaké by to bylo štěstí zemřít vaší rukou.

Sigisl. Dost o tom, myslím, že slyším někoho přicházet.

Hedreg. Mýlíte se, můj milý, to je jen vítr, který vás tak děsí, ale neznechucuje ho můj špatný šat.

Sigisl. Tím víc se mi líbí, že naší lásky budeme moci tímto způsobem užívat lépe a po právu.

Hedreg. Milujete mne?

Sigisl. Jako duši svou.

Hedreg. Mám tomu věřit?

Sigisl. Bez jediné pochyby, vážím si té zlé připomínky k poutu naší cudné lásky, slyším zvuky, ať už odkudkoli.

Scéna 3.
Orismana.

Hedreg. Adié, odcházím odsud. *Odejde.*

Orism: Jen prchej před mým spravedlivým hněvem, a schovej se před trůnem Právě Milosti.

Sigisl. Ó bohové, jsem prozrazen.

Orism. Bratranče, co je to za smělé konání, za noci tak beze smyslu bloudit mým palácem, kde jste nechal svou princovskou čest?

Tím, že se spouštíte s nesvobodnou služkou, vrháte jen vy sám stín na rod vašeho otce. A náš královský původ.

Sigisl. Slibuji ti ještě jedno, ó zesnulý otče, že tento meč proklá srdce tvých nepřírozených vrahů.

Orism. Vy běsníte, nerozvážný člověče, snad láska vás o rozum připravila, nebo z jakého důvodu jste se stal tak troufalým, abyste s vaší královnou mluvil s obnaženou zbraní, buďte ujištěn, že kdybyste nebyl mým bratracem, takové pohrdavé řeči by vás mrzely, ale upomínka vašeho

zemřelého otce, na mého bratra chvályhodná vzpomínka vás opět omilostnila.

Sigisl. Říkám vám, mlčte o mém zemřelém otci, nebo tato čepel ztrestá vaše provinění.

Orism. Odpouštím vám, protože vidím, že nejste při smyslech, takovému člověku nelze zazlívát, že neví, co mluví.

Sigisl. Dotýkám se vašeho svědomí.

Orism. Jste poblázněný, říkám.

Sigisl. Nestrefila jste se.

Orism. Protože se stydíte říct něco takového.

Sigisl. Ne.

Orism. Zdá se, že jste ztratil rozum.

Sigisl. Pokud jsem tak bláznivý, pošetilý, běsnící, pomatený, beze smyslů a o rozum ochuzen, tedy zeptám se vás na pár věcí.

Orism. Nebudu vám bránit.

Sigisl. Odpovíte mi?

Orism. Ano.

Sigisl. Tedy slyšte, znala jste dobře mého otce?

Orism. Byl přece mým bratrem.

Sigisl. Milovala jste ho?

Orism. Tolik, kolik se slušelo.

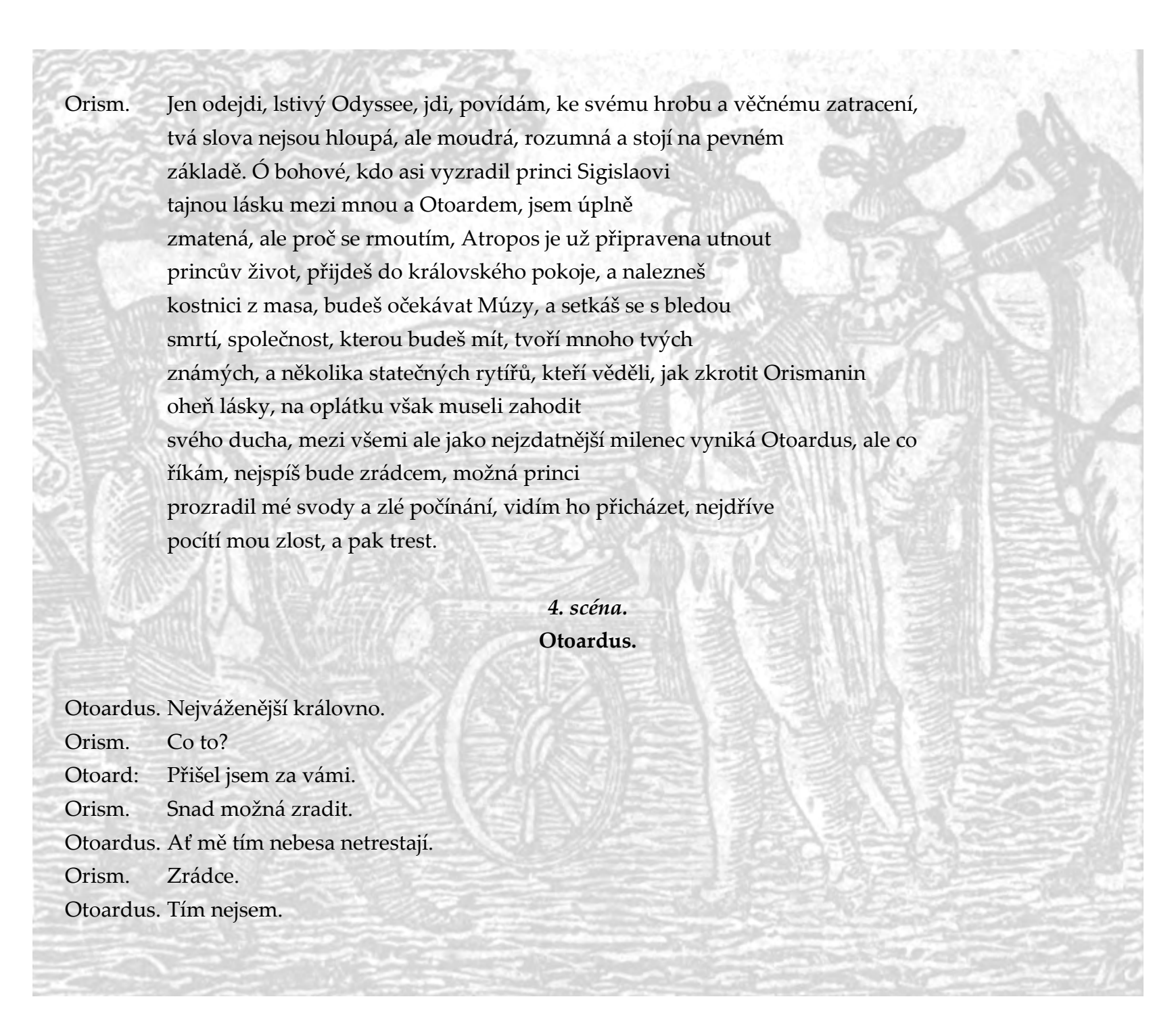
Sigisl. Nebyl snad hezký?

Orism. Na muže asi ano.

Sigisl. K tomu i statečný.
Orism. To musím přiznat.
Sigisl. Byl udatným hrdinou.
Orism. Je to pravda.
Sigisl. Byl lačný po vládnutí?
Orism. Ne.
Sigisl. Správně jste ho měla následovat, protože jste jeho sestra.
Orism. Takové řeči jsou vychytralé.
Sigisl. Byl věhlasným králem.
Orism. To je známo každému.
Sigisl. A byl tak podle zavražděn.
Orism. Ha.
Sigisl. Vím to.
Orism. Kým?
Sigisl. Otoardem, vaším milencem.
Orism. Lžete.
Sigisl. Dokážu to.
Orism. Počkejme si na lepší vylíčení.
Sigisl. Může vám to být nepříjemné.
Orism. To sice ne, ale tady mohl by nás někdo poslouchat, bude lepší, když mi to dopovíte v soukromí, budu vás očekávat v horním pokoji zámku, tady máte klíč, brzy budu u vás.
Sigisl. Tedy půjdu.
Orism. Žijte blaze, princí.
Sigisl. Dle vůle boží.

Odejde.

Orism. Jen odejdi, lstivý Odyssee, jdi, povídám, ke svému hrobu a věčnému zatracení, tvá slova nejsou hloupá, ale moudrá, rozumná a stojí na pevném základě. Ó bohové, kdo asi vyzradil principi Sigislaovi tajnou lásku mezi mnou a Otoardem, jsem úplně zmatená, ale proč se rmoutím, Atropos je už připravena utnout princův život, přijdeš do královského pokoje, a nalezeš kostnici z masa, budeš očekávat Múzy, a setkáš se s bledou smrtí, společnost, kterou budeš mít, tvoří mnoho tvých známých, a několika statečných rytířů, kteří věděli, jak zkrotit Orismanin oheň lásky, na oplátku však museli zahodit svého ducha, mezi všemi ale jako nejzdatnější milenec vyniká Otoardus, ale co říkám, nejspíš bude zrádcem, možná principi prozradil mé svody a zlé počínání, vidím ho přicházet, nejdříve pocítí mou zlost, a pak trest.

4. scéna.

Otoardus.

Otoardus. Nejváženější královno.

Orism. Co to?

Otoard: Přišel jsem za vámi.

Orism. Snad možná zradit.

Otoardus. Ať mě tím nebesa netrestají.

Orism. Zrádce.

Otoardus. Tím nejsem.

Orism. Povídám, mlč, otroku.

Otoardus. Tím nejsem, jsem vévodou.

Orism. Kterým jsem tě udělala, a titulu tě můžu opět zbavit, jsi mým nevolníkem, králův vrah, zrádce sebe samotného a své královny.

Otoardus. Vyslyšte mne –

Orism. Mlč, povídám, a nenech se zlákat ani k jednomu slovu, to jsou tvé odměny za potěšení, která jsem ti prokázala, že pomocí toho, komu jsi tak často přísahal smrt, chceš mne zničit.

Otoardus. Řekněte mi –

Orism. Mlč zloduchu, ať neproměníš hořící zlost v oheň plivající Etnu nebo Vesuv, které by okamžitě jako vosk rozpustily tvé tělo a pokryly ho smrtícím popelem, uteč, povídám před mou spravedlivou pomstou, dříve než tu šavli potřísním tvou krví.

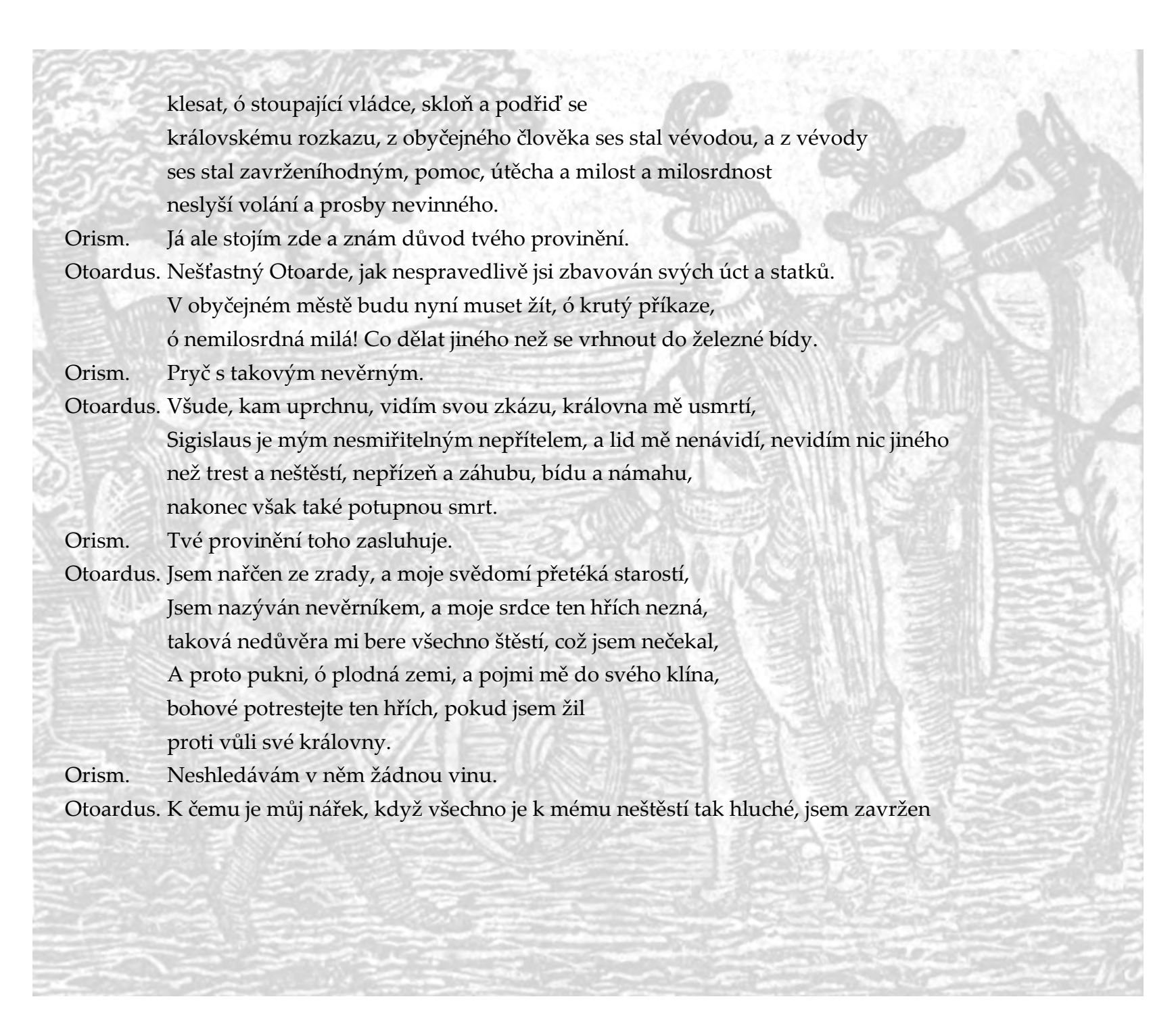
Otoardus. Tedy půjdu, – ale –

Orism: Mlč zrádce a slyš rozsudek své zkázy, protože jsi mi spolu s Sigislaem přísahal smrt, a princův prozradil všechna tajemství, budeš navěky vyhnán z mé paměti a z celého království.

Otoardus: Nejváženější královno –

Orism: Mlč, nemilosrdný člověče, a nedotýkej se mne, jinak se tvůj trest stane krutějším. *Odejde, a slyší ho z dálky*

Otoardus. Ó královno! Jaký rozsudek! Ó nespravedlivé vyhnanství, začneš opět

klesat, ó stoupající vládce, skloň a podříd' se
královskému rozkazu, z obyčejného člověka ses stal vévodou, a z vévody
ses stal zavrženíhodným, pomoc, útěcha a milost a milosrdnost
neslyší volání a prosby nevinného.

Orism. Já ale stojím zde a znám důvod tvého provinění.

Otoardus. Nešťastný Otoarde, jak nespravedlivě jsi zbavován svých úct a statků.

V obyčejném městě budu nyní muset žít, ó krutý příkaze,
ó nemilosrdná milá! Co dělat jiného než se vrhnout do železné bídy.

Orism. Pryč s takovým nevěrným.

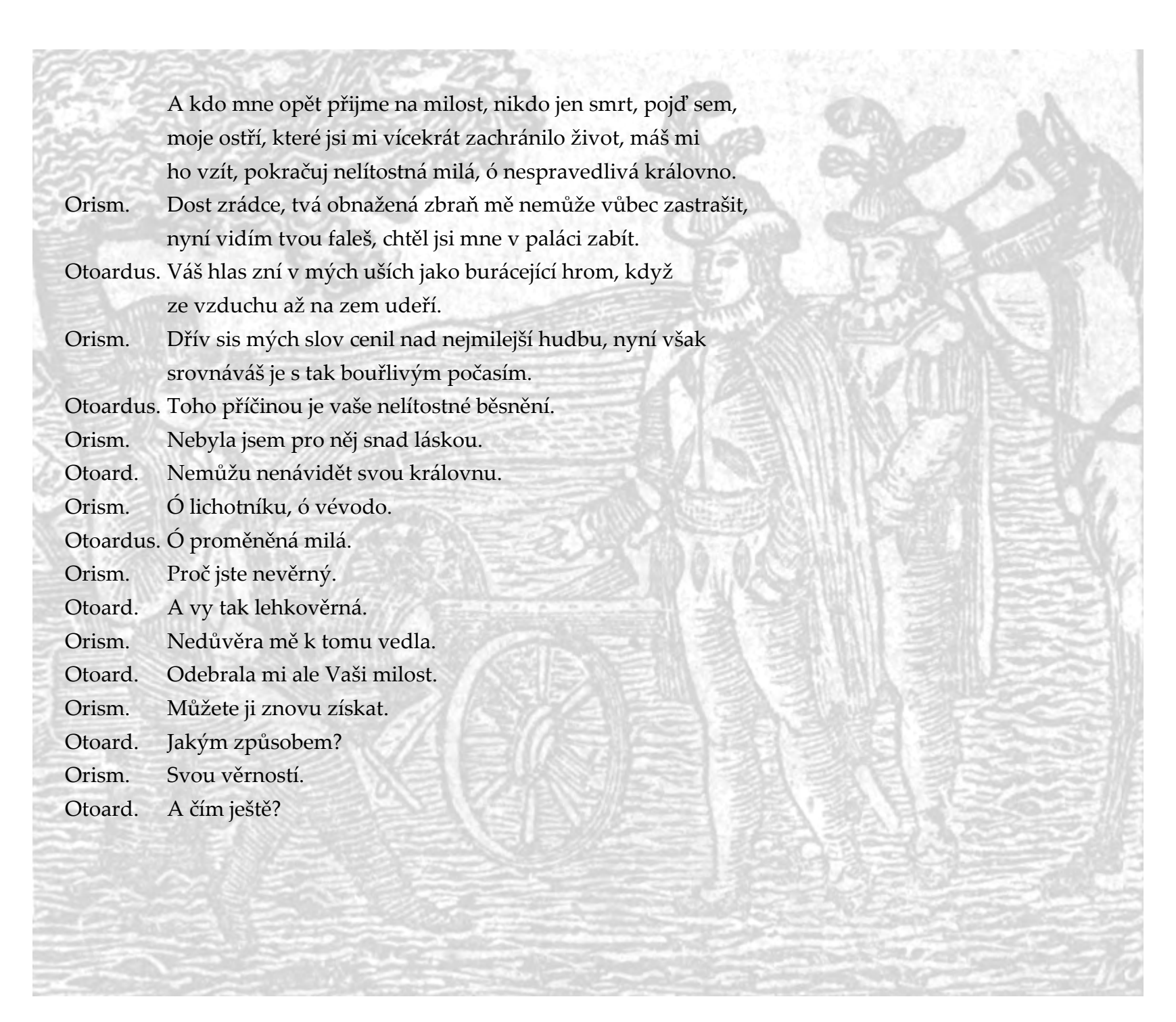
Otoardus. Všude, kam uprchnu, vidím svou zkázu, královna mě usmrtí,
Sigislaus je mým nesmiřitelným nepřítelem, a lid mě nenávidí, nevidím nic jiného
než trest a neštěstí, nepřízeň a záhubu, bídu a námahu,
nakonec však také potupnou smrt.

Orism. Tvé provinění toho zasluhuje.

Otoardus. Jsem nařčen ze zrady, a moje svědomí přetéká starostí,
Jsem nazýván nevěrníkem, a moje srdce ten hřích nezná,
taková nedůvěra mi bere všechno štěstí, což jsem nečekal,
A proto pukni, ó plodná zemi, a pojmi mě do svého klína,
bohové potrestejte ten hřích, pokud jsem žil
proti vůli své královny.

Orism. Neshledávám v něm žádnou vinu.

Otoardus. K čemu je můj nářek, když všechno je k mému neštěstí tak hluché, jsem zavržen

A kdo mne opět přijme na milost, nikdo jen smrt, pojd' sem,
moje ostří, které jsi mi vícekrát zachránilo život, máš mi
ho vzít, pokračuj nelítostná milá, ó nespravedlivá královno.

Orism. Dost zrádce, tvá obnažená zbraň mě nemůže vůbec zastrašit,
nyní vidím tvou faleš, chtěl jsi mne v paláci zabít.

Otoardus. Váš hlas zní v mých uších jako burácející hrom, když
ze vzduchu až na zem udeří.

Orism. Dřív sis mých slov cenil nad nejmilejší hudbu, nyní však
srovnáváš je s tak bouřlivým počasím.

Otoardus. Toho příčinou je vaše nelítostné běsnění.

Orism. Nebyla jsem pro něj snad láskou.

Otoard. Nemůžu nenávidět svou královnu.

Orism. Ó lichotníku, ó vévodo.

Otoardus. Ó proměněná milá.

Orism. Proč jste nevěrný.

Otoard. A vy tak lehkověrná.

Orism. Nedůvěra mě k tomu vedla.

Otoard. Odebrala mi ale Vaši milost.

Orism. Můžete ji znovu získat.

Otoard. Jakým způsobem?

Orism. Svou věrností.

Otoard. A čím ještě?

Orism. Vaší opravdovou láskou.

Otoard. Prosím o milost.

Orism. Vidím, že jste nevinný.

Otoardus. Toho bych měl využít.

Orism. Jak je libo.

Otoard. Ó chvályhodná královno.

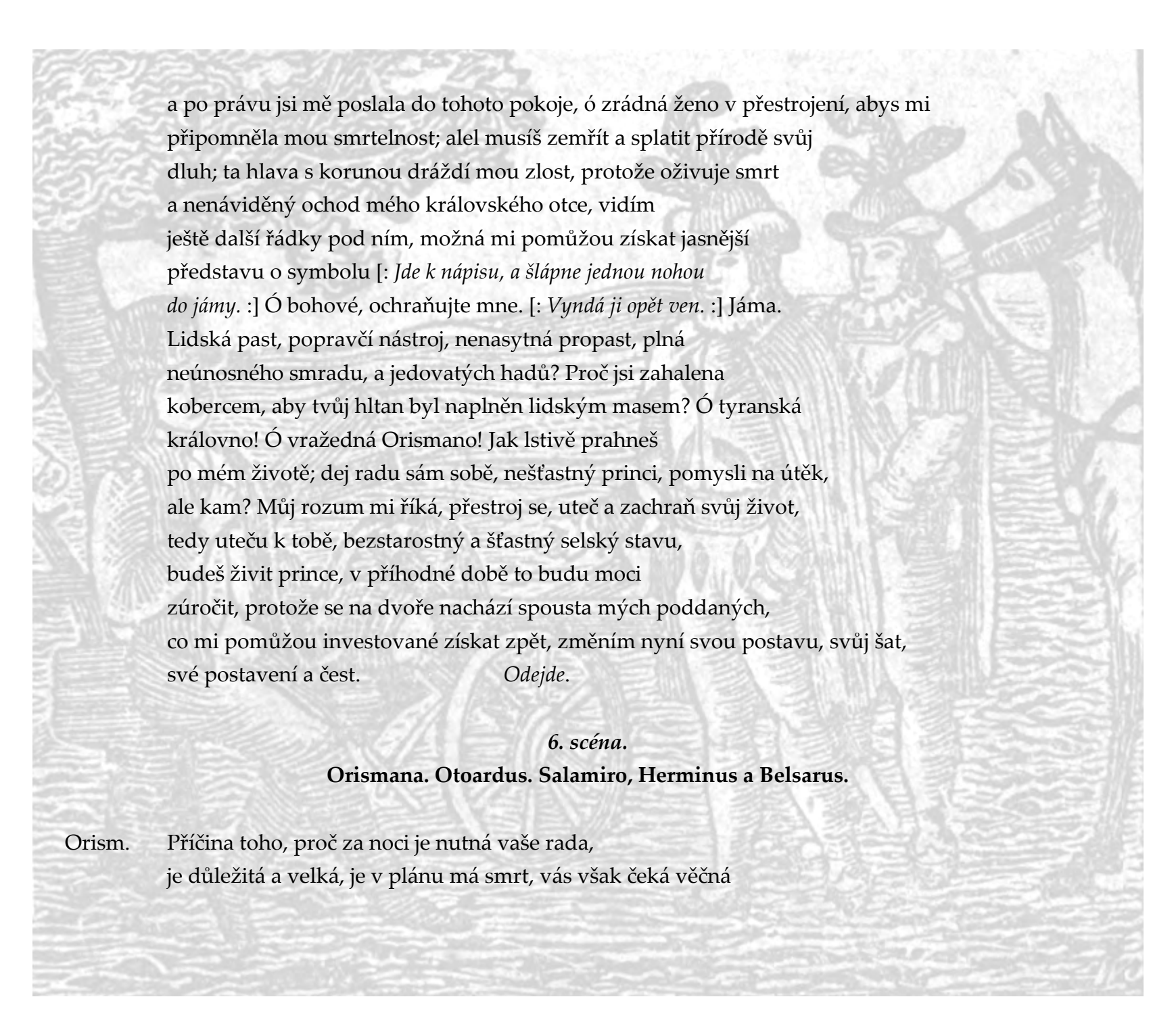
Orism. Následujte mne.

Odejdou.

5. scéna.

Sigislaus s lucernou.

Sigisl. Jdu a nevím kam, někdo mě pronásleduje a nevím kdo, třesu se a nevím z čeho, slyším šepot, Sigislae, chtějí tě zabít a nikoho nevidím, moje oči zaslepuje světlo, které nesu ve svých rukou, tato čepel má dokonat vůli mého otce a paže je slabá a není schopná provést ten čin, pot strachu mi tryská ze všech pórů, a můj duch se chce oddělit od mrtvého těla, jsem v začarovaném zámku nebo královském paláci, je to dvůr té tyranky nebo můj přátelský, protože nevidím nic jiného než smrt a symboly smrti, jsem obklopen samými lebkami mrtvých a čekám, že se brzy stanu ostatky a bezmasou formou nad tímto vidím nápis Memento Mori. Mysli na smrt, a proč tvou hlavu zdobí koruna; protože nejen nejnicotnější sedlák, ale i král a císař musí myslet na okamžik smrti, správně

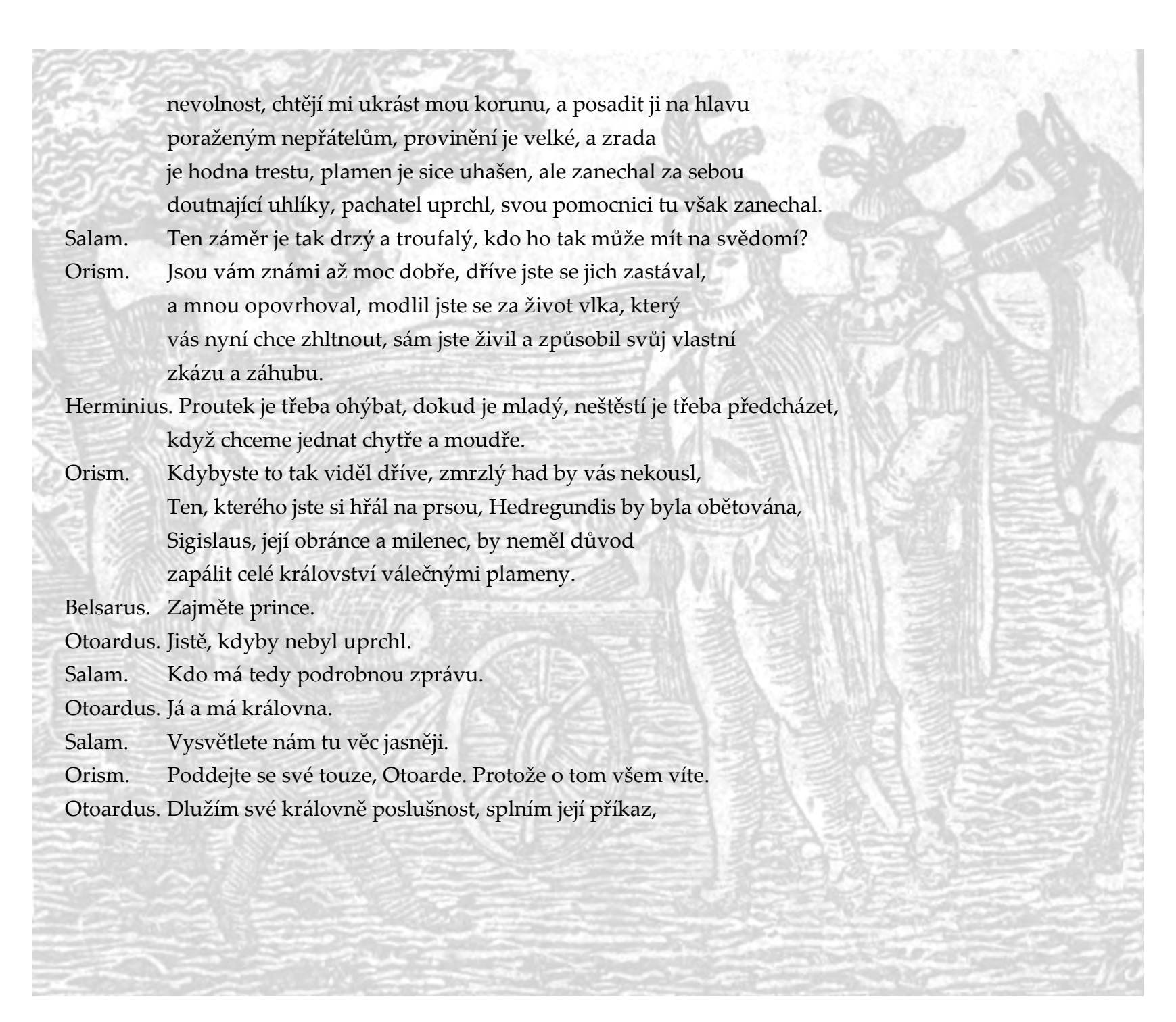
a po právu jsi mě poslala do tohoto pokoje, ó zrádná ženo v přestrojení, abys mi připomněla mou smrtelnost; alel musíš zemřít a splatit přírodě svůj dluh; ta hlava s korunou dráždí mou zlost, protože oživuje smrt a nenáviděný ochod mého královského otce, vidím ještě další řádky pod ním, možná mi pomůžou získat jasnější představu o symbolu [: *Jde k nápisu, a šlápne jednou nohou do jámy.* :] Ó bohové, ochraňte mne. [: *Vyndá ji opět ven.* :] Jáma. Lidská past, popravčí nástroj, nenasytná propast, plná neúnosného smradu, a jedovatých hadů? Proč jsi zahalena kobercem, aby tvůj hltan byl naplněn lidským masem? Ó tyranská královno! Ó vražedná Orismana! Jak lstivě prahneš po mém životě; dej radu sám sobě, nešťastný princí, pomysli na útěk, ale kam? Můj rozum mi říká, přestroj se, uteč a zachraň svůj život, tedy uteču k tobě, bezstarostný a šťastný selský stavu, budeš žít prince, v příhodné době to budu moci zúročit, protože se na dvoře nachází spousta mých poddaných, co mi pomůžou investované získat zpět, změním nyní svou postavu, svůj šat, své postavení a čest.

Odejde.

6. scéna.

Orismana. Otoardus. Salamiro, Herminus a Belsarus.

Orism. Příčina toho, proč za noci je nutná vaše rada, je důležitá a velká, je v plánu má smrt, vás však čeká věčná

nevolnost, chtějí mi ukrást mou korunu, a posadit ji na hlavu poraženým nepřátelům, provinění je velké, a zrada je hodna trestu, plamen je sice uhašen, ale zanechal za sebou doutnající uhlíky, pachatel uprchl, svou pomocnici tu však zanechal.

Salam. Ten záměr je tak drzý a troufalý, kdo ho tak může mít na svědomí?

Orism. Jsou vám známi až moc dobře, dříve jste se jich zastával, a mnou opovrhoval, modlil jste se za život vlka, který vás nyní chce zhltnout, sám jste živil a způsobil svůj vlastní zkázu a záhubu.

Herminius. Proutek je třeba ohýbat, dokud je mladý, neštěstí je třeba předcházet, když chceme jednat chytře a moudře.

Orism. Kdybyste to tak viděl dříve, zmrzlý had by vás nekouzl, Ten, kterého jste si hřál na prsou, Hedregundis by byla obětována, Sigislaus, její obránce a milenec, by neměl důvod zapálit celé království válečnými plameny.

Belsarus. Zajměte prince.

Otoardus. Jistě, kdyby nebyl uprchl.

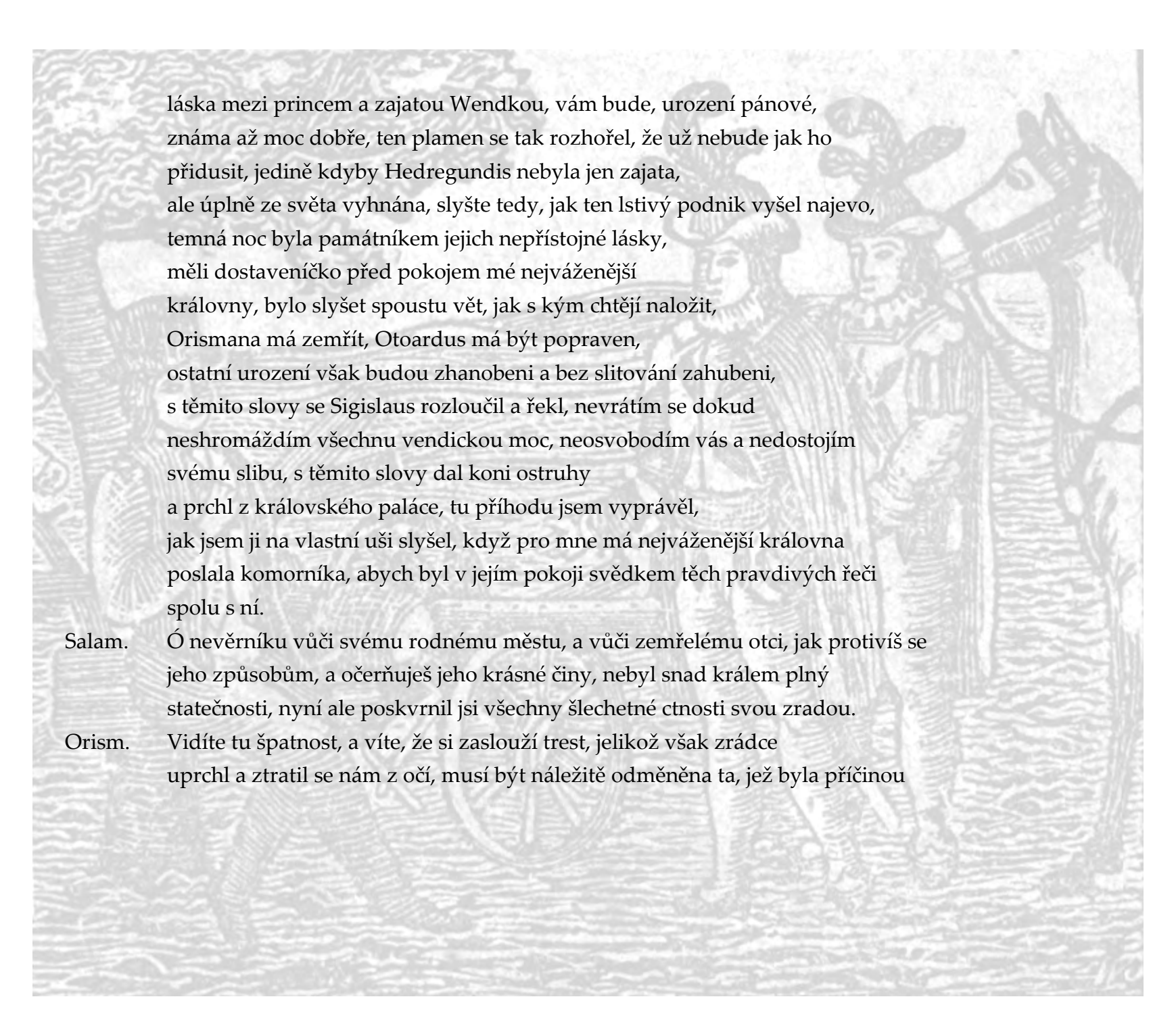
Salam. Kdo má tedy podrobnou zprávu.

Otoardus. Já a má královna.

Salam. Vysvětlete nám tu věc jasněji.

Orism. Poddejte se své touze, Otoarde. Protože o tom všem víte.

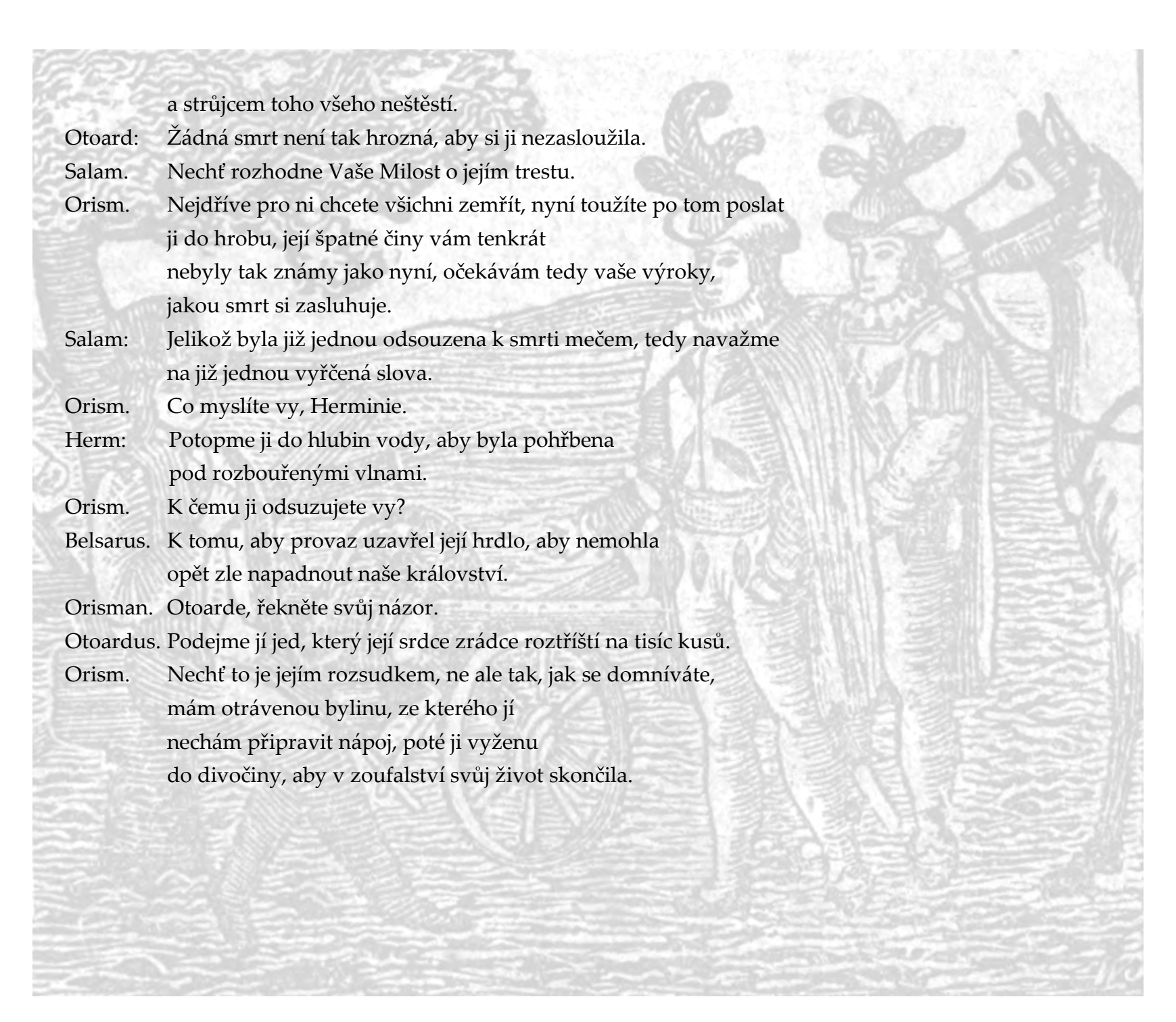
Otoardus. Dlužím své královně poslušnost, splním její příkaz,

láska mezi princem a zajatou Wendkou, vám bude, urození pánové,
známa až moc dobře, ten plamen se tak rozhořel, že už nebude jak ho
přidusit, jediné kdyby Hedregundis nebyla jen zajata,
ale úplně ze světa vyhnána, slyšte tedy, jak ten lstivý podnik vyšel najevo,
temná noc byla památkem jejich nepřístojné lásky,
měli dostaveníčko před pokojem mé nejváženější
královny, bylo slyšet spoustu vět, jak s kým chtějí naložit,
Orismana má zemřít, Otoardus má být popraven,
ostatní urození však budou zhanobeni a bez slitování zahubeni,
s těmito slovy se Sigislaus rozloučil a řekl, nevrátím se dokud
neshromáždím všechnu vendickou moc, neosvobodím vás a nedostojím
svému slibu, s těmito slovy dal koni ostruhy
a prchl z královského paláce, tu příhodu jsem vyprávěl,
jak jsem ji na vlastní uši slyšel, když pro mne má nejváženější královna
poslala komorníka, abych byl v jejím pokoji svědkem těch pravdivých řečí
spolu s ní.

Salam. Ó nevěrníku vůči svému rodnému městu, a vůči zemřelému otci, jak protivíš se
jeho způsobům, a očerňuješ jeho krásné činy, nebyl snad králem plný
statečnosti, nyní ale poskvřnil jsi všechny šlechtné ctnosti svou zradou.

Orism. Vidíte tu špatnost, a víte, že si zaslouží trest, jelikož však zrádce
uprchl a ztratil se nám z očí, musí být náležitě odměněna ta, jež byla příčinou

a strůjcem toho všeho nešťestí.

Otoard: Žádná smrt není tak hrozná, aby si ji nezasloužila.

Salam. Nechť rozhodne Vaše Milost o jejím trestu.

Orism. Nejdříve pro ni chcete všichni zemřít, nyní toužíte po tom poslat ji do hrobu, její špatné činy vám tenkrát nebyly tak známy jako nyní, očekávám tedy vaše výroky, jakou smrt si zaslouhuje.

Salam: Jelikož byla již jednou odsouzena k smrti mečem, tedy navažme na již jednou vyřčená slova.

Orism. Co myslíte vy, Herminie.

Herm: Potopme ji do hlubin vody, aby byla pohřbena pod rozbouřenými vlnami.

Orism. K čemu ji odsuzujete vy?

Belsarus. K tomu, aby provaz uzavřel její hrdlo, aby nemohla opět zle napadnout naše království.

Orisman. Otoarde, řekněte svůj názor.

Otoardus. Podejme jí jed, který její srdce zrádce roztříští na tisíc kusů.

Orism. Nechť to je jejím rozsudkem, ne ale tak, jak se domníváte, mám otrávenou bylinu, ze kterého jí nechám připravit nápoj, poté ji vyženu do divočiny, aby v zoufalství svůj život skončila.

Salam. Rada je to dobře uvážená.

Otoardus. A promyšlená.

Orism. Belsarusi, přiveď ji před nás.

Belsarus. Jdu, Vaše Milosti, a uposlechnu váš rozkaz. *Odejde.*

Orism. Vy ale mezitím jděte do mého pokoje, tam najedete na stole papír, ve kterém je uchován ten prášek, smíchejte ho s vínem, a přineste mi ho sem.

Herminus. Uposlechnu Vaši Milost. *Odejde.*

7. scéna.

Hedregundis a Belsarus.

Hedreg. Co to znamená, nejmávanější královno, že mám nevinná stát před soudem.

Orism. Říkáš nevinná? Nikoli, na mou duši, dvojnásobný trest, a hodna smrti.

Hedreg. Ó nebesa dosvědčte. –

Orisman. Mlč a odpověz na mé otázky.

Hedreg. Z dluhu a z donucení odpovím.

Orisman. Kde ses nacházela tuto noc?

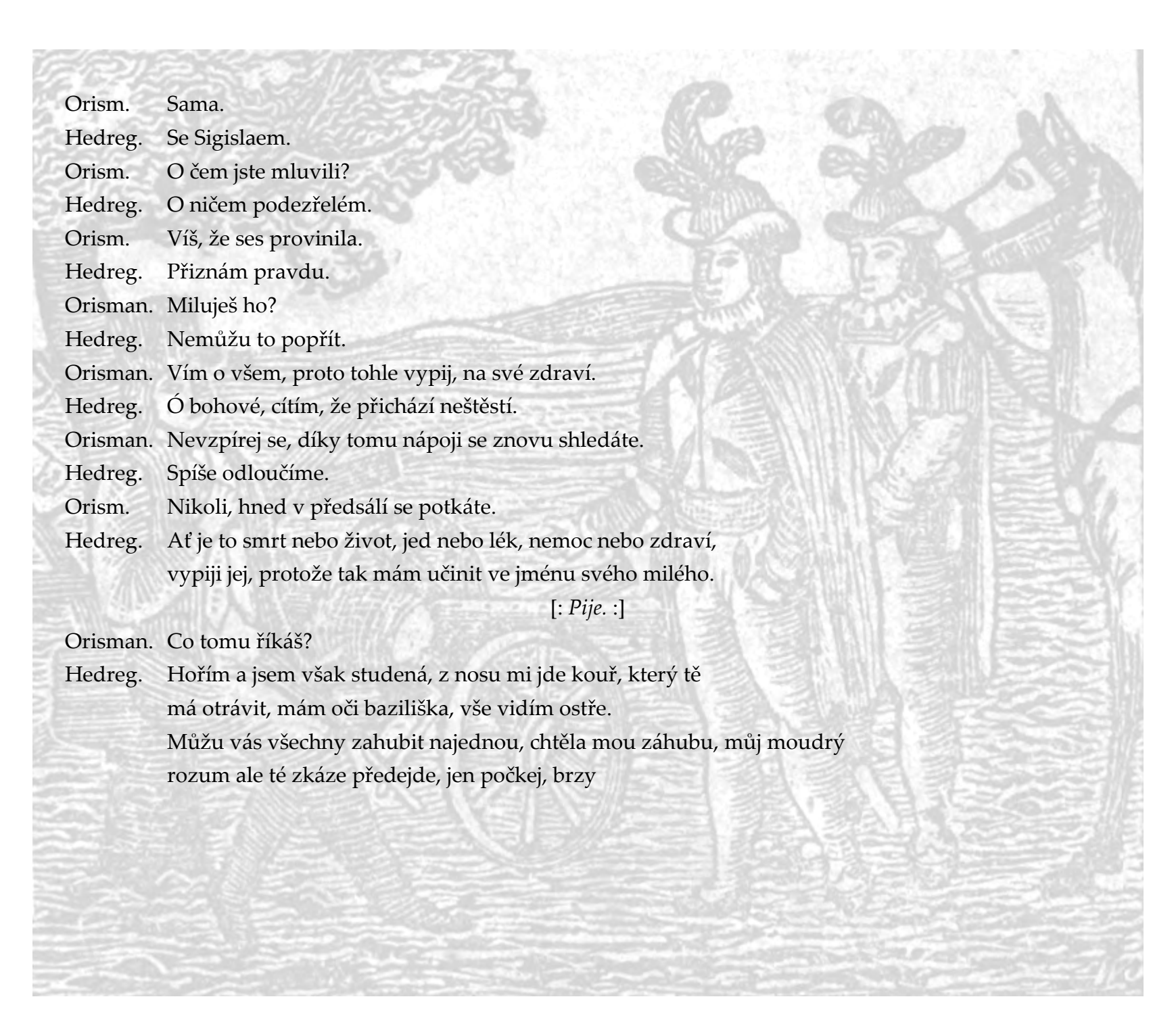
Hedreg. Na svém nuzném loži.

Orism. Kde jinde?

Hedreg. Jinak nevím jiného místa.

Orism. Nebylas na královském nádvoří?

Hedreg. Musím to doznat.

Orism. Sama.
Hedreg. Se Sigislaem.
Orism. O čem jste mluvili?
Hedreg. O ničem podezřelém.
Orism. Víš, že ses provinila.
Hedreg. Přiznám pravdu.
Orisman. Miluješ ho?
Hedreg. Nemůžu to popřít.
Orisman. Vím o všem, proto tohle vypij, na své zdraví.
Hedreg. Ó bohové, cítím, že přichází neštěstí.
Orisman. Nevzpírej se, díky tomu nápoji se znovu shledáte.
Hedreg. Spíše odloučíme.
Orism. Nikoli, hned v předsáli se potkáte.
Hedreg. Ať je to smrt nebo život, jed nebo lék, nemoc nebo zdraví,
vypiji jej, protože tak mám učinit ve jménu svého milého.

[*: Pije. :*]

Orisman. Co tomu říkáš?
Hedreg. Hořím a jsem však studená, z nosu mi jde kouř, který tě
má otrávit, mám oči baziliška, vše vidím ostře.
Můžu vás všechny zahubit najednou, chtěla mou záhubu, můj moudrý
rozum ale té zkáze předejde, jen počkej, brzy

tě zničím.

Orism. Odvedte ji hned do nejbližšího vězení, a pak do divočiny, aby svůj život nežila s lidmi, ale s nerozumnými zvířaty. [: Hedregundis je odvedena pryč. :]

Otoardus. Co dalšího poroučí Vaše Milost?

Orism. Opusťte mne teď všichni.

Otoard. Vykonáme vaší vůli, Vaše Milosti, a odejdeme pryč. *Odejdou.*

Orism. Nyní budu žít klidně. A v bezpečí, Sigislaus je po smrti, a Hedregundis se blíží smrti, nyní nebude mi nikdo bránit, vládnout jak se mi zlíbí, trn z oka je vytažen, který mi způsobil tolik nepříjemností, a ta vendická kráska, která mě chtěla přemoci je zdolána Istí.

8. scéna.

Sigislaus v šatu sedláka.

Sigisl. Ukažte mi prosím cestu, jak se z toho domu dostanu, bloudím tu.

Orism. Kdo jsi?

Sigisl. Chudý sedlák, jak vidíte.

Orism. Co tu pohledáváš?

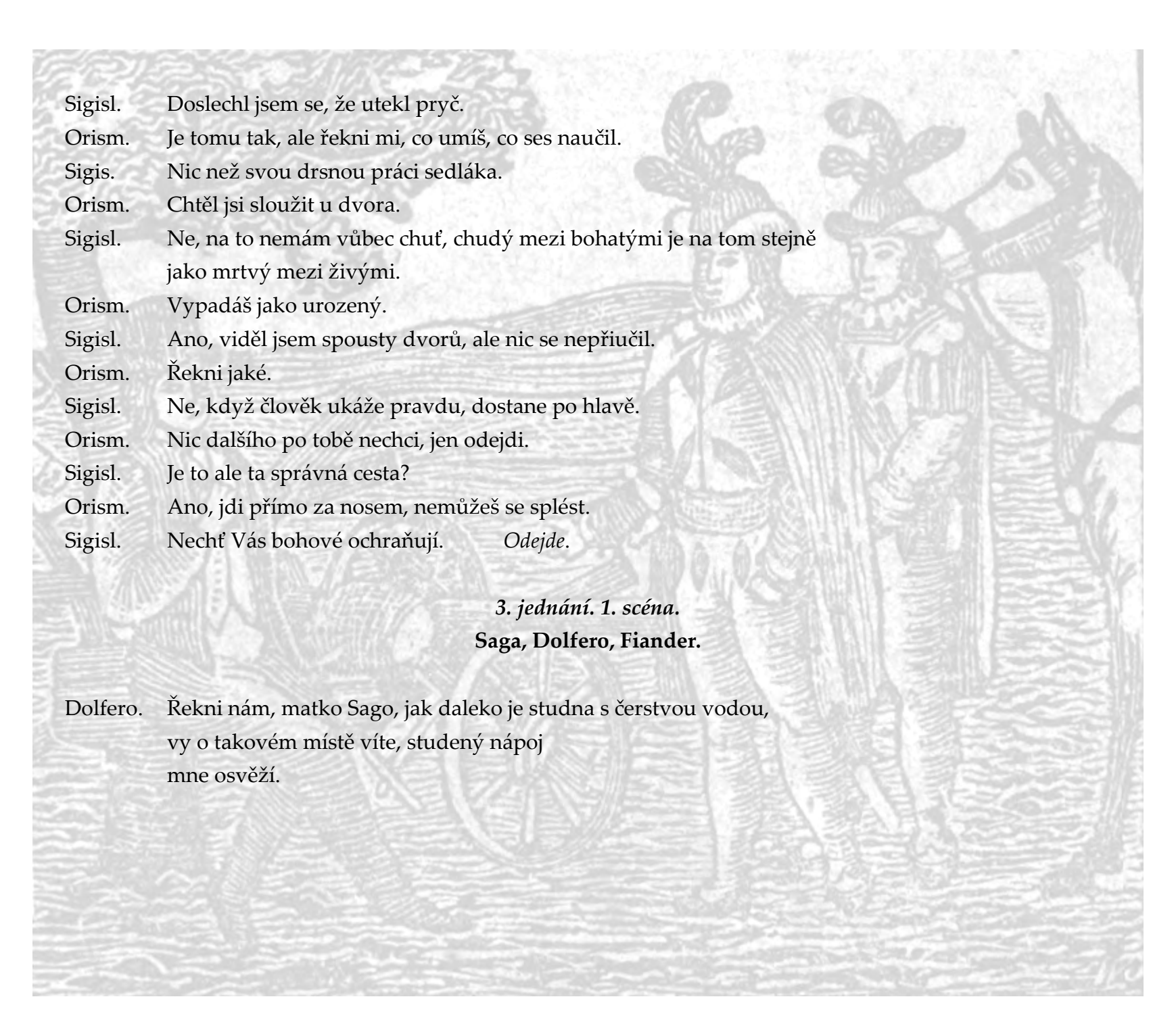
Sigisl. Jak jsem řekl, hledám východ z toho pokoje.

Orism. Co jsi tu vykonával?

Sigisl. Chtěl jsem princovi přinést svou obvyklou daň.

Orism. Není tu snad?

Sigisl. Doslechl jsem se, že utekl pryč.
Orism. Je tomu tak, ale řekni mi, co umíš, co ses naučil.
Sigisl. Nic než svou drsnou práci sedláka.
Orism. Chtěl jsi sloužit u dvora.
Sigisl. Ne, na to nemám vůbec chuť, chudý mezi bohatými je na tom stejně jako mrtvý mezi živými.
Orism. Vypadáš jako urozený.
Sigisl. Ano, viděl jsem spousty dvorů, ale nic se nepřiučil.
Orism. Řekni jaké.
Sigisl. Ne, když člověk ukáže pravdu, dostane po hlavě.
Orism. Nic dalšího po tobě nechci, jen odejdi.
Sigisl. Je to ale ta správná cesta?
Orism. Ano, jdi přímo za nosem, nemůžeš se splést.
Sigisl. Nechť Vás bohové ochraňují. *Odejde.*

3. jednání. 1. scéna.

Saga, Dolfero, Fiander.

Dolfero. Řekni nám, matko Sago, jak daleko je studna s čerstvou vodou, vy o takovém místě víte, studený nápoj mne osvěží.

Saga. Proč ptáš se tak nesmyslně, má moc nad všemi nerozumnými bytostmi světa, je ti dostatečně známa, že umím z tvrdého kamene skály, vydolovat křišťálovou vodu.

Fiander. Vaše moc od bohů vám daná je nám dostatečně známá, vaše umění mi už několikrát zahnilo hlad, a utišilo žízeň, jediné vaše slovo umí v jednom okamžiku všechno uvést do chodu

Saga. Mlč Fiandře, jinak mě zláká věnovat se více těm ušlechtilým uměním, pak bych ovládla všechno až po nebeskou bář.

Dolfero. Matko, odejděme odsud, tady nás nečeká ani radost ani potěšení z květů.

Saga. Co vám tedy chybí, že chcete tolik odsud pryč.

Dolfero. Žízeň nás vyčerpává moc.

Saga. Cožpak tady není žádná studna?

Fiander. Jak sama vidíte.

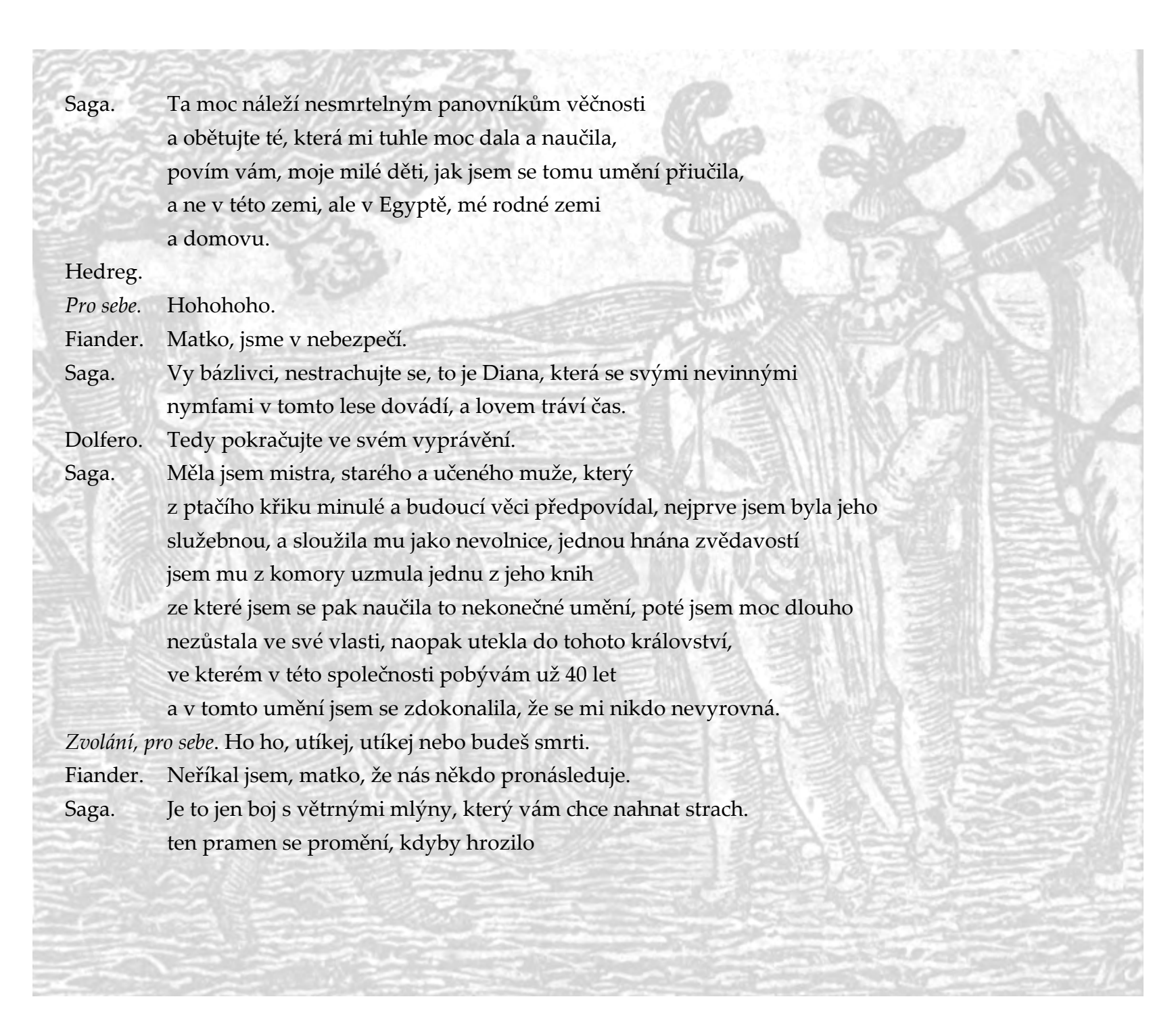
Saga. Doufejte a budete potěšeni. Ze suchého kamene tryská voda. [: Voda tryská. :]

Dolfero. Stalo se, jak jste řekla.

Fiander. Utábořme se tu na čas.

Saga. Poslužte si.

Dolfero. Řekněte nám, milá matko, jakým skrytým uměním jste vymámila tu křišťálovou vodičku z takové nepohodlné a tvrdé skály?

Saga. Ta moc náleží nesmrtelným panovníkům věčnosti
a obětujte té, která mi tuhle moc dala a naučila,
povím vám, moje milé děti, jak jsem se tomu umění přiučila,
a ne v této zemi, ale v Egyptě, mé rodné zemi
a domovu.

Hedreg.

Pro sebe. Hohohoho.

Fiander. Matko, jsme v nebezpečí.

Saga. Vy bázlivci, nestrachujte se, to je Diana, která se svými nevinnými
nymfami v tomto lese dovádí, a lovem tráví čas.

Dolfero. Tedy pokračujte ve svém vyprávění.

Saga. Měla jsem mistra, starého a učeného muže, který
z ptačího křiku minulé a budoucí věci předpovídal, nejprve jsem byla jeho
služebnou, a sloužila mu jako nevolnice, jednou hnána zvědavostí
jsem mu z komory uzmula jednu z jeho knih
ze které jsem se pak naučila to nekonečné umění, poté jsem moc dlouho
nezůstala ve své vlasti, naopak utekla do tohoto království,
ve kterém v této společnosti pobývám už 40 let
a v tomto umění jsem se zdokonalila, že se mi nikdo nevyrovná.

Zvolání, pro sebe. Ho ho, utíkej, utíkej nebo budeš smrti.

Fiander. Neříkal jsem, matko, že nás někdo pronásleduje.

Saga. Je to jen boj s větrnými mlýny, který vám chce nahnat strach.
ten pramen se promění, kdyby hrozilo

nebezpečí.

Pro sebe. Ha Ha Ha Ha.

Dolfero. Ještě se nám vysmívají.

Saga. Možná chce lesní bůh v tom křoví polechtat svou nymfu.

Dolfero. Vidím sice mezi listnatými stromy přicházet k nám ženu,
Postavu má sice božskou, ale oděv nuzný.

Saga. Jde přímo k nám, poslechneme si, co si přeje.

2. scéna.

Hedregundis. Úplně bláznivě.

Hedreg. Lovila jsem prchajícího jelínka, běžel tak rychle,
že se mi ztratil z očí, a sedl si na vysokou jedli, aby byl chráněn
před šípy a lukem.

Saga. Zdráva buď, milá panno, řekněte mi, jak jste se dostala do neobydleného lesa.

Hedreg. Tak rychle jsem běžela, že úplně hořím a jsem unavená.

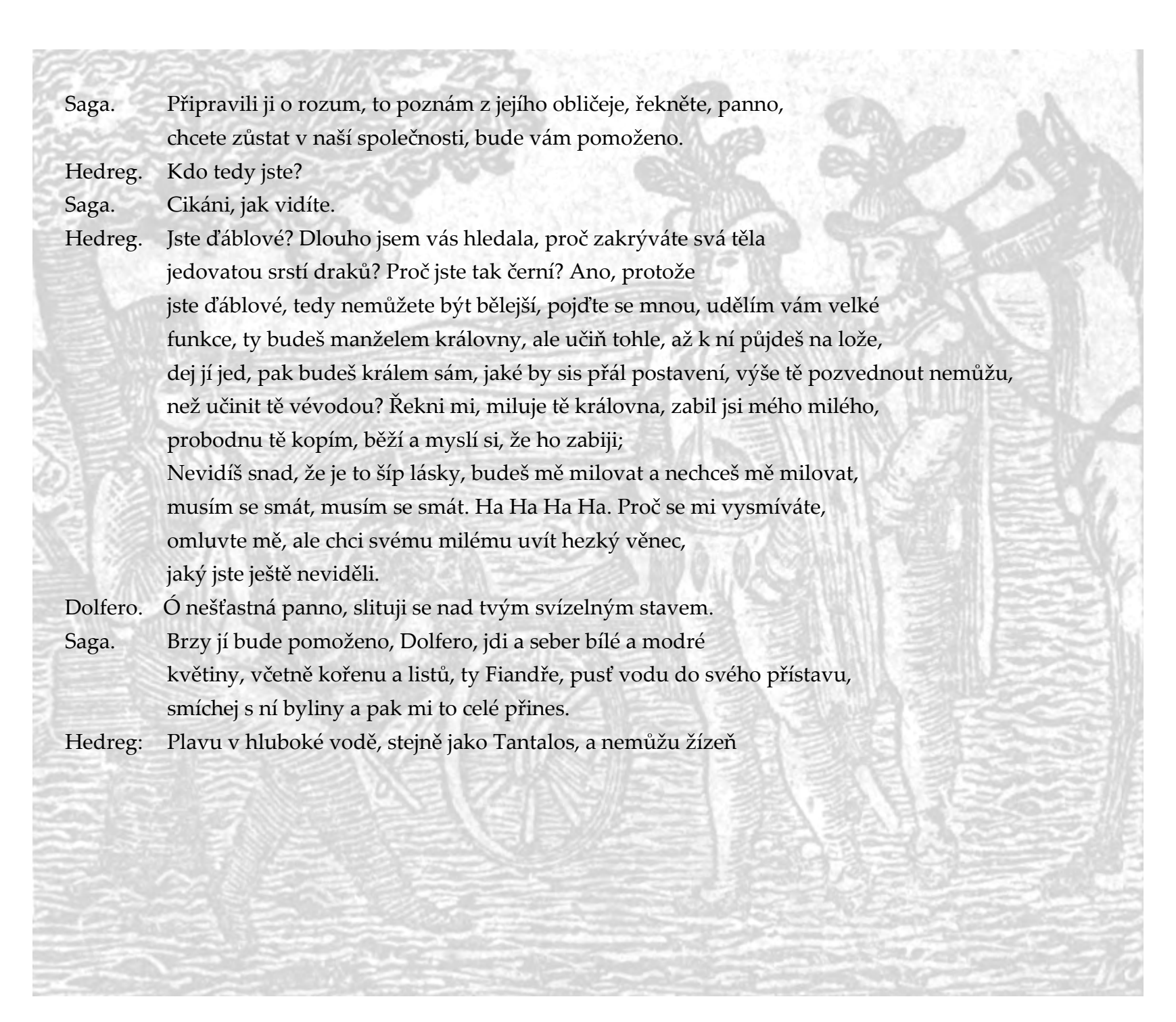
Saga. Nechcete si tu odpočinout. A osvěžit se čerstvou vodou?

Hedreg. Ne, nechci přece umřít, už tolik hořím, tedy můžu okamžitě
zchladnout jako led, chci vás natolik zchladit, že přimrznete k místu,
kde právě stojíte.

Saga. Jste tedy znalá takových užitečných umění?

Hedreg. Nejsem bláznivá, jak říkáte, ale tak moudrá a rozumná jak jen člověk může být.

Fiander. To děvče je blázen.

Saga. Připravili ji o rozum, to poznám z jejího obličej, řekněte, panno, chcete zůstat v naší společnosti, bude vám pomoheno.

Hedreg. Kdo tedy jste?

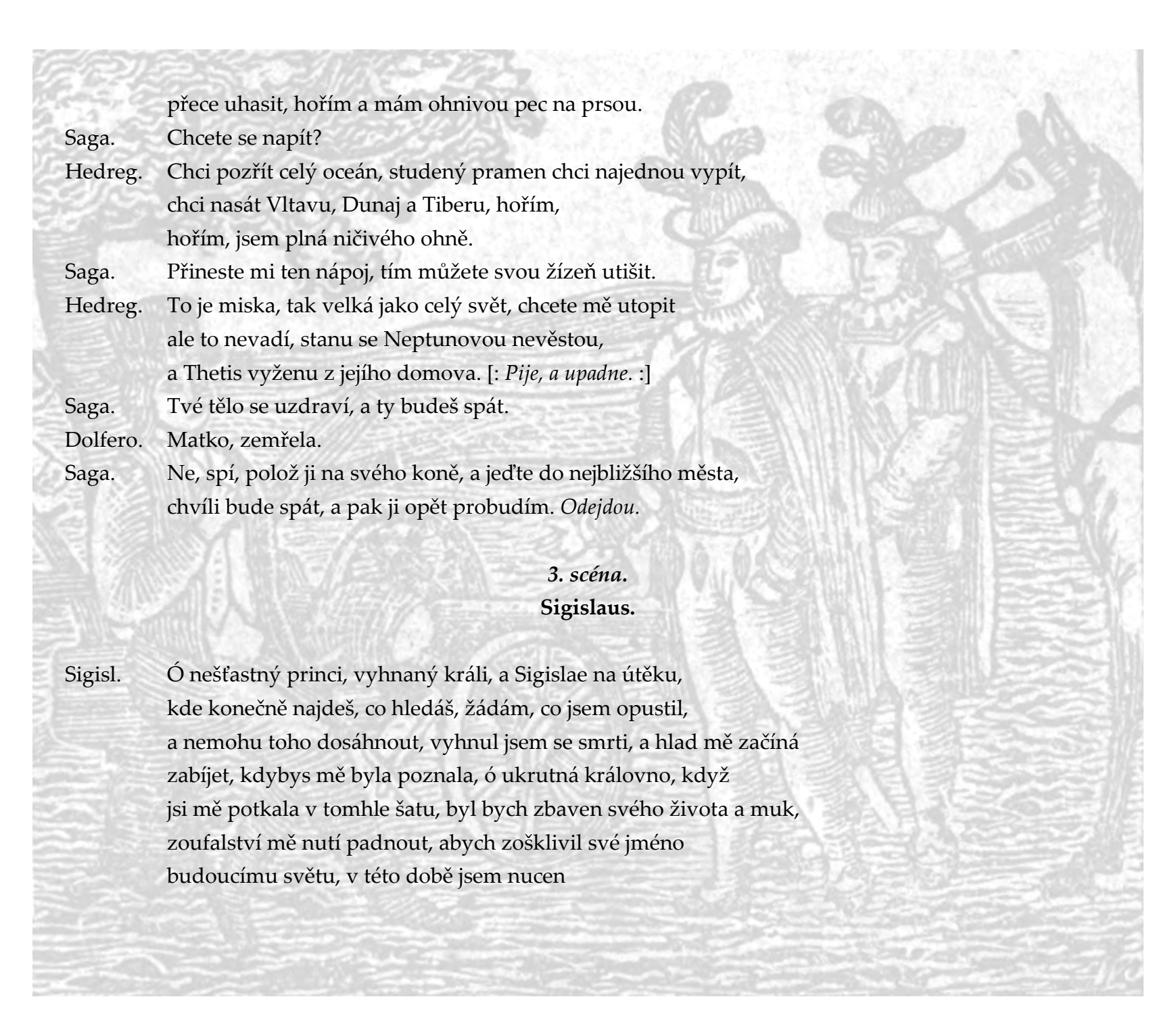
Saga. Cikáni, jak vidíte.

Hedreg. Jste ďáblové? Dlouho jsem vás hledala, proč zakrýváte svá těla jedovatou srstí draků? Proč jste tak černí? Ano, protože jste ďáblové, tedy nemůžete být bělejší, pojdte se mnou, udělím vám velké funkce, ty budeš manželem královny, ale učiň tohle, až k ní půjdeš na lože, dej jí jed, pak budeš králem sám, jaké by sis přál postavení, výše tě pozvednout nemůžu, než učinit tě vévodou? Řekni mi, miluje tě královna, zabil jsi mého milého, probodnu tě kopím, běží a myslí si, že ho zabiji; Nevidíš snad, že je to šíp lásky, budeš mě milovat a nechceš mě milovat, musím se smát, musím se smát. Ha Ha Ha Ha. Proč se mi vysmíváte, omluvte mě, ale chci svému milému uvít hezký věnec, jaký jste ještě neviděli.

Dolfero. Ó nešťastná panno, slituji se nad tvým svízelným stavem.

Saga. Brzy jí bude pomoheno, Dolfero, jdi a seber bílé a modré květiny, včetně kořenu a listů, ty Fiandře, pusť vodu do svého přístavu, smíchej s ní byliny a pak mi to celé přines.

Hedreg: Plavu v hluboké vodě, stejně jako Tantalos, a nemůžu žízeň

-
- Saga. přece uhasit, hořím a mám ohnivou pec na prsou.
Chcete se napít?
- Hedreg. Chci pozřít celý oceán, studený pramen chci najednou vypít,
chci nasát Vltavu, Dunaj a Tiberu, hořím,
hořím, jsem plná ničivého ohně.
- Saga. Přineste mi ten nápoj, tím můžete svou žízeň utišit.
- Hedreg. To je miska, tak velká jako celý svět, chcete mě utopit
ale to nevádí, stanu se Neptunovou nevěstou,
a Thetis vyženu z jejího domova. [: *Pije, a upadne.* :]
- Saga. Tvé tělo se uzdraví, a ty budeš spát.
- Dolfero. Matko, zemřela.
- Saga. Ne, spí, polož ji na svého koně, a jed'te do nejbližšího města,
chvilí bude spát, a pak ji opět probudím. *Odejdou.*

3. scéna.
Sigislaus.

- Sigisl. Ó nešťastný princi, vyhnaný králi, a Sigislae na útěku,
kde konečně najdeš, co hledáš, žádám, co jsem opustil,
a nemohu toho dosáhnout, vyhnul jsem se smrti, a hlad mě začíná
zabíjet, kdybys mě byla poznala, ó ukrutná královno, když
jsi mě potkala v tomhle šatu, byl bych zbaven svého života a muk,
zoufalství mě nutí padnout, abych zošklivil své jméno
budoucímu světu, v této době jsem nucen

živit se žebráním, tady učiním první pokus, u domu na samotě,
jestli obměkčím svými prosbami lidská srdce; Haló, je někdo doma.

4. scéna.

Hedvan.

Hedvan. Co si přejete, kdo venku klepe.

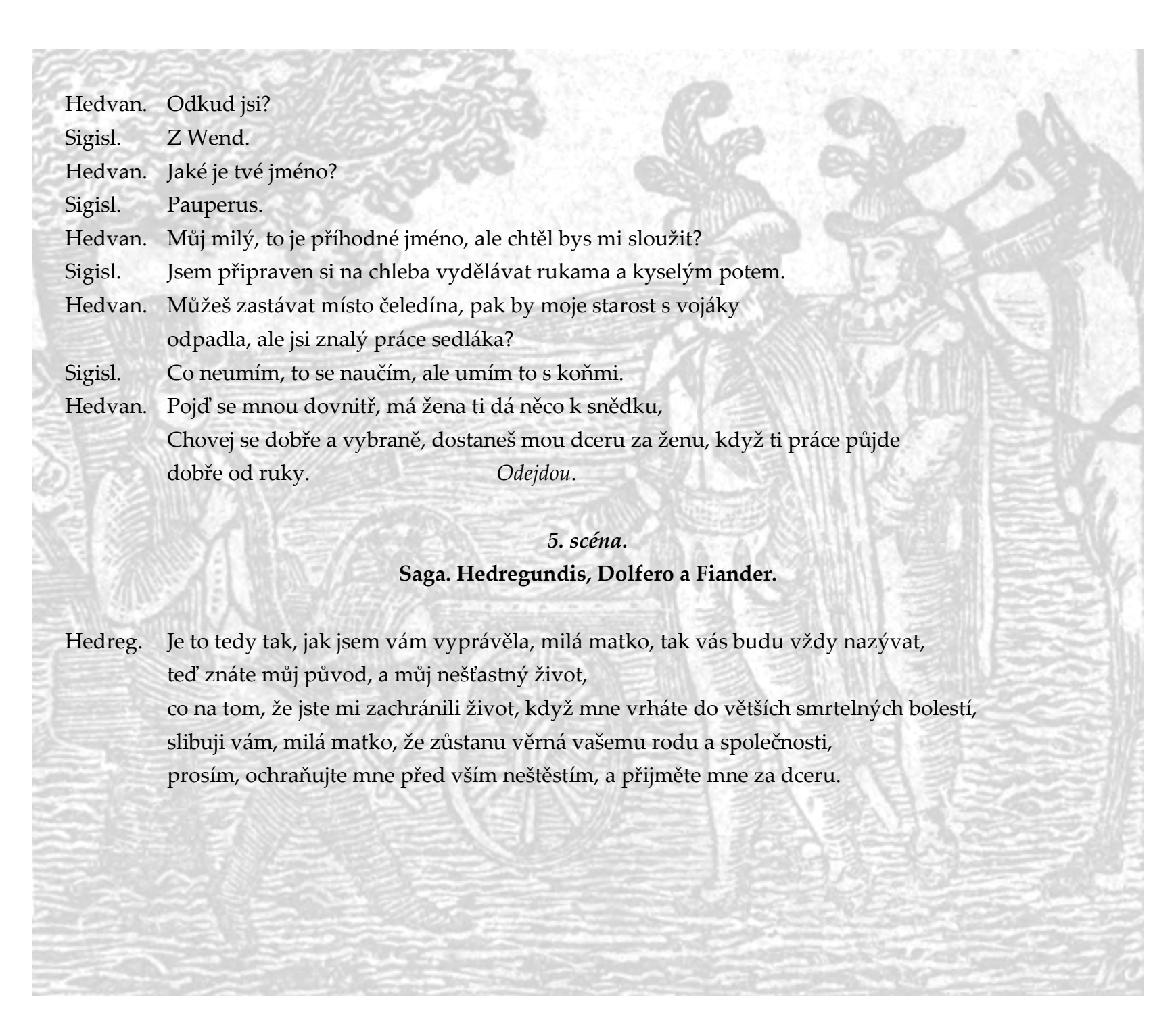
Sigisl. Příteli můj, přijď sem prosím za mnou ven, chtěl
bych s Vámi prohodit pár slov.

Hedvan. Co chceš, já jsem zde.

Sigisl. Smilujte se nad vyhnaným a napůl vyhladovělým člověkem, vidíte přeci,
že mi z očí kouká smrt, a moje duše mi sedí na jazyku připravená
opustit svůj byt, kouskem chleba a douškem vody
mě ponecháte při životě a budete mým věrným zachráncem.

Hedvan. Přichází tolik opuštěných vojáků uličníků, že jsem nemohl
upéci dostatek chleba, to říkám každému, vy nemáte slitování,
když zabíjíte chudé sedláky, a pro každou maličkost
vedete válku, zdá se mi, že k nim také patříš, jdi
 pryč, nic tu pro tebe nemám.

Sigisl: Já ani můj otec nejsme z těch, jako nevinný jsem byl vyhnán ze svých statků,
a válka mě připravila o všechnu blaženost
a blahobyť.

Hedvan. Odkud jsi?
Sigisl. Z Wend.
Hedvan. Jaké je tvé jméno?
Sigisl. Pauperus.
Hedvan. Můj milý, to je příhodné jméno, ale chtěl bys mi sloužit?
Sigisl. Jsem připraven si na chleba vydělávat rukama a kyselým potem.
Hedvan. Můžeš zastávat místo čeledína, pak by moje starost s vojáky
odpadla, ale jsi znalý práce sedláka?
Sigisl. Co neumím, to se naučím, ale umím to s koňmi.
Hedvan. Pojď se mnou dovnitř, má žena ti dá něco k snědku,
Chovej se dobře a vybraně, dostaneš mou dceru za ženu, když ti práce půjde
dobře od ruky.

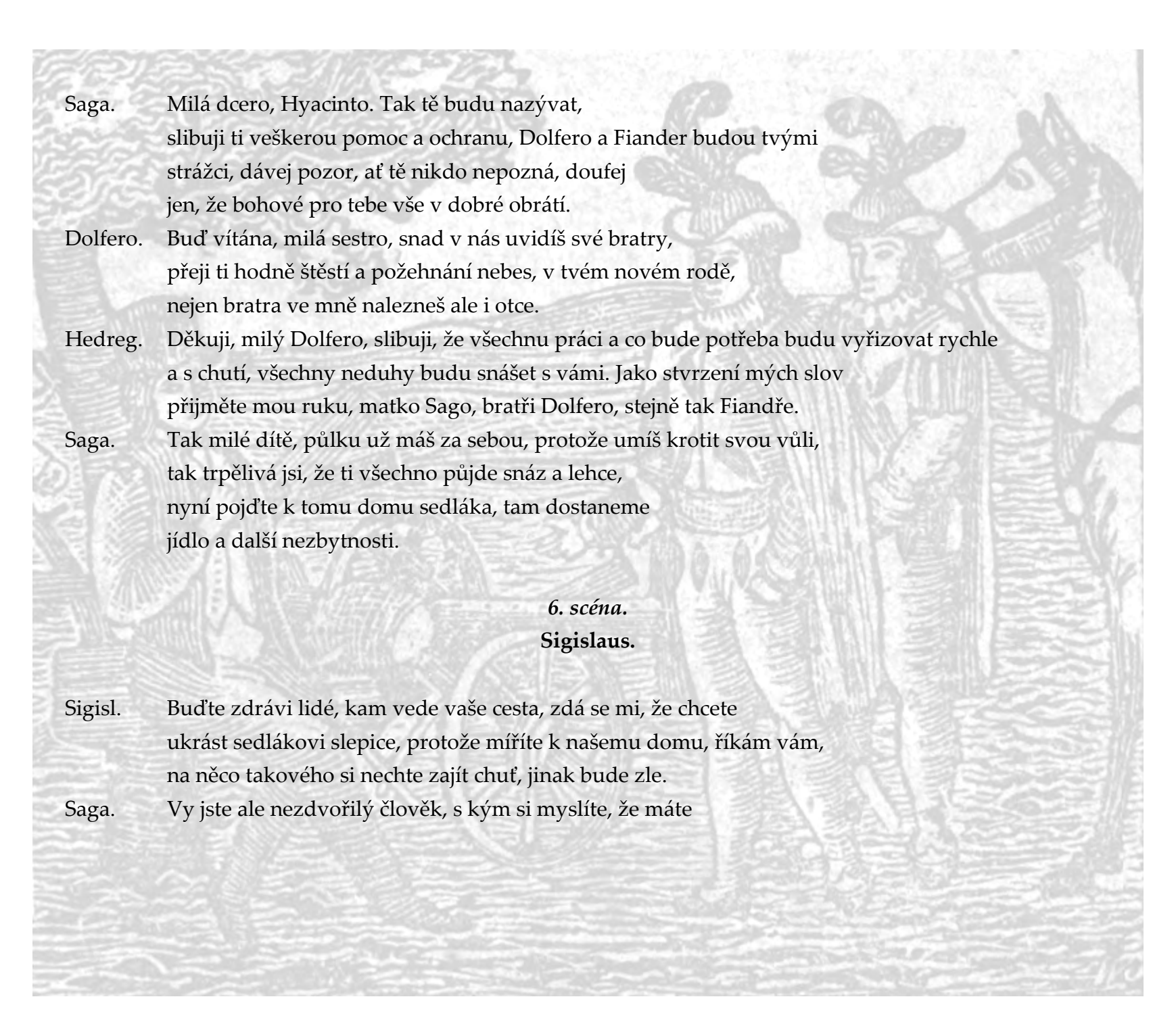
Odejdou.

5. scéna.

Saga. Hedregundis, Dolfero a Fiander.

Hedreg. Je to tedy tak, jak jsem vám vyprávěla, milá matko, tak vás budu vždy nazývat, teď znáte můj původ, a můj nešťastný život, co na tom, že jste mi zachránili život, když mne vrháte do větších smrtelných bolestí, slibuji vám, milá matko, že zůstanu věrná vašemu rodu a společnosti, prosím, ochraňujte mne před vším neštěstím, a přijměte mne za dceru.

Saga. Milá dcero, Hyacinto. Tak tě budu nazývat, slibuji ti veškerou pomoc a ochranu, Dolfero a Fiander budou tvými strážci, dávej pozor, ať tě nikdo nepozná, doufej jen, že bohové pro tebe vše v dobré obrátí.

Dolfero. Buď vítána, milá sestro, snad v nás uvidíš své bratry, přeji ti hodně štěstí a požehnání nebes, v tvém novém rodě, nejen bratra ve mně nalezneš ale i otce.

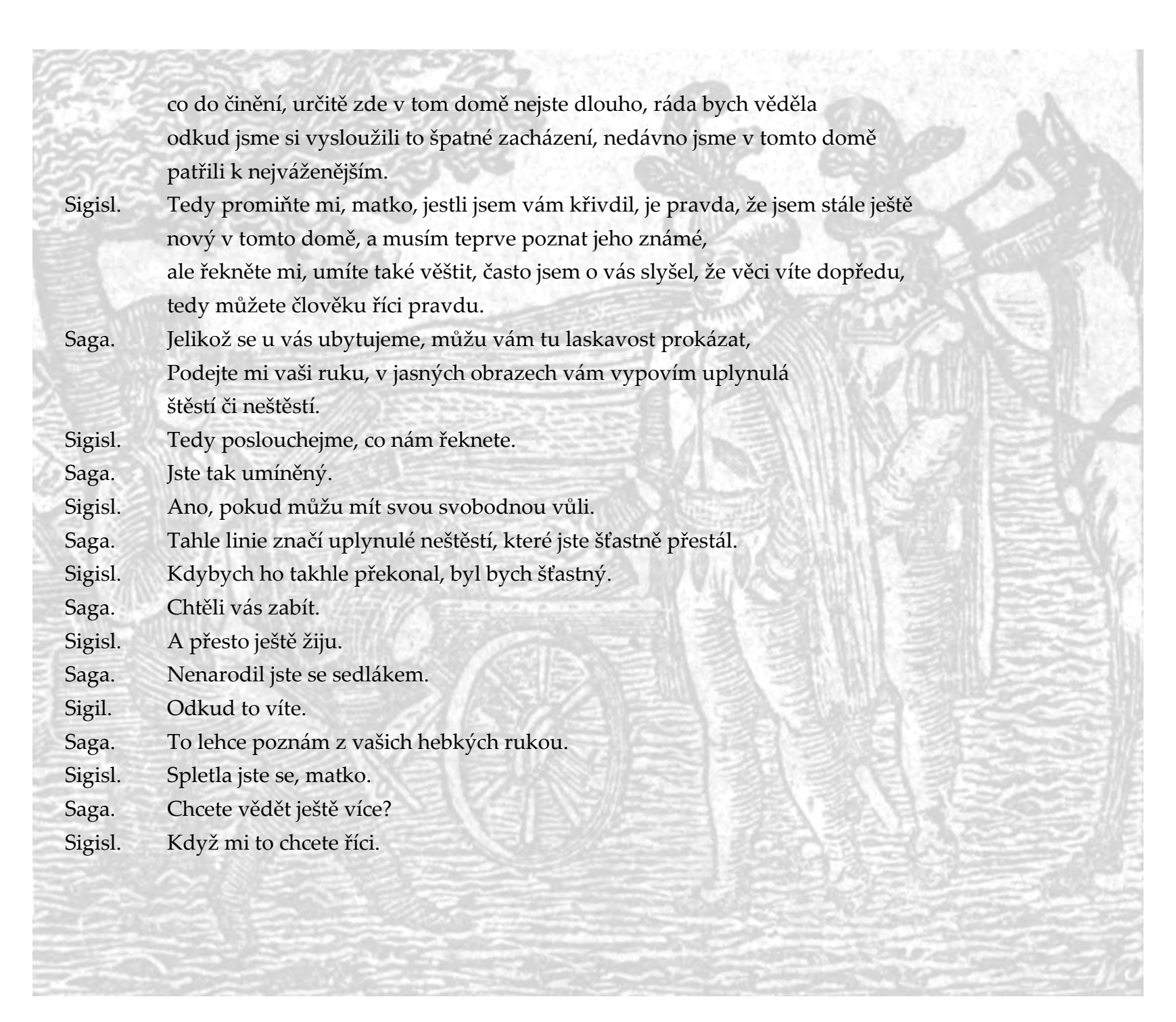
Hedreg. Děkuji, milý Dolfero, slibuji, že všechnu práci a co bude potřeba budu vyřizovat rychle a s chutí, všechny neduhy budu snášet s vámi. Jako stvrzení mých slov přijměte mou ruku, matko Sago, bratři Dolfero, stejně tak Fiandře.

Saga. Tak milé dítě, půlku už máš za sebou, protože umíš krotit svou vůli, tak trpělivá jsi, že ti všechno půjde snáz a lehce, nyní pojďte k tomu domu sedláka, tam dostaneme jídlo a další nezbytnosti.

6. scéna.
Sigislaus.

Sigisl. Buďte zdraví lidé, kam vede vaše cesta, zdá se mi, že chcete ukrást sedlákovu slepici, protože míříte k našemu domu, říkám vám, na něco takového si nechte zajít chuť, jinak bude zle.

Saga. Vy jste ale nezdvořilý člověk, s kým si myslíte, že máte

co do činění, určitě zde v tom domě nejste dlouho, ráda bych věděla odkud jsme si vysloužili to špatné zacházení, nedávno jsme v tomto domě patřili k nejváženějším.

Sigisl. Tedy promiňte mi, matko, jestli jsem vám křivdil, je pravda, že jsem stále ještě nový v tomto domě, a musím teprve poznat jeho známé, ale řekněte mi, umíte také věštit, často jsem o vás slyšel, že věci víte dopředu, tedy můžete člověku říci pravdu.

Saga. Jelikož se u vás ubytujeme, můžu vám tu laskavost prokázat, Podejte mi vaši ruku, v jasných obrazech vám vypovím uplynulá štěstí či neštěstí.

Sigisl. Tedy poslouchejme, co nám řeknete.

Saga. Jste tak umíněný.

Sigisl. Ano, pokud můžu mít svou svobodnou vůli.

Saga. Tahle linie značí uplynulé neštěstí, které jste šťastně přestál.

Sigisl. Kdybych ho takhle překonal, byl bych šťastný.

Saga. Chtěli vás zabít.

Sigisl. A přesto ještě žiju.

Saga. Nenarodil jste se sedlákem.

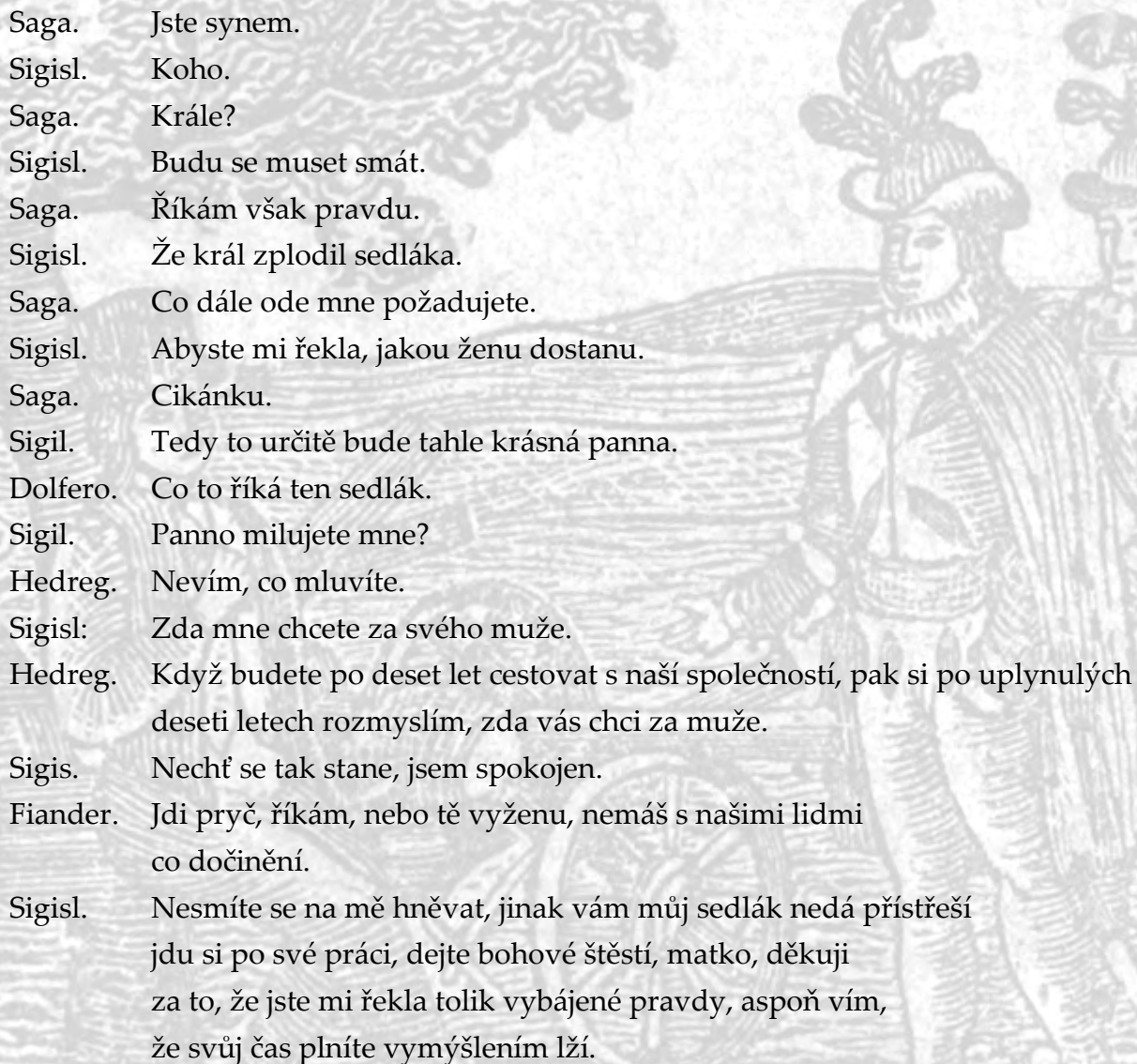
Sigisl. Odkud to víte.

Saga. To lehce poznám z vašich hebkých rukou.

Sigisl. Spletla jste se, matko.

Saga. Chcete vědět ještě více?

Sigisl. Když mi to chcete říci.

Saga. Jste synem.
Sigisl. Koho.
Saga. Krále?
Sigisl. Budu se muset smát.
Saga. Říkám však pravdu.
Sigisl. Že král zplodil sedláka.
Saga. Co dále ode mne požadujete.
Sigisl. Abyste mi řekla, jakou ženu dostanu.
Saga. Cikánku.
Sigil. Tedy to určitě bude tahle krásná panna.
Dolfero. Co to říká ten sedlák.
Sigil. Panno milujete mne?
Hedreg. Nevím, co mluvíte.
Sigisl: Zda mne chcete za svého muže.
Hedreg. Když budete po deset let cestovat s naší společností, pak si po uplynulých deseti letech rozmyslím, zda vás chci za muže.
Sigis. Nechť se tak stane, jsem spokojen.
Fiander. Jdi pryč, říkám, nebo tě vyženu, nemáš s našimi lidmi co dočinění.
Sigisl. Nesmíte se na mě hněvat, jinak vám můj sedlák nedá přístřeší jdu si po své práci, dejte bohové štěstí, matko, děkuji za to, že jste mi řekla tolik vybájené pravdy, aspoň vím, že svůj čas plníte vymýšlením lží.

Saga. Jen jdi pryč, můj mládenče, a vzpomeň si pak na má slova, až budeš sedět na trůně svého otce.

Sigisl. Buďte zdraví, jen pojdte k nám, a opatrujte dobře dům mezeitím, než se vrátím.

Odejde.

Saga. Nezůstávejme tu déle, pojdme přímo k tomu domu, ty Fiandře, běž napřed, a vyřid' sedlákovi, že jsme dorazili, a že tě budeme hned následovat, neotálej dlouho a vyřid', co jsem ti nakázala.

Finader. Jdu, matko, připravit vám dobré ubytování. *Všichni odejdou.*

7. scéna.

**Orismana. Otoardus. Salamiro, Herminus, Belsarus
Protopan. Mehim. Sacer.**

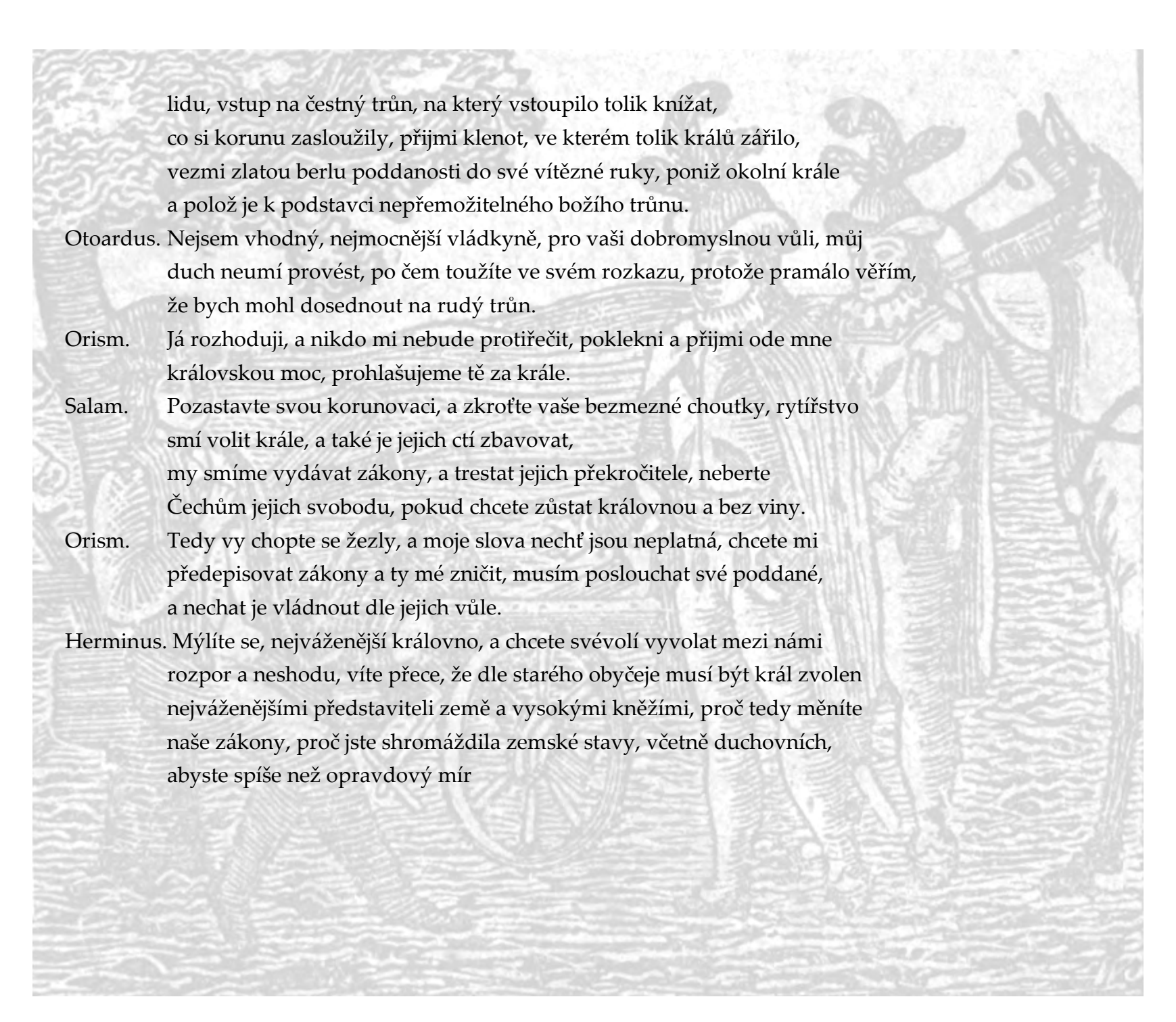
Orism. Vládnoucí moc, která mi byla dána nesmrtelnými bohy, mně jako právoplatné královně, dosahá do několika zemí, a snoubila Čechy s nejrůznějšími válečnými královstvími, proto nebeské lenní ženě nepřísluší jen opatřovat chválou současnost a vládnout ctnostmi, ale také jako moudrá věštkyně musím zasadit pro budoucí do stavu slavného v zemi i ve světě, moje roky spějí k zániku, a oslabené tělo si žádá klid za vykonanou práci, tato hlava nosila těžké břemeno, a to královské břímě, kterého se brzy zbavím, má výsost měla v rukou otěže těchto království, pravá ruka byla připravena

The background features a faint, stylized illustration in a medieval or Gothic artistic style. It depicts a central figure, likely a king or nobleman, wearing a crown and holding a scepter. To his right, a woman in a long, flowing gown is shown. The scene is set against a background of intricate, repeating patterns, possibly representing a tapestry or a manuscript page. The overall tone is historical and dramatic.

ocenit chvályhodné činy, levá však trestem odměnit špatné zacházení,
mé základy se rozpadají, a chtějí tu blaženost vysypat
do klína zasloužilého hrdiny, Čechy takovými oplývají,
takové plody v jiných královstvích nerostou, Otoardovo hrdinství ční
nad všechny rytíře, jako nesrovnatelný cedr, musí své štíty a helmy
na jeho zamrknání obětovat k jeho nohám, je hoden nosit královskou korunu,
jeho činy září do celého světa, jako čisté a jasné slunce,
a tím se nezraní ani nezmenší, paprsky vybízejí k zvýhodňujícímu pohledu,
a k tomu žasnout nad zázrakem přírody, proto zvolte toho, kdo si zaslouží korunu,
za svého vládce, já si ho vak zvolím jako obyvatele svého těla.

Otoardus. Nezahrávejte si, nejnepřemožitelnější královno s vaším poddaným vévodou,
na mé hlavě ještě nikdy nekvetl vítězný vavřínový věnec,
jak moc nezvyklé by to bylo, nosit kořeny perel a matky diamantů, arabské zlato
neroste na žádném nedůstojném místě, nýbrž úrodná pole královské koruny
se pyšní jednou lahodnou odrůdou, jsem sice smělý, protože se opovažuji
odporovat své vládnoucí kněžně, oddávám se jejímu svatému přání,
a jsem dlužen vyplatit její božskou vůli svou krví.

Orism. Pokračuj ve svých šlechtných myšlenkách, zvolený zákonodárce českého

lidu, vstup na čestný trůn, na který vstoupilo tolik knížat,
co si korunu zasloužily, přijmi klenot, ve kterém tolik králů zářilo,
vezmi zlatou berlu poddanosti do své vítězné ruky, poniž okolní krále
a polož je k podstavci nepřemožitelného božího trůnu.

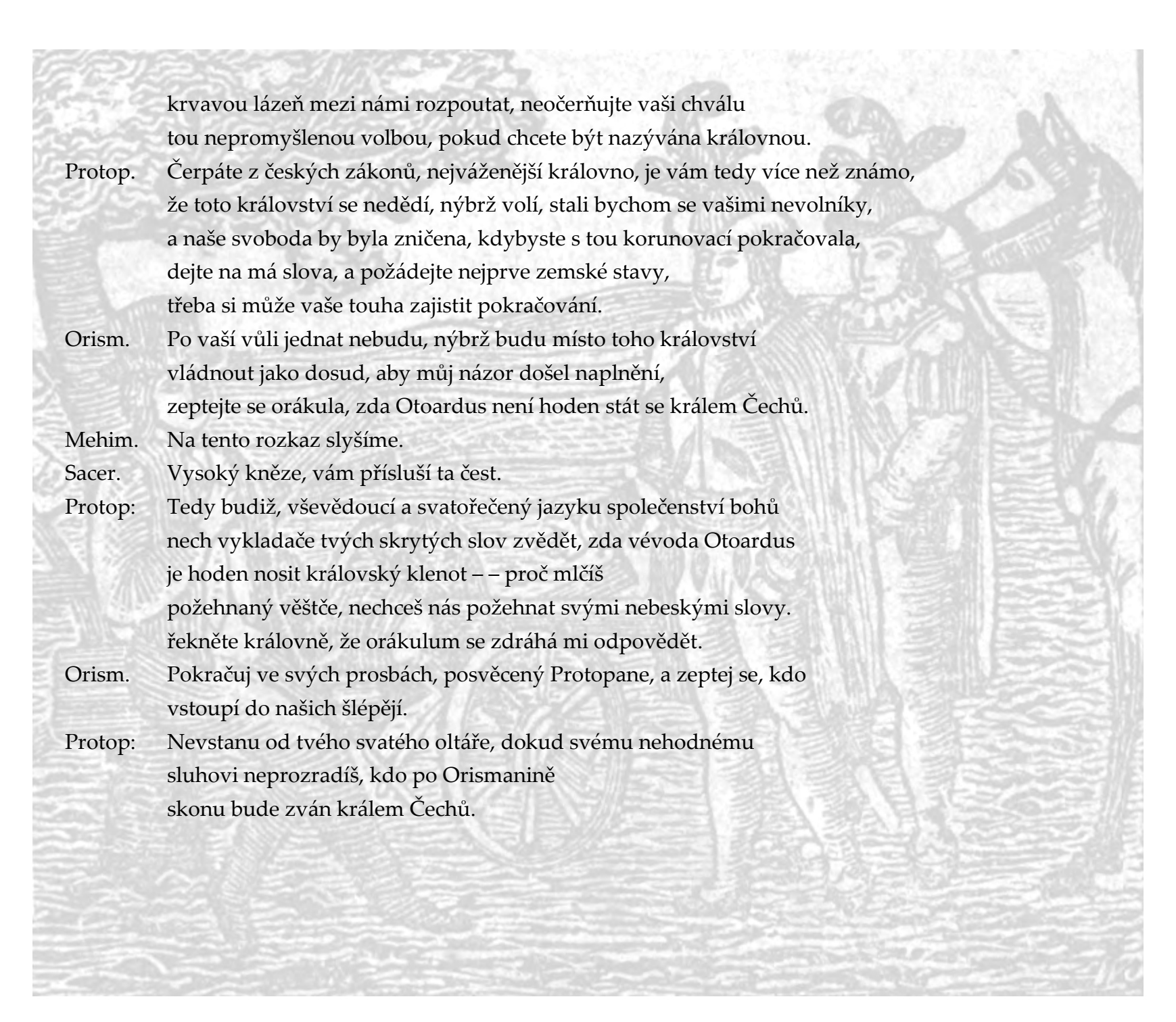
Otoardus. Nejsem vhodný, nejmocnější vládkyně, pro vaši dobromyslnou vůli, můj
duch neumí provést, po čem toužíte ve svém rozkazu, protože pramálo věřím,
že bych mohl dosednout na rudý trůn.

Orism. Já rozhoduji, a nikdo mi nebude protirečit, poklekni a přijmi ode mne
královskou moc, prohlašujeme tě za krále.

Salam. Pozastavte svou korunovaci, a zkroťte vaše bezmezné choutky, rytířstvo
smí volit krále, a také je jejich ctí zbavovat,
my smíme vydávat zákony, a trestat jejich překročitele, neberte
Čechům jejich svobodu, pokud chcete zůstat královnou a bez viny.

Orism. Tedy vy chopte se žezly, a moje slova nechť jsou neplatná, chcete mi
předepisovat zákony a ty mé zničit, musím poslouchat své poddané,
a nechat je vládnout dle jejich vůle.

Herminus. Mýlíte se, nejváženější královno, a chcete svévolí vyvolat mezi námi
rozpor a neshodu, víte přece, že dle starého obyčeje musí být král zvolen
nejváženějšími představiteli země a vysokými kněžími, proč tedy měníte
naše zákony, proč jste shromáždila zemské stavy, včetně duchovních,
abyste spíše než opravdový mír

krvavou lázeň mezi námi rozpoutat, neočerňujte vaši chválu
tou nepromyšlenou volbou, pokud chcete být nazývána královnou.

Protop. Čerpáte z českých zákonů, nejmávanější královno, je vám tedy více než známo,
že toto království se nedědí, nýbrž volí, stali bychom se vašimi nevolníky,
a naše svoboda by byla zničena, kdybyste s tou korunovací pokračovala,
dejte na má slova, a požádejte nejprve zemské stavy,
třeba si může vaše touha zajistit pokračování.

Orism. Po vaší vůli jednat nebudu, nýbrž budu místo toho království
vládnout jako dosud, aby můj názor došel naplnění,
zeptejte se orákula, zda Otoardus není hoden stát se králem Čechů.

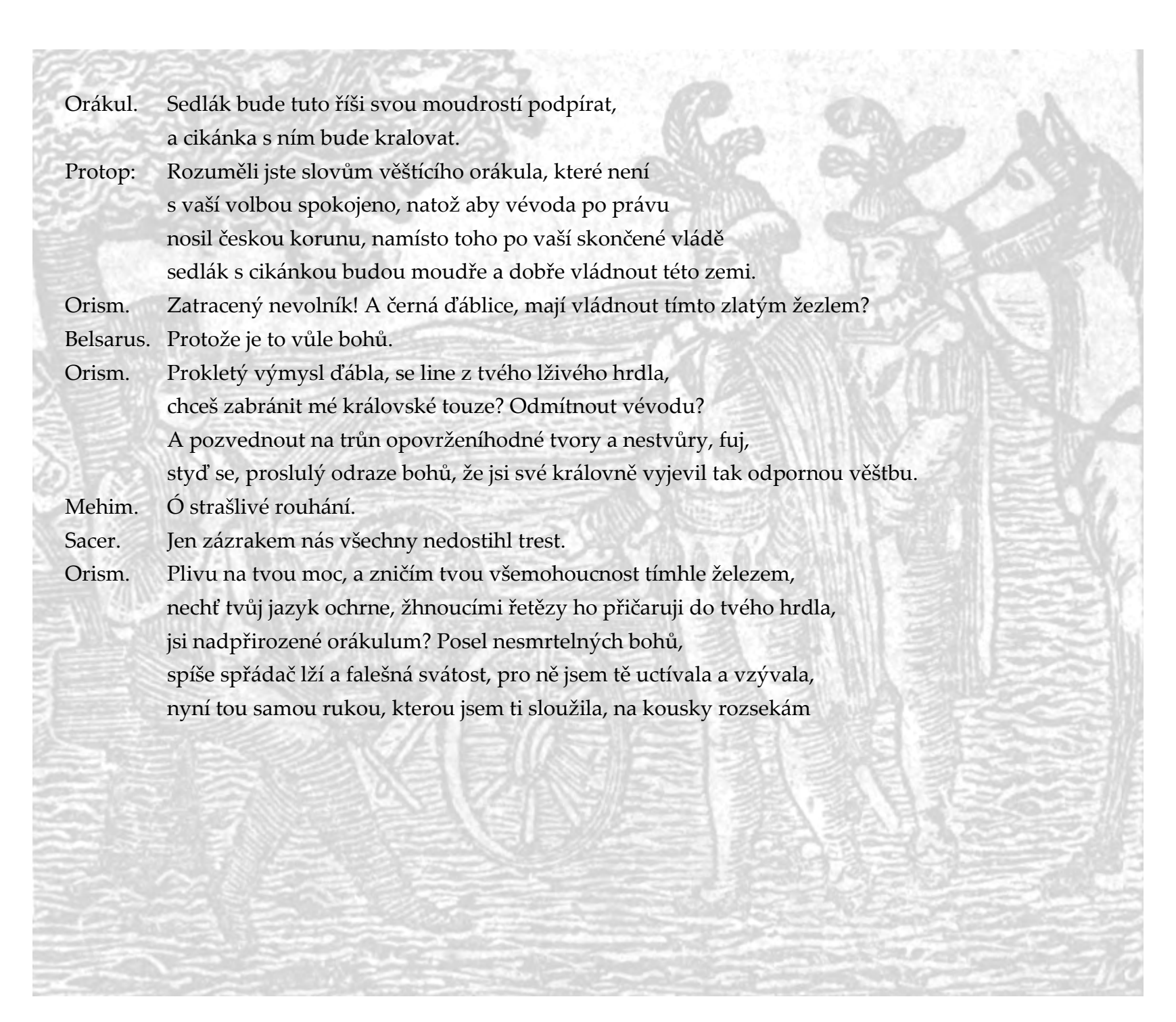
Mehim. Na tento rozkaz slyšíme.

Sacer. Vysoký kněze, vám přísluší ta čest.

Protop: Tedy budiž, vševědoucí a svatořečený jazyku společenství bohů
nech vykladače tvých skrytých slov zvědět, zda vévoda Otoardus
je hoden nosit královský klenot – – proč mlčíš
požehnaný věštče, nechceš nás požehnat svými nebeskými slovy.
řekněte královně, že orákulum se zdráhá mi odpovědět.

Orism. Pokračuj ve svých prosbách, posvěcený Protopane, a zeptej se, kdo
vstoupí do našich šlépějí.

Protop: Nevstanu od tvého svatého oltáře, dokud svému nehodnému
sluhovi neprozradíš, kdo po Orismanině
skonu bude zván králem Čechů.

Orákul. Sedlák bude tuto říši svou moudrostí podpírat,
a cikánka s ním bude kralovat.

Protop: Rozuměli jste slovům věštícího orákula, které není
s vaší volbou spokojeno, natož aby vévoda po právu
nosil českou korunu, namísto toho po vaší skončené vládě
sedlák s cikánkou budou moudře a dobře vládnout této zemi.

Orism. Zatracený nevolník! A černá d'áblice, mají vládnout tímto zlatým žezlem?

Belsarus. Protože je to vůle bohů.

Orism. Prokletý výmysl d'ábla, se line z tvého lživého hrdla,
chceš zabránit mé královské touze? Odmítnout vévodu?
A pozvednout na trůn opovrženíhodné tvory a nestvůry, fuj,
styď se, proslulý odraze bohů, že jsi své královně vyjevil tak odpornou věštbu.

Mehim. Ó strašlivé rouhání.

Sacer. Jen zázrakem nás všechny nedostihl trest.

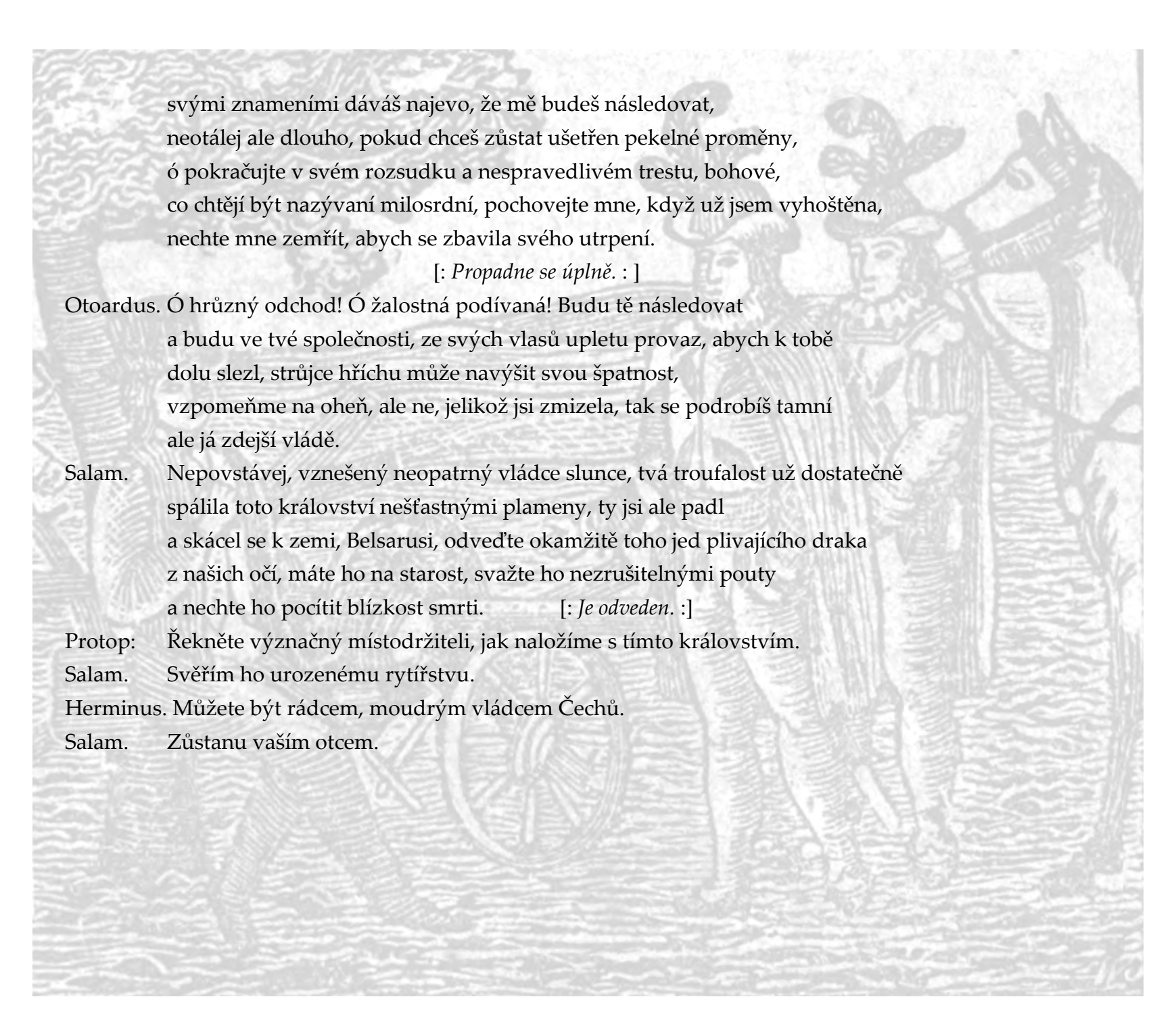
Orism. Plivu na tvou moc, a zničím tvou všemohoucnost tímhle železem,
nechť tvůj jazyk ochrne, žhnoucími řetězy ho přičaruji do tvého hrdla,
jsi nadpřirozené orákulum? Posel nesmrtelných bohů,
spíše spřádač lží a falešná svátost, pro ně jsem tě uctívala a vzývala,
nyní tou samou rukou, kterou jsem ti sloužila, na kousky rozsekám

tvou bezmocnou pozemskou existenci. [*Rozetne modlu vedví,
propadne se do půli těla do země, a oltář se uzavře. :*]

Protop: Ó nesmrtelní vládci! Jak přísný je váš nevysvětlitelný soud,
kdo bude zkoumat váš spravedlivý rozsudek, kdo mu dá za pravdu.

Orism. Jsem celá zkamenělá a nemohu se hýbat, a mé tělo je již z poloviny
vrostlé do země, duše chce utéct, zůstaň však ještě chvíli
naplňující duchu, ty cos byl rádcem pyšného a bláznivého těla,
trp tu se smrtelnou citlivostí, tam je pro tebe připraven byt u Styx a kvílících duchů,
zabila jsem, a takovým způsobem z tohoto světa sejdu,
otevřte horní pokoj paláce, tam najdete past,
která popravila hodně statečných rytířů, naleznete rakev,
naplněnou samými shnilými těly, moje bláznovství je toho příčinou,
mojí lásku nenaplnilo, mohlo být pohřbeno v té louži,
aby ten hříšný čin zůstal umlčen, v té hromadě naleznete i nevinného Sigislaa,
zabila jsem ho, a jeho otce ty, původce a pomocníku mé zkázy,
nenechám tě v pokoji vražedný Otoarde, na znamení zrady a tvého
hrubého zacházení, proč mě nenásleduješ, prokletý rádce,
proč nedoprovázíš svou milou, až před bránu k Pluto(no)vě peklu,

svými znameními dáváš najevo, že mě budeš následovat,
neotálej ale dlouho, pokud chceš zůstat ušetřen pekelné proměny,
ó pokračujte v svém rozsudku a nespravedlivém trestu, bohové,
co chtějí být nazýváni milosrdní, pochovejte mne, když už jsem vyhoštěna,
nechte mne zemřít, abych se zbavila svého utrpení.

[: *Propadne se úplně.* :]

Otoardus. Ó hrůzný odchod! Ó žalostná podívaná! Budu tě následovat
a budu ve tvé společnosti, ze svých vlasů upletu provaz, abych k tobě
dolu slezl, strůjce hříchu může navštívit svou špatnost,
vzpomeňme na oheň, ale ne, jelikož jsi zmizela, tak se podrobíš tamní
ale já zdejší vládě.

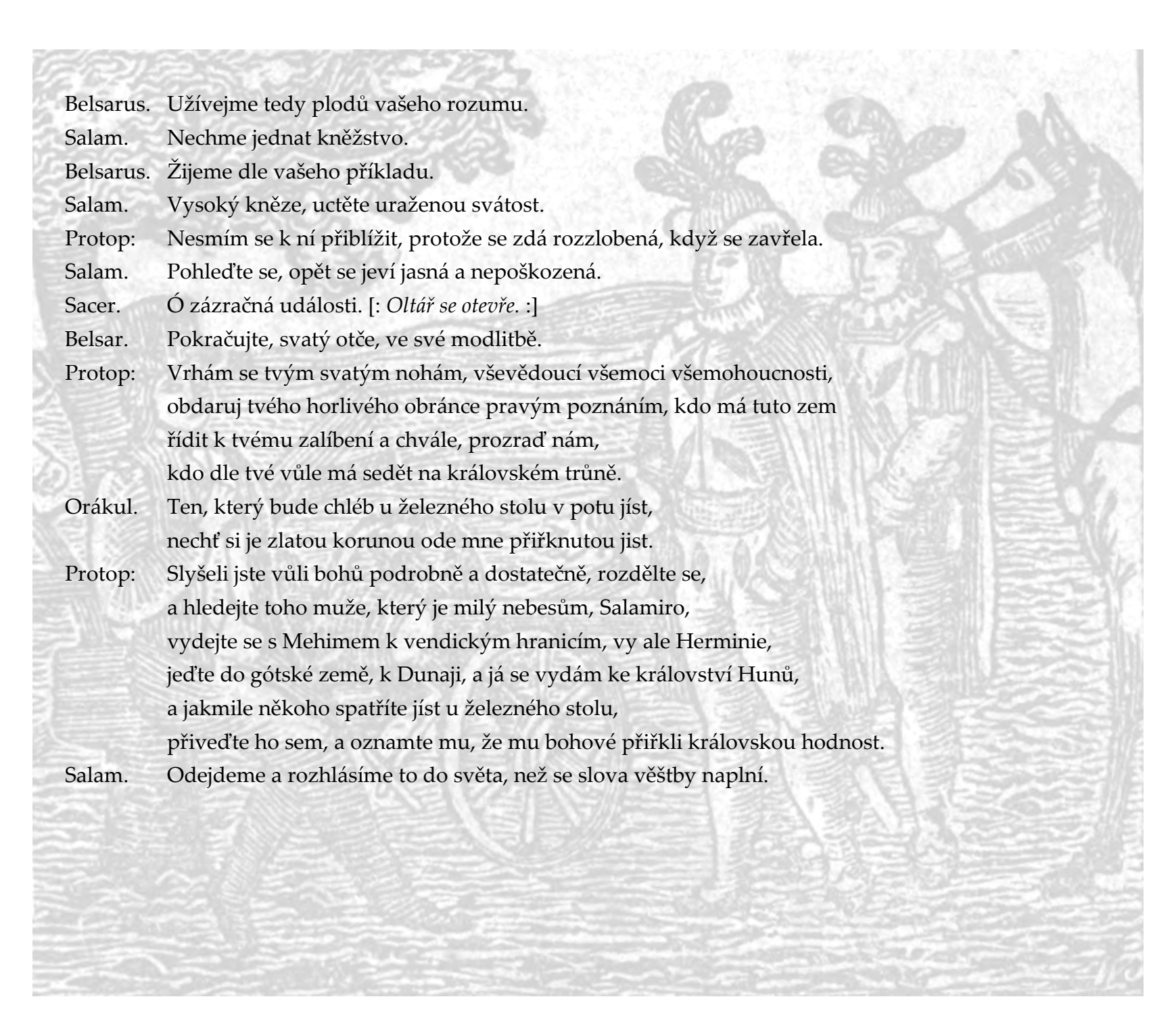
Salam. Nepovstávej, vznešený neopatrný vládce slunce, tvá troufalost už dostatečně
spálila toto království nešťastnými plameny, ty jsi ale padl
a skácel se k zemi, Belsarusi, odveďte okamžitě toho jed plivajícího draka
z našich očí, máte ho na starost, svažte ho nezrušitelnými pouty
a nechte ho pocítit blízkost smrti. [: *Je odveden.* :]

Protop: Řekněte význačný místodržiteli, jak naložíme s tímto královstvím.

Salam. Svěřím ho urozenému rytířstvu.

Herminus. Můžete být rádcem, moudrým vládcem Čechů.

Salam. Zůstanu vaším otcem.

Belsarus. Užijeme tedy plodů vašeho rozumu.

Salam. Nechme jednat kněžstvo.

Belsarus. Žijeme dle vašeho příkladu.

Salam. Vysoký kněze, uctěte uraženou svátost.

Protop: Nesmím se k ní přiblížit, protože se zdá rozzlobená, když se zavřela.

Salam. Pohleďte se, opět se jeví jasná a nepoškozená.

Sacer. Ó zázračná události. [*Oltář se otevře.* :]

Belsar. Pokračujte, svatý otče, ve své modlitbě.

Protop: Vrhám se tvým svatým nohám, vševědoucí všemoci všemohoucnosti, obdaruj tvého horlivého obránce pravým poznáním, kdo má tuto zem řídit k tvému zalíbení a chvále, prozrad' nám, kdo dle tvé vůle má sedět na královském trůně.

Orákul. Ten, který bude chléb u železného stolu v potu jíst, nechť si je zlatou korunou ode mne přiřknutou jíst.

Protop: Slyšeli jste vůli bohů podrobně a dostatečně, rozdělte se, a hledejte toho muže, který je milý nebesům, Salamiro, vydejte se s Mehimem k vendickým hranicím, vy ale Herminie, jeďte do gótské země, k Dunaji, a já se vydám ke království Hunů, a jakmile někoho spatříte jíst u železného stolu, přiveďte ho sem, a oznamte mu, že mu bohové přiřkli královskou hodnost.

Salam. Odejdemo a rozhlásíme to do světa, než se slova věštby naplní.

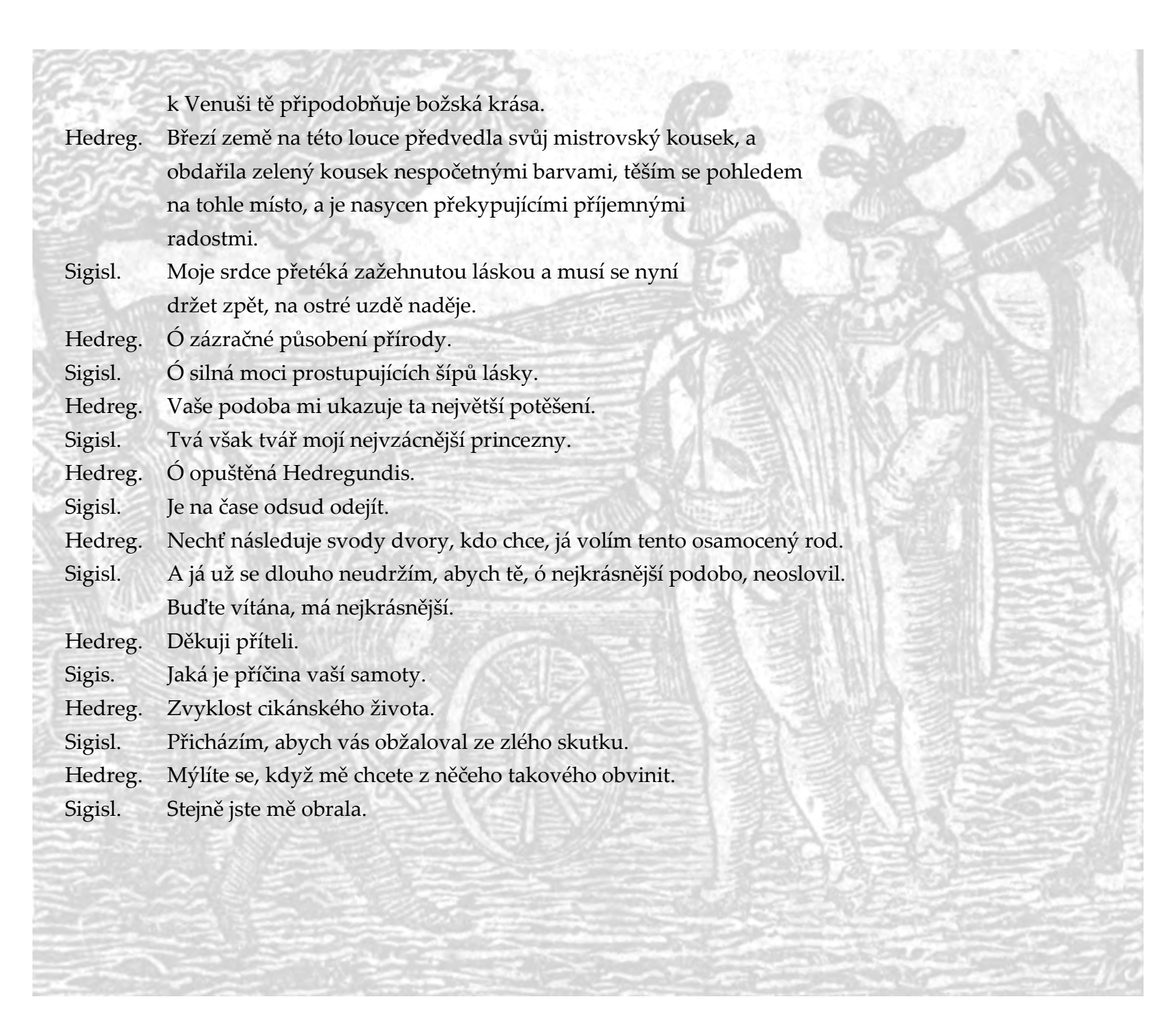
Protop: Rozdělíme se, a já vám přeji štěstí na vaší cestě. [: *Odejdou.* :]

4. jednání. 1. scéna.

Hedregundis, Sigislaus. Stranou.

Hedreg. Květinové pole je teď mým královstvím, laskavé slunce mi nasazuje zlatou korunu, a tahle větévka lísky mi slouží jako žezlo spravedlnosti, opovrhovaný strop mě v mém štěstí ochraňuje lépe před nebezpečím, než purpur mocného a zemi vládnoucího monarchy, moje dlaň je alabastrovou nádobou, kterou rozdělují šumící řeku, a vpíjím do sebe čistý křišťál namísto božského nektaru, plodné zahrady a stromy mi rozprostírají stinný stan, pod kterým se nasytím jejich požehnanými dary jako u stolu hýřila, skřivan se svou okřídlenou společností se mnou čeká na službu, a přináší mi hudbu, která osvěžuje duši, aniž by čekal odměnu, jsem obsluhována jako královská dcera, v paláci, který vystavili sami bohové, jeho barvu, co utěšuje oči, a smysluplné uspořádání, nenaleznete v žádném libosadu světa tak uspokojivou a půvabnou.

Sigisl. Ó jedinečná květino, louko zelené žádostivosti, svou nadpozemskou podobou zastiňuješ bílé lilie, a zbavuješ barvy krásně vonící letní trávu, ve své cudnosti jsi rovna neposkvrněné Dianě,

k Venuši tě připodobňuje božská krása.

Hedreg. Březí země na této louce předvedla svůj mistrovský kousek, a obdařila zelený kousek nespočetnými barvami, těším se pohledem na tohle místo, a je nasycen překypujícími příjemnými radostmi.

Sigisl. Moje srdce přetéká zažehnutou láskou a musí se nyní držet zpět, na ostré uzdě naděje.

Hedreg. Ó zázračné působení přírody.

Sigisl. Ó silná moci prostupujících šípů lásky.

Hedreg. Vaše podoba mi ukazuje ta největší potěšení.

Sigisl. Tvá však tvář mojí nejvzácnější princezny.

Hedreg. Ó opuštěná Hedregundis.

Sigisl. Je na čase odsud odejít.

Hedreg. Nechť následuje svody dvory, kdo chce, já volím tento osamocený rod.

Sigisl. A já už se dlouho neudržím, abych tě, ó nejkrásnější podobo, neoslovil.
Buďte vítána, má nejkrásnější.

Hedreg. Děkuji příteli.

Sigis. Jaká je příčina vaší samoty.

Hedreg. Zvyklost cikánského života.

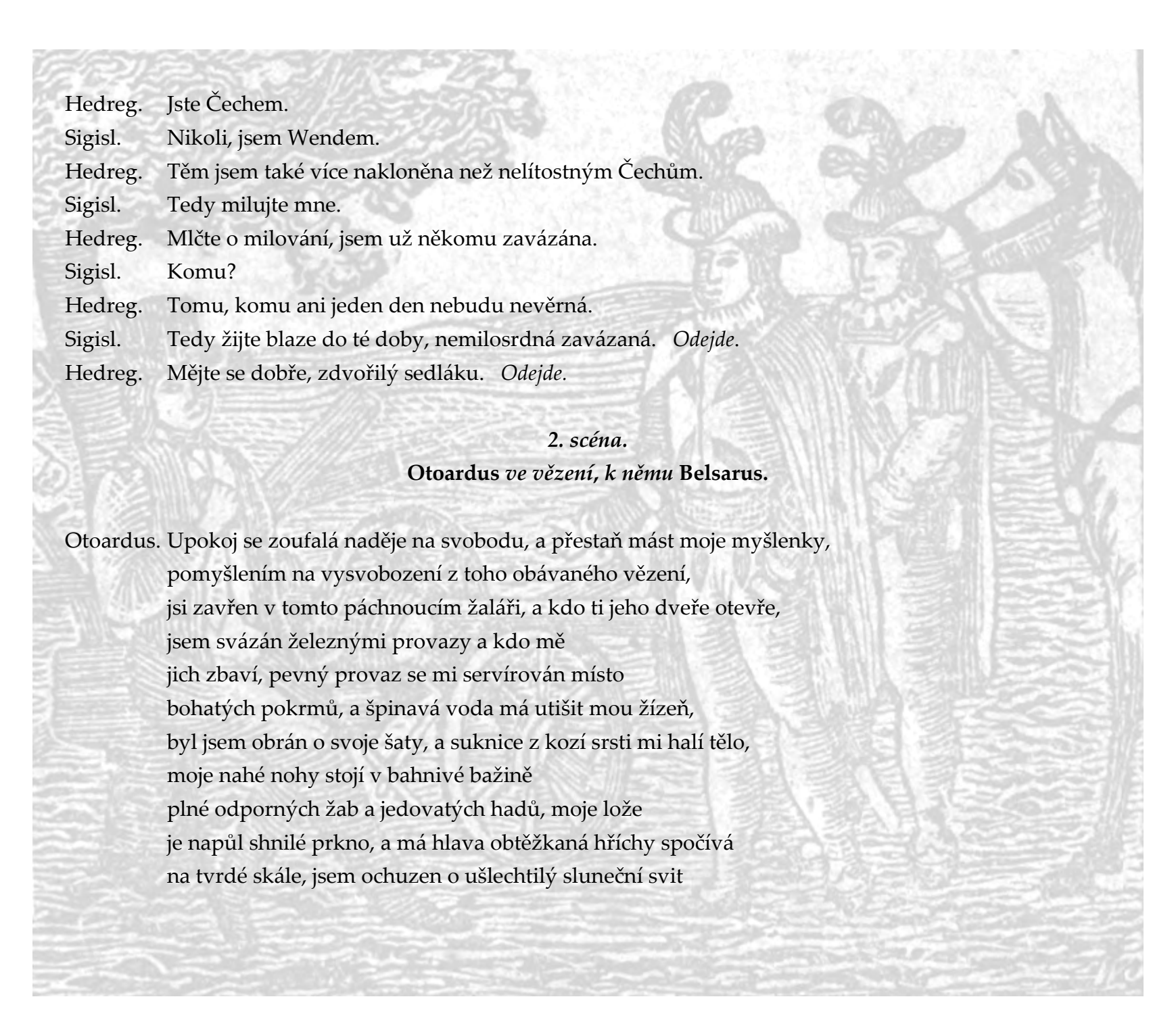
Sigisl. Přicházím, abych vás obžaloval ze zlého skutku.

Hedreg. Mýlíte se, když mě chcete z něčeho takového obvinit.

Sigisl. Stejně jste mě obrala.

Hedreg. Řekněte, co jste ztratil.
Sigisl. Přisel jsem o své srdce a o svobodu.
Hedreg. Ani jedno vám nemohu vrátit.
Sigisl. Protože jste tak nelítostná.
Hedreg. Protože to není v mé moci.
Sigisl. Protože nechce, řekněte raději.
Hedreg. Vaše slova nevpadají na slova sedláka.
Sigisl. Protože vám říkám pravdu.
Hedreg. Protože umíte mluvit tak lstivě.
Sigisl. A vy nevypadáte na cikánku.
Hedreg. Proč?
Sigisl. Protože jste tak krásná.
Hedreg. Nejsem zvyklá na takové řeči.
Sigisl. Miluji vás přesto.
Hedreg. To vám nemůžu zakázat.
Sigisl. To je jako byste řekla, nechci vás již milovat.
Hedreg. Sám jste si vynesl svůj rozsudek.
Sigisl. Řekněte mi, kde je vaše rodné město?
Hedreg. V této zemi.
Sigisl. Kdybyste odpověděl jinak, tak bych opravdu pochyboval.
Hedreg. Z jakého důvodu?
Sigisl. Jelikož jsem měl jednu milou, a té jste podobná co do postavy a půvabu.

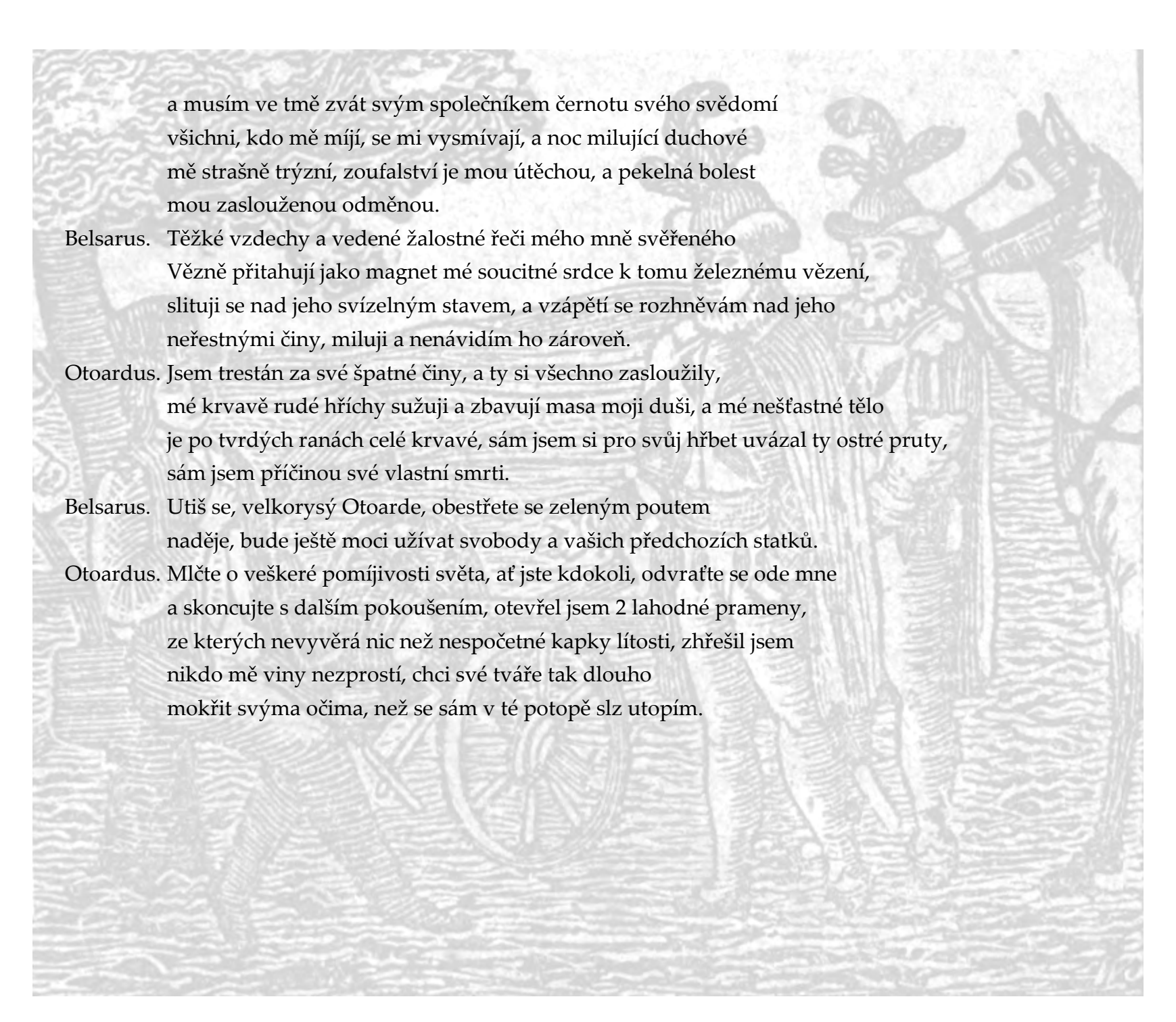

Hedreg. Jste Čechem.
Sigisl. Nikoli, jsem Wendem.
Hedreg. Těm jsem také více nakloněna než nelítostným Čechům.
Sigisl. Tedy milujte mne.
Hedreg. Mlčte o milování, jsem už někomu zavázána.
Sigisl. Komu?
Hedreg. Tomu, komu ani jeden den nebudu nevěrná.
Sigisl. Tedy žijte blaze do té doby, nemilosrdná zavazaná. *Odejde.*
Hedreg. Mějte se dobře, zdvořilý sedláku. *Odejde.*

2. scéna.

Otoardus ve vězení, k němu Belsarus.

Otoardus. Upokoj se zoufalá naděje na svobodu, a přestaň mást moje myšlenky,
pomyšlením na vysvobození z toho obávaného vězení,
jsi zavřen v tomto páchnoucím žaláři, a kdo ti jeho dveře otevře,
jsem svázán železnými provazy a kdo mě
jich zbaví, pevný provaz se mi servírován místo
bohatých pokrmů, a špinavá voda má utišit mou žízeň,
byl jsem obrán o svoje šaty, a suknice z kozí srsti mi halí tělo,
moje nahé nohy stojí v bahnivé bažině
plné odporných žab a jedovatých hadů, moje lože
je napůl shnilé prkno, a má hlava obtěžkaná hříchy spočívá
na tvrdé skále, jsem ochuzen o ušlechtilý sluneční svit

a musím ve tmě zvat svým společníkem černotu svého svědomí
všichni, kdo mě mívají, se mi vysmívají, a noc milující duchové
mě strašně trýzní, zoufalství je mou útěchou, a pekelná bolest
mou zaslouženou odměnou.

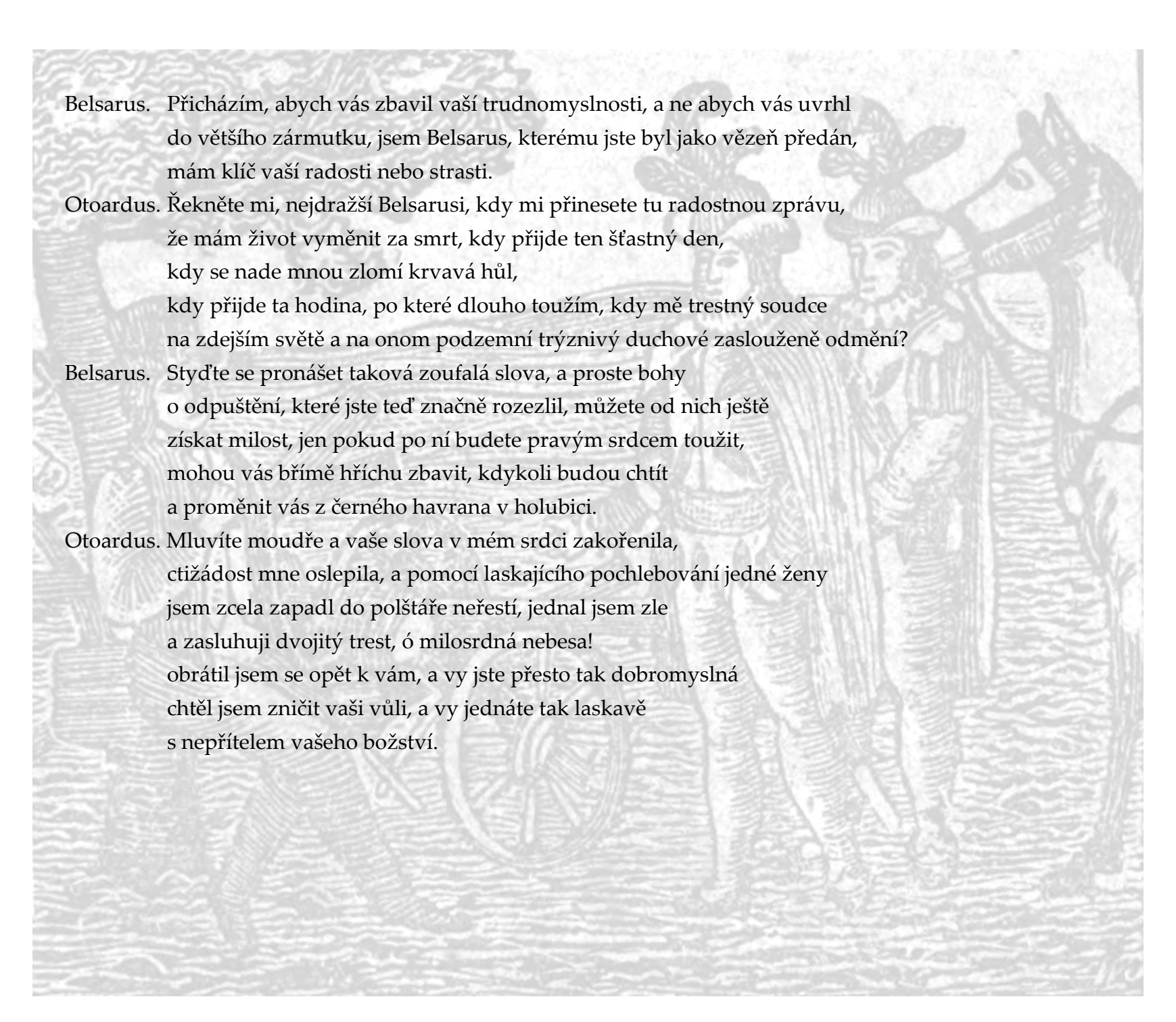
Belsarus. Těžké vzdechy a vedené žalostné řeči mého mně svěřeného
Vězně přitahují jako magnet mé soucitné srdce k tomu železnému vězení,
slituji se nad jeho svízelným stavem, a vzápětí se rozhnívám nad jeho
neřestnými činy, miluji a nenávidím ho zároveň.

Otoardus. Jsem trestán za své špatné činy, a ty si všechno zasloužily,
mé krvavě rudé hříchy sužují a zbavují masa moji duši, a mé nešťastné tělo
je po tvrdých ranách celé krvavé, sám jsem si pro svůj hřbet uvázal ty ostré pruty,
sám jsem příčinou své vlastní smrti.

Belsarus. Utiš se, velkorysý Otoarde, obestřete se zeleným poutem
naděje, bude ještě moci užívat svobody a vašich předchozích statků.

Otoardus. Mlčte o veškeré pomíjivosti světa, ať jste kdokoli, odvráťte se ode mne
a skončujte s dalším pokoušením, otevřel jsem 2 lahodné prameny,
ze kterých nevyvěrá nic než nespočetné kapky lítosti, zhřešil jsem
nikdo mě viny nezproští, chci své tváře tak dlouho
mokřit svýma očima, než se sám v té potopě slz utopím.

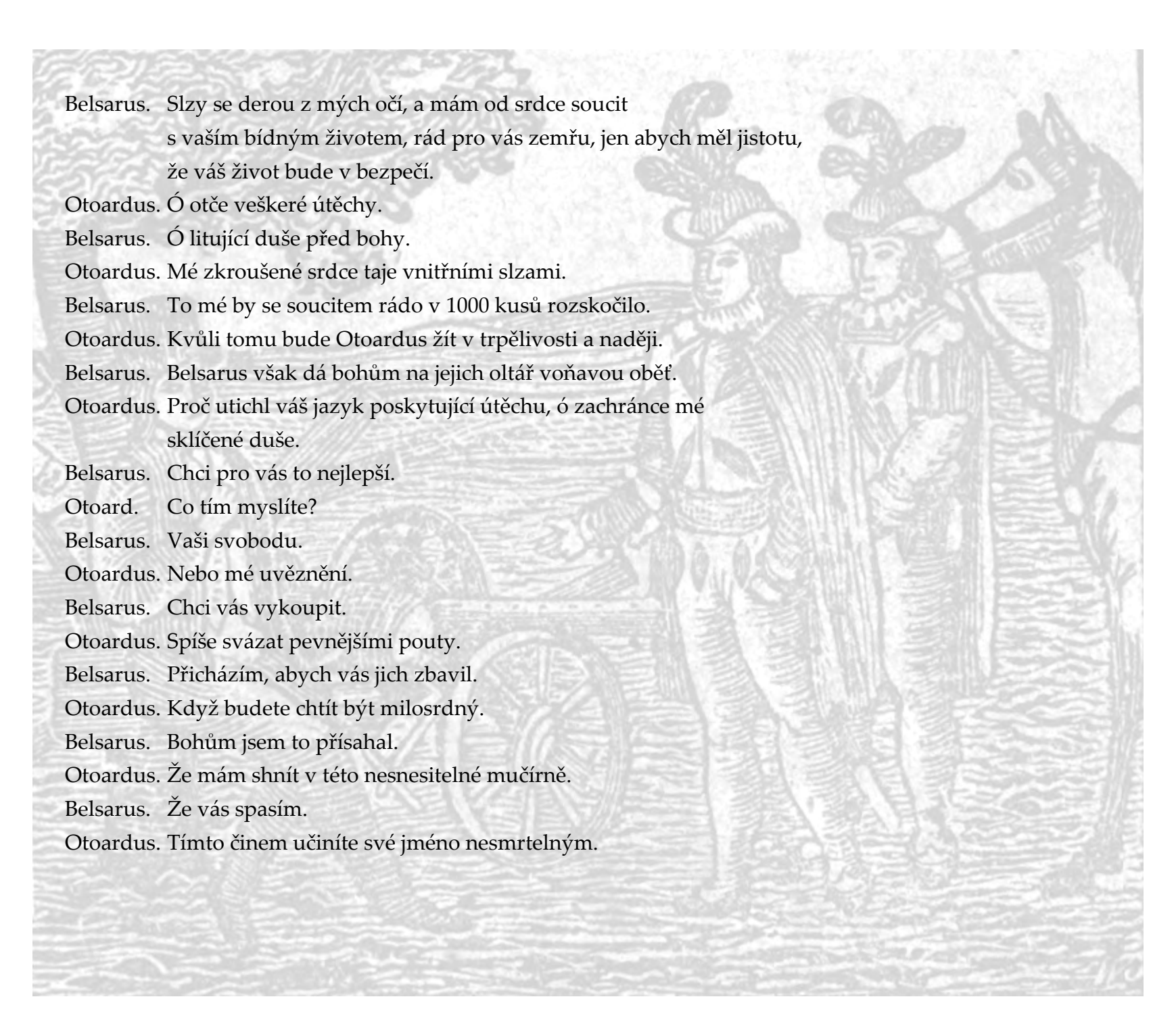

Belsarus. Přicházím, abych vás zbavil vaší trudnomyslnosti, a ne abych vás uvrhl do většího zármutku, jsem Belsarus, kterému jste byl jako vězeň předán, mám klíč vaší radosti nebo strasti.

Otoardus. Řekněte mi, nejdražší Belsarusi, kdy mi přinesete tu radostnou zprávu, že mám život vyměnit za smrt, kdy přijde ten šťastný den, kdy se nade mnou zlomí krvavá hůl, kdy přijde ta hodina, po které dlouho toužím, kdy mě trestný soudce na zdejším světě a na onom podzemní trýznivý duchové zaslouženě odmění?

Belsarus. Styďte se pronášet taková zoufalá slova, a prostě bohy o odpuštění, které jste teď značně rozezlil, můžete od nich ještě získat milost, jen pokud po ní budete pravým srdcem toužit, mohou vás břímě hříchu zbavit, kdykoli budou chtít a proměnit vás z černého havrana v holubici.

Otoardus. Mluvíte moudře a vaše slova v mém srdci zakořenila, ctižádost mne oslepila, a pomocí laskavého pochlebování jedné ženy jsem zcela zapadl do polštáře neřestí, jednal jsem zle a zasluhuji dvojitý trest, ó milosrdná nebesa! obrátil jsem se opět k vám, a vy jste přesto tak dobromyslná chtěl jsem zničit vaši vůli, a vy jednáte tak laskavě s nepřítelem vašeho božství.

Belsarus. Slzy se derou z mých očí, a mám od srdce soucit
s vaším bídným životem, rád pro vás zemřu, jen abych měl jistotu,
že váš život bude v bezpečí.

Otoardus. Ó otče veškeré útěchy.

Belsarus. Ó litující duše před bohy.

Otoardus. Mé zkroušené srdce taje vnitřními slzami.

Belsarus. To mé by se soucitem rádo v 1000 kusů rozskočilo.

Otoardus. Kvůli tomu bude Otoardus žít v trpělivosti a naději.

Belsarus. Belsarus však dá bohům na jejich oltář voňavou oběť.

Otoardus. Proč utichl váš jazyk poskytující útěchu, ó zachránce mé
sklíčené duše.

Belsarus. Chci pro vás to nejlepší.

Otoard. Co tím myslíte?

Belsarus. Vaši svobodu.

Otoardus. Nebo mé uvěznění.

Belsarus. Chci vás vykoupit.

Otoardus. Spíše svázat pevnějšími pouty.

Belsarus. Přicházím, abych vás jich zbavil.

Otoardus. Když budete chtít být milosrdný.

Belsarus. Bohům jsem to přísahal.

Otoardus. Že mám shnít v této nesnesitelné mučírně.

Belsarus. Že vás spasím.

Otoardus. Tímto činem učiníte své jméno nesmrtelným.

Belsarus. A také tím Belsarus zemře.

Otoardus. Ó chvályhodný zachránce.

Belsarus. Tady máte klíč, vévodo, osvobod'te se sám, a buďte svobodný.

Otoardus. Ó ochraniteli mého těla a mé duše.

Belsarus. Milosrdnost dostává teď moji čest a můj život do velkého nebezpečí, konám takové dílo, které nebudu nikdy více umět ospravedlnit, osvobozuji jiné a zamykám se sám, zachráním Otoarda před smrtí, a vykoupím si tu svou jeho osvobozením.

Otoardus. Ven z vězení.

Otoardus. Ctím vás na svých kolenou, ó otče mého života.

Belsarus. Povstaňte, vévodo, a žijte bez obav.

Otoardus. Nenazývejte mne vévodou.

Belsarus. Však jím jste.

Otoard: Byl, bohužel.

Belsarus. Proč se zdráháte používat ten titul?

Otoard. Když slyším to jméno, děším se toho odporného zápachu světské cti, a připomínám mi tyranského vévodu Otoarda.

Belsarus. Takový tedy jste.

Otoardus. Ó běda mi! Že jsem zhřešil.

Belsarus. Buďte dobré mysli, litující Otoarde, a promyslete si, jak uprchnete.

Otoardus. Poběžím do divočiny, a tam budu žít tak dlouho v pokání a samotě,

než se usmírím s uraženými nebesy, spalující plameny denního slunce nechám pohrávat na svém nahém těle, chlad zimy budu trpělivě snášet, dokud mě milosrdní bohové z toho stavu nepovolají do elysejského libosadu.

Belsarus. Prosím, neotálejte s útekem.

Otoardus. Tedy obejmú vás naposled, ó vysvoboditeli z mých železných řetězů.

Belsarus. Zároveň si přeji, aby nebesa vás zbavila vašich zlých činů.

Otoard. Líbám vás, ó zachránce mé duše.

Belsarus. Bohové tak učinili skrze mne.

Otoardus. Přeji vám, nechť jsou vám nebesa nakloněna, ó ochránce mého života.

Belsarus. Vytrvejte ve vaší lítosti, pokání konající Otoarde.

Otoard. Tedy loučím se svým pravým otcem, pomoci a útěchy.

Belsarus. Žijte blaze, nejmilejší přáteli.

Otoard. Mějte se dobře, nejmilostivější ze všech Čechů. [: Odejde. :]

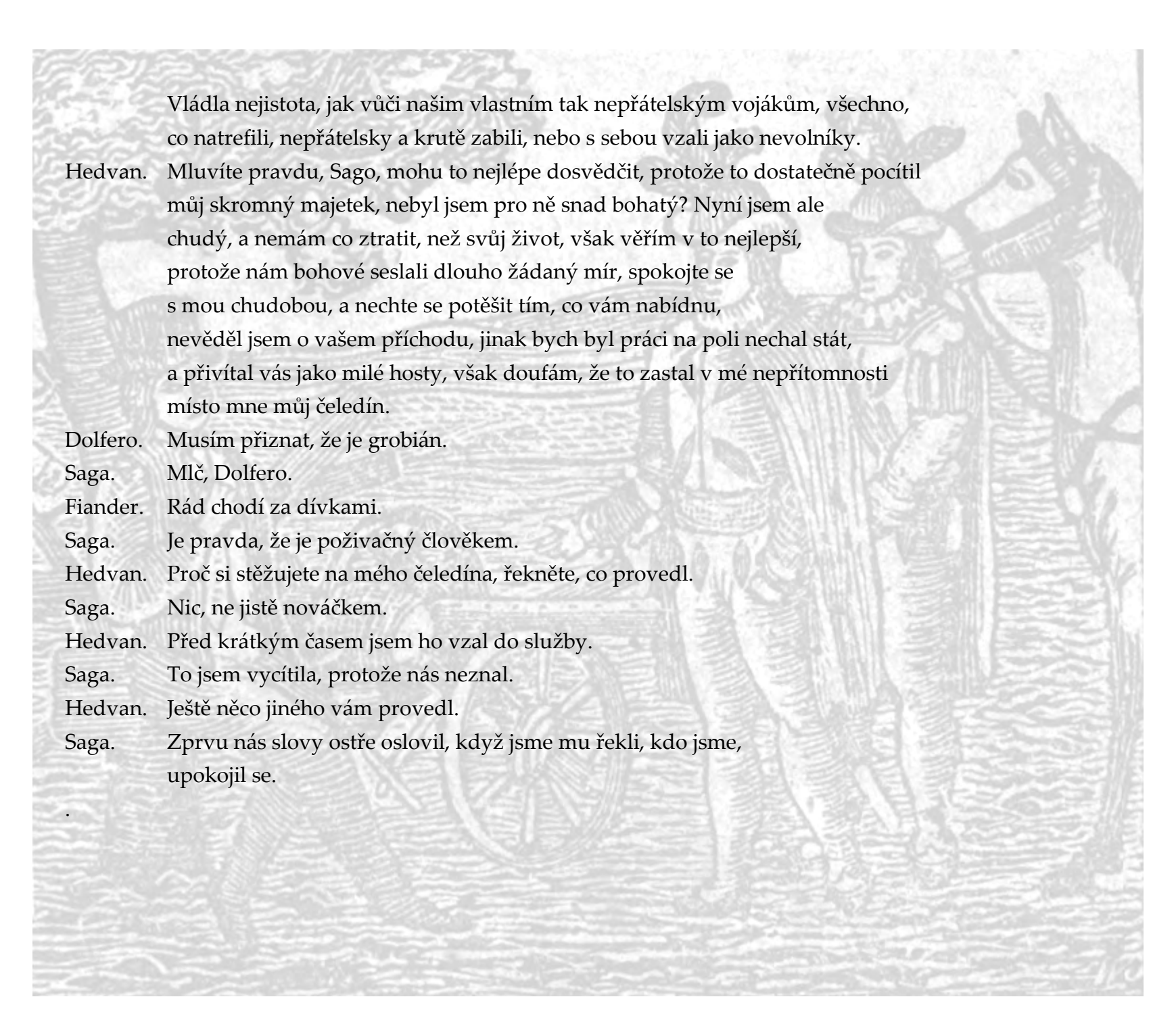
Belsarus. Nebesa nechť jsou vaším společníkem. [: Odejde. :]

3. scéna.

Hedvan, Saga, Dolfero a Fiander.

Hedvan. Těším mne, moji milí, že se vám daří a že vám slouží zdraví při vaší návštěvě v mém domku, už delší dobu jsem si myslel, že se za mnou zastavíte, co je toho příčinou, že jste sem tak dlouho nezavítali.

Saga. Je tím vinna válka, jak sám víte lépe, v té době jsme často trpěli velkou nouzí, protože jsme se museli zdržovat na neznámých místech, potom tady v okolí.

Vládla nejistota, jak vůči našim vlastním tak nepřátelským vojákům, všechno, co natrefili, nepřátelsky a krutě zabili, nebo s sebou vzali jako nevolníky.

Hedvan. Mluvíte pravdu, Sago, mohu to nejlépe dosvědčit, protože to dostatečně pocítil můj skromný majetek, nebyl jsem pro ně snad bohatý? Nyní jsem ale chudý, a nemám co ztratit, než svůj život, však věřím v to nejlepší, protože nám bohové seslali dlouho žádaný mír, spokojte se s mou chudobou, a nechte se potěšit tím, co vám nabídnu, nevěděl jsem o vašem příchodu, jinak bych byl práci na poli nechal stát, a přivítal vás jako milé hosty, však doufám, že to zastal v mé nepřítomnosti místo mne můj čeledín.

Dolfero. Musím přiznat, že je grobián.

Saga. Mlč, Dolfero.

Fiander. Rád chodí za dívkami.

Saga. Je pravda, že je požívačný člověkem.

Hedvan. Proč si stěžujete na mého čeledína, řekněte, co provedl.

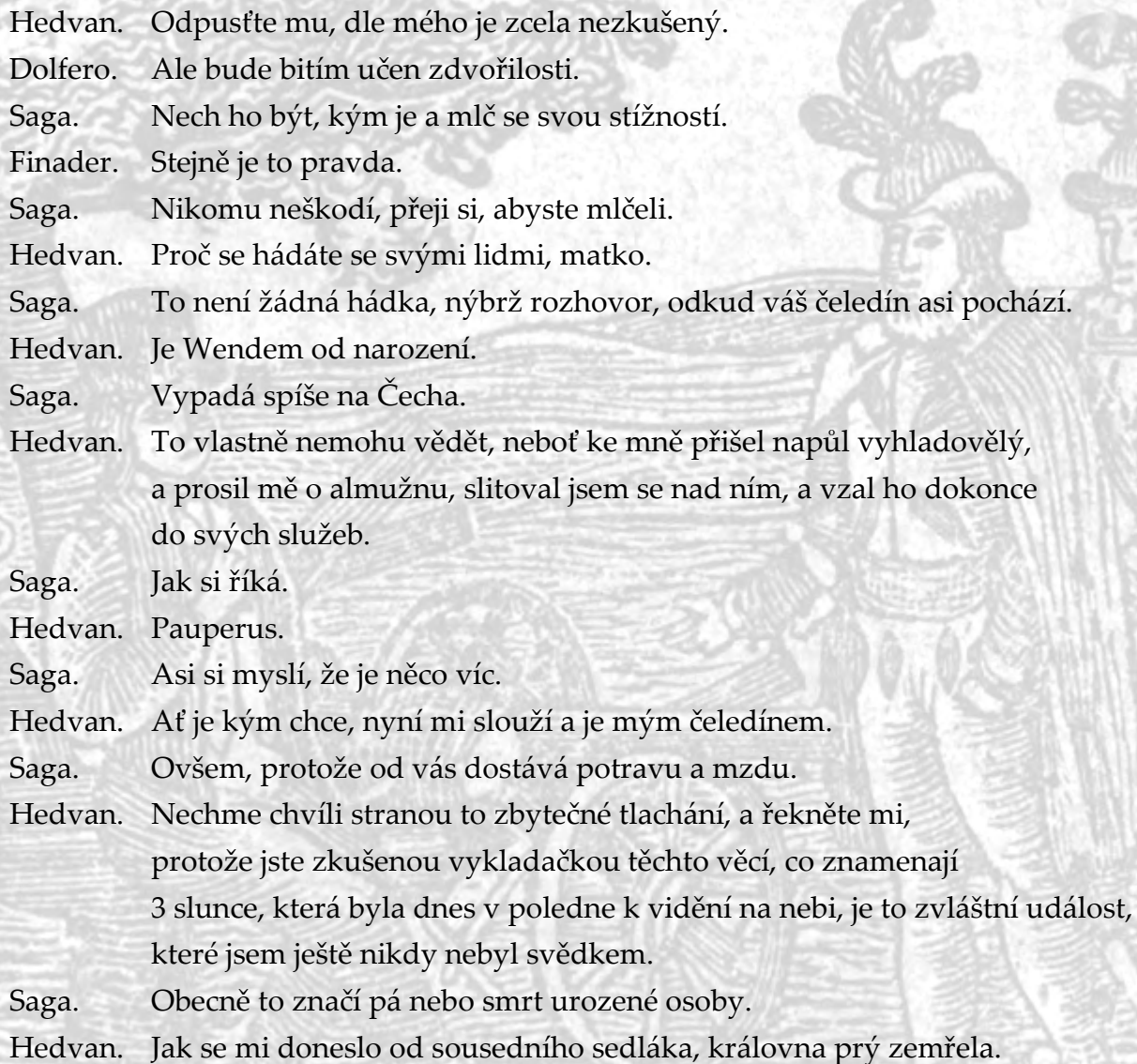
Saga. Nic, ne jistě nováčkem.

Hedvan. Před krátkým časem jsem ho vzal do služby.

Saga. To jsem vycítila, protože nás neznal.

Hedvan. Ještě něco jiného vám provedl.

Saga. Zprvu nás slovy ostře oslovil, když jsme mu řekli, kdo jsme, upokojil se.

Hedvan. Odpusťte mu, dle mého je zcela nezkušený.
Dolfero. Ale bude bitím učen zdvořilosti.
Saga. Nech ho být, kým je a mlč se svou stížností.
Finader. Stejně je to pravda.
Saga. Nikomu neškodí, přeji si, abyste mlčeli.
Hedvan. Proč se hádáte se svými lidmi, matko.
Saga. To není žádná hádka, nýbrž rozhovor, odkud váš čeledín asi pochází.
Hedvan. Je Wendem od narození.
Saga. Vypadá spíše na Čecha.
Hedvan. To vlastně nemohu vědět, neboť ke mně přišel napůl vyhladovělý, a prosil mě o almužnu, slitoval jsem se nad ním, a vzal ho dokonce do svých služeb.
Saga. Jak si říká.
Hedvan. Pauperus.
Saga. Asi si myslí, že je něco víc.
Hedvan. Ať je kým chce, nyní mi slouží a je mým čeledínem.
Saga. Ovšem, protože od vás dostává potravu a mzdu.
Hedvan. Nechme chvíli stranou to zbytečné tlachání, a řekněte mi, protože jste zkušenou vykladačkou těchto věcí, co znamenají 3 slunce, která byla dnes v poledne k vidění na nebi, je to zvláštní událost, které jsem ještě nikdy nebyl svědkem.
Saga. Obecně to značí pá nebo smrt urozené osoby.
Hedvan. Jak se mi doneslo od sousedního sedláka, královna prý zemřela.

Saga. Zvláštní znamení, říkáte, pojďme do vašeho domu, tam
mým uměním zvíme víc.

Hedvan. Toužím zvědět pravý důvod.

Odejdou.

4. scéna.

Sigislaus. K němu Otoardus.

Sigisl. Slunce se sklání k západu v moři, a já bych rád v něm zchladil
rozpálené koně, aby nás příští den po odpočinku a spánku
přivítali a ozařovali spolu s Jitřenkou a plačící Hekaté
něžné větry Zefyra foukají dnes večer líbezně, a snaží se snoubit
větve stromů, šťastný sedlák nyní končí bezstarostně svou práci,
a požívá v chladných lukách svou večeři,
pohrdá královskými paláci, a žije klidně beze strachu nepřáteli
dychtícími po koruně, co na něj měli políčeno
je spokojen s tím, co je mu dáno, pohrdá purpurem,
a chopí se špatného šatu žebráka, uteče ode dvora, a žije
šťastně ve své chaloupce.

Otoardus. Mé nohy mě nesly neschůdnými lesy, po bodláčí a trnech
jsem krácel tak jemně jako po rozptýlených plátcích růže, kdo je na útěku, nedbá
na nepohodlí, když může zachránit svůj život, zdolává nepohyblivé
skály, aby svým pronásledovatelům unikl.

Sigisl. Řekněte, jak zle vypadáte, celý od krve?

Otoardus. Unikl jsem odpornému vězení, a smrti mě vyrvali ze chřtánu,
pronásledují mne od ní vyslaná soužení, proto jsem utekl

nebezpečnými cestami, po kterých jsem chtěl své nešťastné tělo dopravit do bezpečí.

Sigisl. Kdo jste, že jste tak pronásledován.

Otoard. Byt neřesti, a věrný obraz tyranie.

Sigisl. Vaše jméno bych rád věděl.

Otoardus. To se zošklivilo hříchy a je vymazáno ve věčném zapomnění.

Sigisl. Protože nechcete říci své jméno a běsníte, tedy musíte být víc než jen poddaným, protože jste tyranizoval jiné.

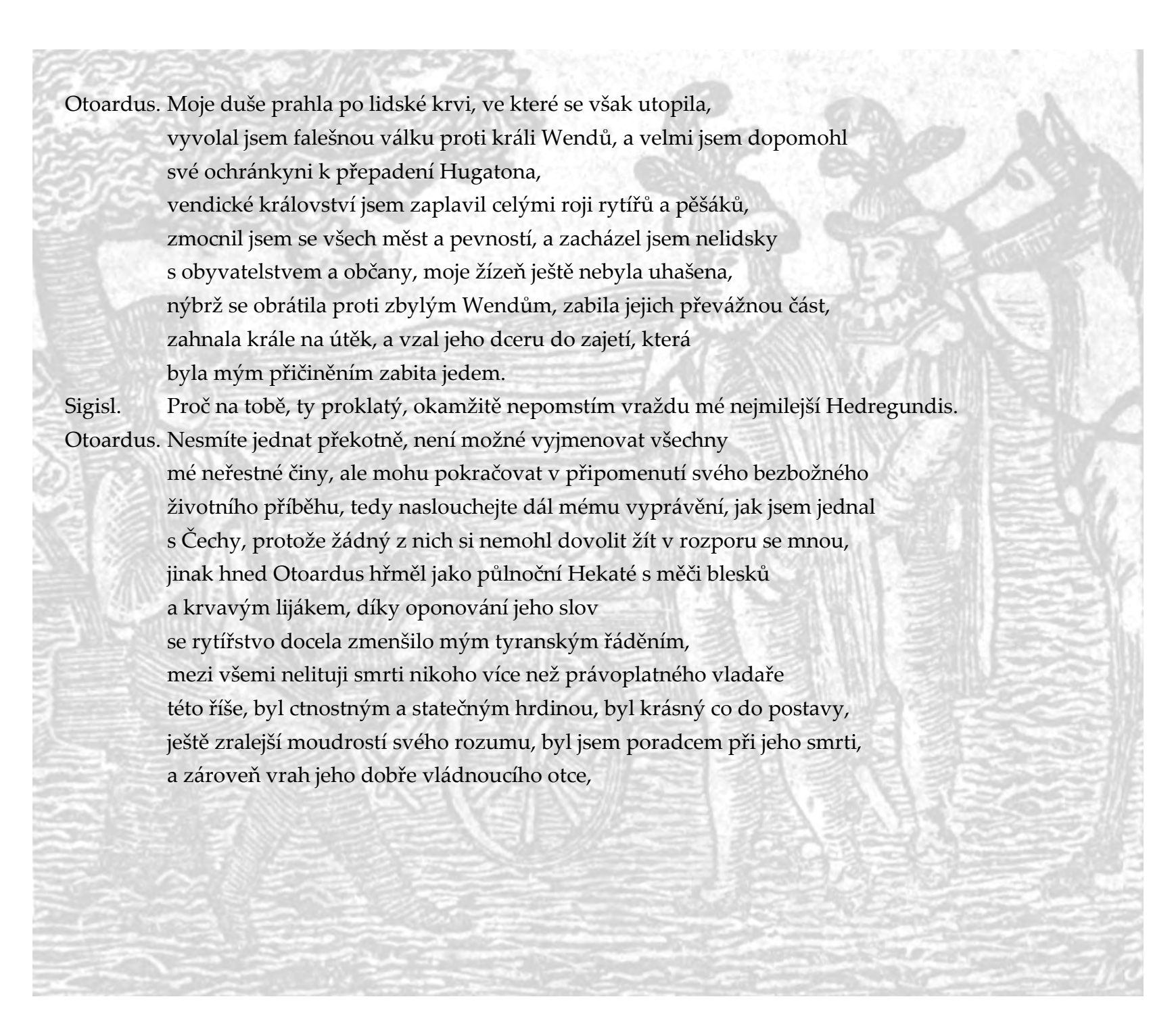
Otoardus. Mluvíte moudře, můj sedláku, nejednal jsem jako člověk, nýbrž brousil jsem své zuby na nevinných, jako lev na jehňátku, napadal jsem spravedlivé, a jejich zkázou jsem sytil svůj hladový hltan, provinil jsem se proti vám, ó spravedlivá nebesa! Těžce jsem se provinil.

Sigisl. Na mou duši, je to Otoardus.

Otoardus. Byl jsem nazýván vévodou, a nezasloužil jsem být nazýván člověkem, toužil jsem po královské koruně, a ta žádost mě připravila o milosrdnost a soucit, jedem jsem zabil jednoho krále Čechů, který vládl moudře a dobře, postava hanebné ženy v mém srdci nechala vzplanout lásku k ní, a od té doby byl můj úsudek řízen jen tyranii a neřestí.

Sigisl. Ó hrozivý zrádce!

Otoardus. Moje duše prahla po lidské krvi, ve které se však utopila, vyvolal jsem falešnou válku proti králi Wendů, a velmi jsem dopomohl své ochránkyni k přepadení Hugatona, vendické království jsem zaplavil celými roji rytířů a pěšáků, zmocnil jsem se všech měst a pevností, a zacházel jsem nelidsky s obyvatelstvem a občany, moje žízeň ještě nebyla uhašena, nýbrž se obrátila proti zbylým Wendům, zabila jejich převážnou část, zahnila krále na útěk, a vzal jeho dceru do zajetí, která byla mým přičiněním zabita jedem.

Sigisl. Proč na tobě, ty proklatý, okamžitě nepomstím vraždu mé nejmilejší Hedregundis.

Otoardus. Nesmíte jednat překotně, není možné vyjmenovat všechny mé neřestné činy, ale mohu pokračovat v připomenutí svého bezbožného životního příběhu, tedy naslouchejte dál mému vyprávění, jak jsem jednal s Čechy, protože žádný z nich si nemohl dovolit žít v rozporu se mnou, jinak hned Otoardus hřměl jako půlnoční Hekaté s měči blesků a krvavým lijákem, díky oponování jeho slov se rytířstvo docela zmenšilo mým tyranským řáděním, mezi všemi nelituji smrti nikoho více než právoplatného vladaře této říše, byl ctnostným a statečným hrdinou, byl krásný co do postavy, ještě zralejší moudrostí svého rozumu, byl jsem poradcem při jeho smrti, a zároveň vrah jeho dobře vládnoucího otce,

ó nešťasný princí! Sigislae, truchlím nad tvou nesprávnou smrtí.

Sigisl. Ó bohové, jaká to vnitřní bolest, že mě nepozná.

Otoardus. Slyšte, můj příteli, jak zvláště se štěstí obrací, ten, který stál úplně nahore na kole štěstěny, byl zanedlouho svržen prudkou bouří plnou silou na zem, příčinou toho bylo, že mě Orismanna chtěla povýšit výš, než jsem mohl vystoupat, již mne nechtěla milovat jako vévodu, ale jako krále, bylo sezváno celé rytířstvo, chtěla mne násilím na trůn dosadit násilím, což shromážděnou šlechtu rozzlobilo tak, že odmítla královnina slova a překazila moji korunovaci.

Sigisl. Jak tedy ta rozepře dopadla.

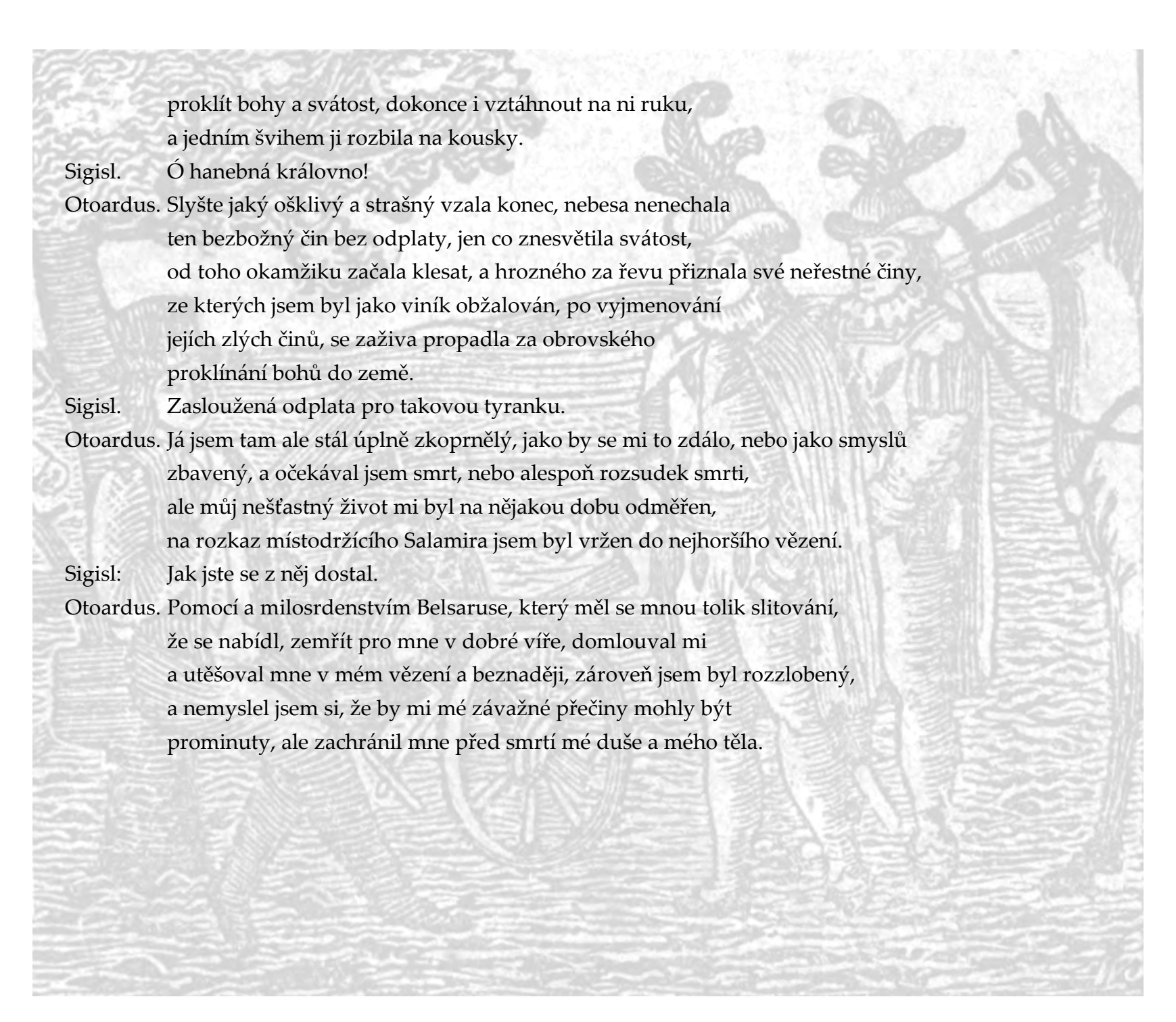
Otoard. Její smrtí a mým uvězněním.

Sigisl. Pravý důvod toho, proč se to tak seběhlo, bych rád věděl.

Otoard. Královna si na ní vykonané ponížení vzala k srdci, a nevěděla, jak se odporovatelů pomstít, přikázala proto zeptat se orákula, kdo po její smrti, bude říši vládnout, chtěli jí vyhovět, dostali však odpověď, která se neshodovala s královniným plánem, a sice, že této zemi budou moudře vládnout sedlák s cikánkou.

Sigisl. Ó bohové, co slyším.

Otoard. Zázračná věštba obrátila vzhůru nohama její pyšné srdce, a zaplavila ho trpkou žlučí nenávisti a zlosti, že se i opovážila

proklít bohy a svátost, dokonce i vztáhnout na ni ruku,
a jedním švihem ji rozbila na kousky.

Sigisl. Ó hanebná královno!

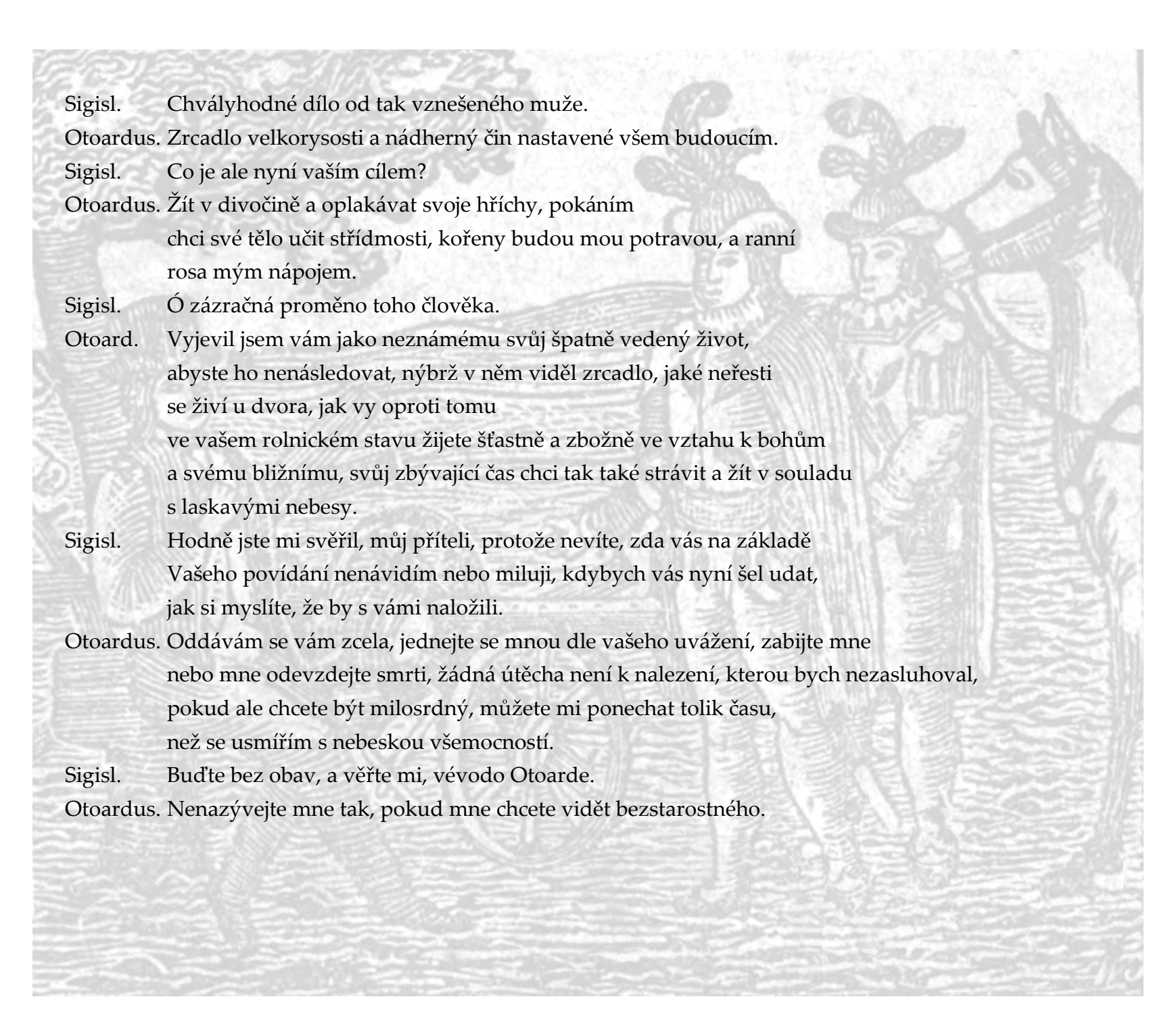
Otoardus. Slyšte jaký ošklivý a strašný vzala konec, nebesa nenechala
ten bezbožný čin bez odplaty, jen co znesvětila svátost,
od toho okamžiku začala klesat, a hrozného za řevu přiznala své neřestné činy,
ze kterých jsem byl jako viník obžalován, po vyjmenování
jejích zlých činů, se zaživa propadla za obrovského
proklínání bohů do země.

Sigisl. Zasloužená odplata pro takovou tyranku.

Otoardus. Já jsem tam ale stál úplně zkoprnělý, jako by se mi to zdálo, nebo jako smyslů
zbavený, a očekával jsem smrt, nebo alespoň rozsudek smrti,
ale můj nešťastný život mi byl na nějakou dobu odměřen,
na rozkaz místodržícího Salamira jsem byl vržen do nejhoršího vězení.

Sigisl: Jak jste se z něj dostal.

Otoardus. Pomocí a milosrdenstvím Belsaruse, který měl se mnou tolik slitování,
že se nabídl, zemřít pro mne v dobré víře, domlouval mi
a utěšoval mne v mém vězení a beznaději, zároveň jsem byl rozzlobený,
a nemyslel jsem si, že by mi mé závažné přečiny mohly být
prominuty, ale zachránil mne před smrtí mé duše a mého těla.

Sigisl. Chvályhodné dílo od tak vznešeného muže.

Otoardus. Zrcadlo velkorysosti a nádherný čin nastavené všem budoucím.

Sigisl. Co je ale nyní vaším cílem?

Otoardus. Žít v divočině a oplakávat svoje hříchy, pokáním
chci své tělo učít střídmosti, kořeny budou mou potravou, a ranní
rosa mým nápojem.

Sigisl. Ó zázračná proměno toho člověka.

Otoard. Vyjevil jsem vám jako neznámému svůj špatně vedený život,
abyste ho nenásledovat, nýbrž v něm viděl zrcadlo, jaké neřesti
se živí u dvora, jak vy oproti tomu
ve vašem rolnickém stavu žijete šťastně a zbožně ve vztahu k bohům
a svému bližnímu, svůj zbývající čas chci tak také strávit a žít v souladu
s laskavými nebesy.

Sigisl. Hodně jste mi svěřil, můj příteli, protože nevíte, zda vás na základě
Vašeho povídání nenávidím nebo miluji, kdybych vás nyní šel udat,
jak si myslíte, že by s vámi naložili.

Otoardus. Oddávám se vám zcela, jednejte se mnou dle vašeho uvážení, zabijte mne
nebo mne odevzdejte smrti, žádná útěcha není k nalezení, kterou bych nezasluhoval,
pokud ale chcete být milosrdný, můžete mi ponechat tolik času,
než se usmírím s nebeskou všemocností.

Sigisl. Buďte bez obav, a věřte mi, vévodo Otoarde.

Otoardus. Nenazývejte mne tak, pokud mne chcete vidět bezstarostného.

Sigisl: Po čem tedy toužíte?

Otoardus. Že mne ještě po tento den ponecháte u vás v bezpečí.

Sigisl: Budu vaším ochráncem.

Otoardus. Ó sedláku, co zasloužil bys korunu.

Sigisl. Co říkáte?

Otoardus. Že byste dle boží věštby mohl být po právu králem Čechů.

Sigisl. Nežertujte s chudým.

Otoardus. Váš rozum si zaslouhuje vládnout nad ostatními.

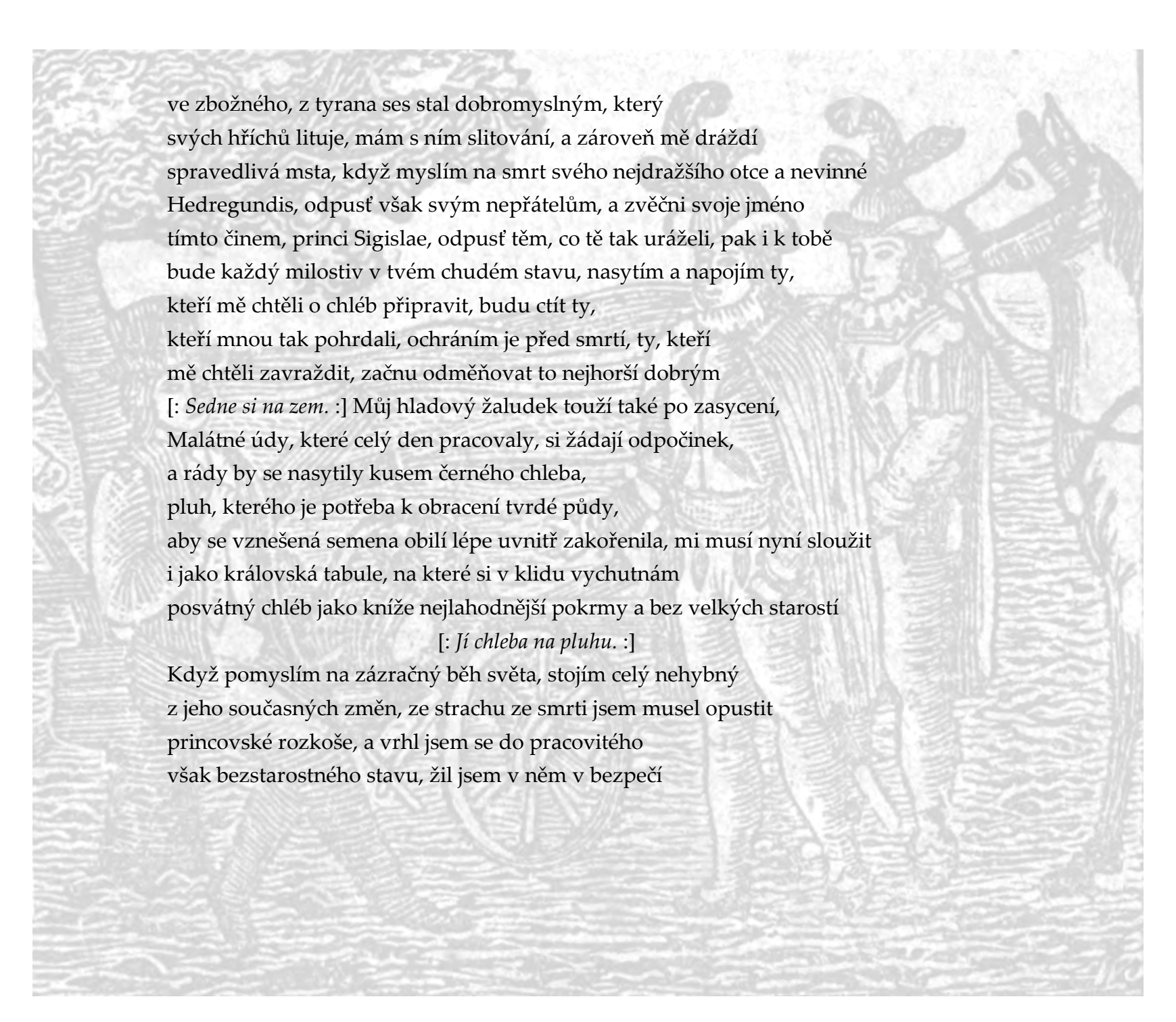
Sigisl. Nebud'te otravný s takovými řečmi.

Otoardus. Tedy budu mlčet, jak si přejete.

Sigisl. Jděte a schovejte se do té blízké stodoly, tam vás na noc zaopatřím jídlem a pitím.

Otoardus. Poslechnu vás, ó nejvznešenější příteli na zemi. *Odejde.*

Sigisl. Ó zázračná božská prozřetelnosti, ta, která mne chtěla zabít se díky spravedlivému rozsudku nebes propadla do pekelného močálu, můj nepřítel, který si vždy přál můj pád, přijde ke mně, a odevzdá se do mé moci, nyní mám v rukou jeho život a smrt, mohu mu ho vzít ze spravedlivé msty, nebo mu ho darovat z dobromyslnosti, nechci si mýt ruce v krvi bezbožných, nýbrž nechám takový soud na bozích, oni umí trestat a odměňovat, umí rozpoznat opravdové jádro lidského srdce, protože vynášíme soudy jen dle vnějších činů; ó Otoarde, jak jsi se proměnil, ze zlého

ve zbožného, z tyрана ses stal dobromyslným, který
svých hříchů lituje, mám s ním slitování, a zároveň mě dráždí
spravedlivá msta, když myslím na smrt svého nejdražšího otce a nevinné
Hedregundis, odpusť však svým nepřátelům, a zvěčni svoje jméno
tímto činem, princí Sigislae, odpusť těm, co tě tak uráželi, pak i k tobě
bude každý milostiv v tvém chudém stavu, nasytím a napojím ty,
kteří mě chtěli o chléb připravit, budu ctít ty,
kteří mnou tak pohrdali, ochráním je před smrtí, ty, kteří
mě chtěli zavraždit, začnu odměňovat to nejhorší dobrým
[: *Sedne si na zem.* :] Můj hladový žaludek touží také po zasycení,
Malátné údy, které celý den pracovaly, si žádají odpočinek,
a rády by se nasytily kusem černého chleba,
pluh, kterého je potřeba k obracení tvrdé půdy,
aby se vznešená semena obilí lépe uvnitř zakořenila, mi musí nyní sloužit
i jako královská tabule, na které si v klidu vychutnám
posvátný chléb jako kníže nejlahodnější pokrmy a bez velkých starostí

[: *Jí chleba na pluhu.* :]

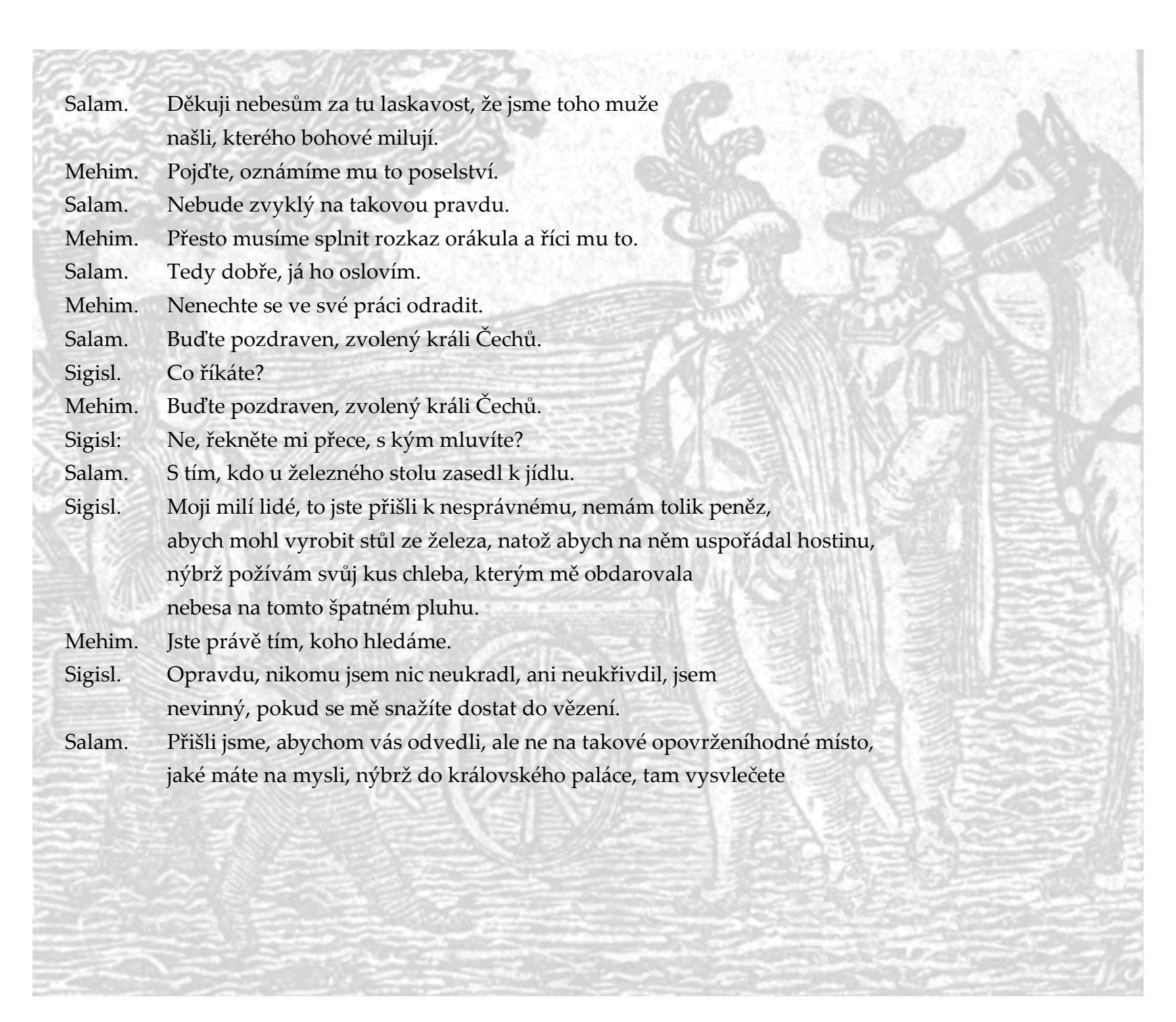
Když pomyslím na zázračný běh světa, stojím celý nehybný
z jeho současných změn, ze strachu ze smrti jsem musel opustit
princovské rozkoše, a vrhl jsem se do pracovitého
však bezstarostného stavu, žil jsem v něm v bezpečí

a pokud získám zpět svou korunu, nenechám žádný dobrý skutek bez odplaty, a Čechy zažijí, že po tyrance získaly milosrdného krále. [: Jí dál. :]

5. scéna.

Salamiro a Mehim.

- Salam. Večer se blíží, a nedovolí nám cestovat dál, proto bude nejlepší, vejdemo do nejbližší chalupy, a budeme zítra za východu slunce v naší cestě pokračovat.
- Mehim. Řídím se vaší vůlí, význačný místodržící, a nedovolím si vašim slovům odporovat.
- Salam. Hleďte, sedlák, který sedí u večeře, snad je pánem toho domu, pojd'te, zeptáme se ho, zda nás tuhle noc nechá u sebe přespát.
- Mehim. Podívejte, jak mu ten černý chléb tak dobře chutná.
- Salam. Hlad nestojí o vybranost, ale o potravu, která žaludek zasytí.
- Mehim. Jeho pluh mu slouží jako tabule, která je však úplně špinavá a zamazaná.
- Salam. Na mou duši, železný stůl!
- Mehim. Jak bohové řekli.
- Salam. Ó šťastný sedláku!
- Mehim. Určitě sis nepředstavil, že dnes v noci budeš osloven jako král Čechů.

Salam. Děkuji nebesům za tu laskavost, že jsme toho muže našli, kterého bohové milují.

Mehim. Pojd'te, oznámíme mu to poselství.

Salam. Nebude zvyklý na takovou pravdu.

Mehim. Přesto musíme splnit rozkaz orákula a říci mu to.

Salam. Tedy dobře, já ho oslovím.

Mehim. Nenechte se ve své práci odradit.

Salam. Buďte pozdraven, zvolený králi Čechů.

Sigisl. Co říkáte?

Mehim. Buďte pozdraven, zvolený králi Čechů.

Sigisl. Ne, řekněte mi přece, s kým mluvíte?

Salam. S tím, kdo u železného stolu zasedl k jídlu.

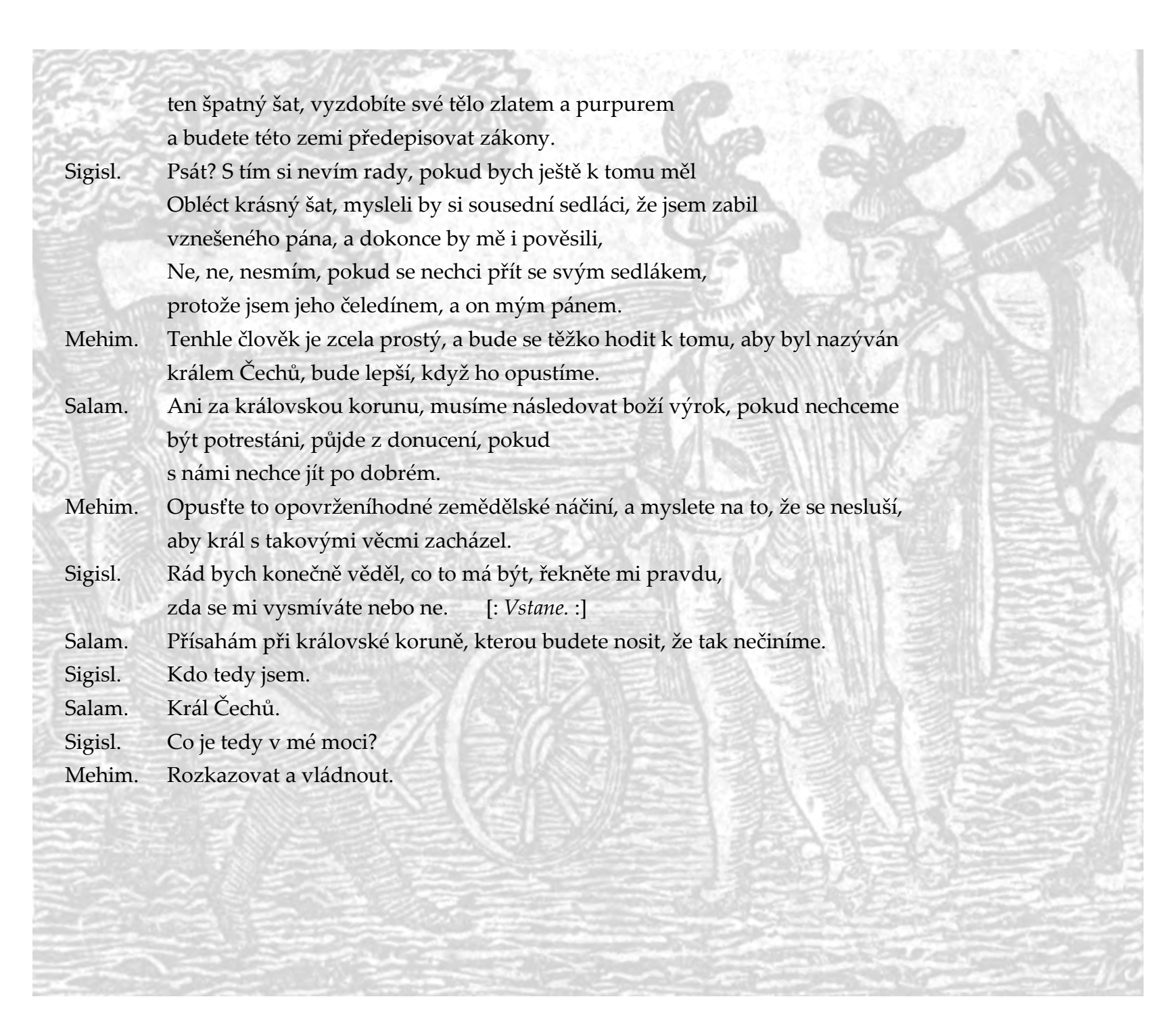
Sigisl. Moji milí lidé, to jste přišli k nesprávnému, nemám tolik peněz, abych mohl vyrobit stůl ze železa, natož abych na něm uspořádal hostinu, nýbrž požívám svůj kus chleba, kterým mě obdarovala nebesa na tomto špatném pluhu.

Mehim. Jste právě tím, koho hledáme.

Sigisl. Opravdu, nikomu jsem nic neukradl, ani neukřivdil, jsem nevinný, pokud se mě snažíte dostat do vězení.

Salam. Přišli jsme, abychom vás odvedli, ale ne na takové opovržením hodné místo, jaké máte na mysli, nýbrž do královského paláce, tam vyslečete

ten špatný šat, vyzdobíte své tělo zlatem a purpurem
a budete této zemi předepisovat zákony.

Sigisl. Psát? S tím si nevím rady, pokud bych ještě k tomu měl
Obléct krásný šat, mysleli by si sousední sedláci, že jsem zabil
vznešeného pána, a dokonce by mě i pověsili,
Ne, ne, nesmím, pokud se nechci přít se svým sedlákem,
protože jsem jeho čeledínem, a on mým pánem.

Mehim. Tenhle člověk je zcela prostý, a bude se těžko hodit k tomu, aby byl nazýván
králem Čechů, bude lepší, když ho opustíme.

Salam. Ani za královskou korunu, musíme následovat boží výrok, pokud nechceme
být potrestáni, půjde z donucení, pokud
s námi nechce jít po dobrém.

Mehim. Opusťte to opovrženíhodné zemědělské náčiní, a myslete na to, že se nesluší,
aby král s takovými věcmi zacházel.

Sigisl. Rád bych konečně věděl, co to má být, řekněte mi pravdu,
zda se mi vysmíváte nebo ne.   [: *Vstane.* :]

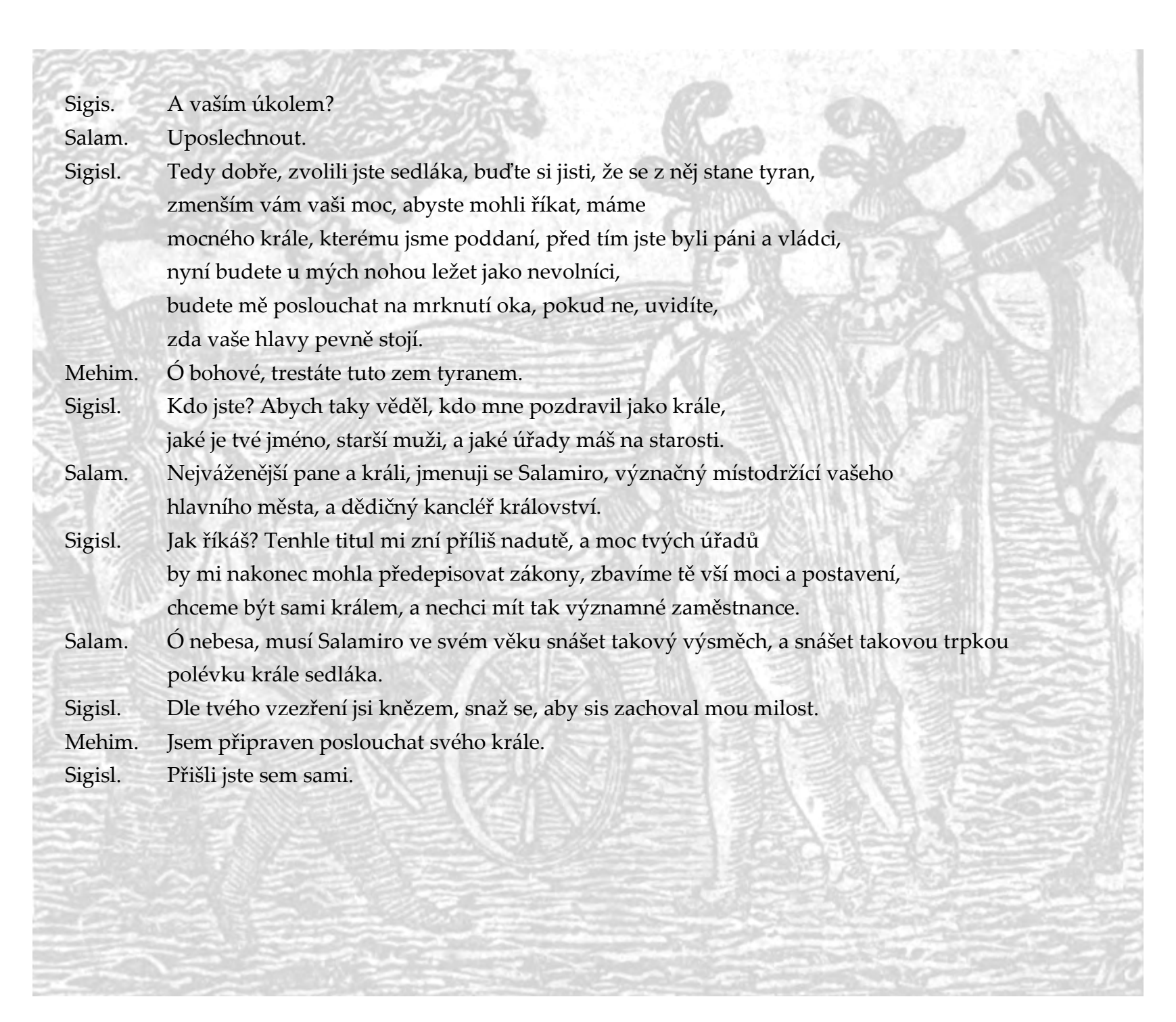
Salam. Přísahám při královské koruně, kterou budete nosit, že tak nečiníme.

Sigisl. Kdo tedy jsem.

Salam. Král Čechů.

Sigisl. Co je tedy v mé moci?

Mehim. Rozkazovat a vládnout.

Sigis. A vaším úkolem?

Salam. Uposlechnout.

Sigisl. Tedy dobře, zvolili jste sedláka, buďte si jisti, že se z něj stane tyran, zmenším vám vaši moc, abyste mohli říkat, máme mocného krále, kterému jsme poddaní, před tím jste byli páni a vládci, nyní budete u mých nohou ležet jako nevolníci, budete mě poslouchat na mrknutí oka, pokud ne, uvidíte, zda vaše hlavy pevně stojí.

Mehim. Ó bohové, trestáte tuto zem tyranem.

Sigisl. Kdo jste? Abych taky věděl, kdo mne pozdravil jako krále, jaké je tvé jméno, starší muži, a jaké úřady máš na starosti.

Salam. Nejváženější pane a králi, jmenuji se Salamiro, význačný místodržící vašeho hlavního města, a dědičný kancléř království.

Sigisl. Jak říkáš? Tenhle titul mi zní příliš nadutě, a moc tvých úřadů by mi nakonec mohla předepisovat zákony, zbavíme tě vší moci a postavení, chceme být sami králem, a nechci mít tak významné zaměstnance.

Salam. Ó nebesa, musí Salamiro ve svém věku snášet takový výsměch, a snášet takovou trpkou polévku krále sedláka.

Sigisl. Dle tvého vzezření jsi knězem, snaž se, aby sis zachoval mou milost.

Mehim. Jsem připraven poslouchat svého krále.

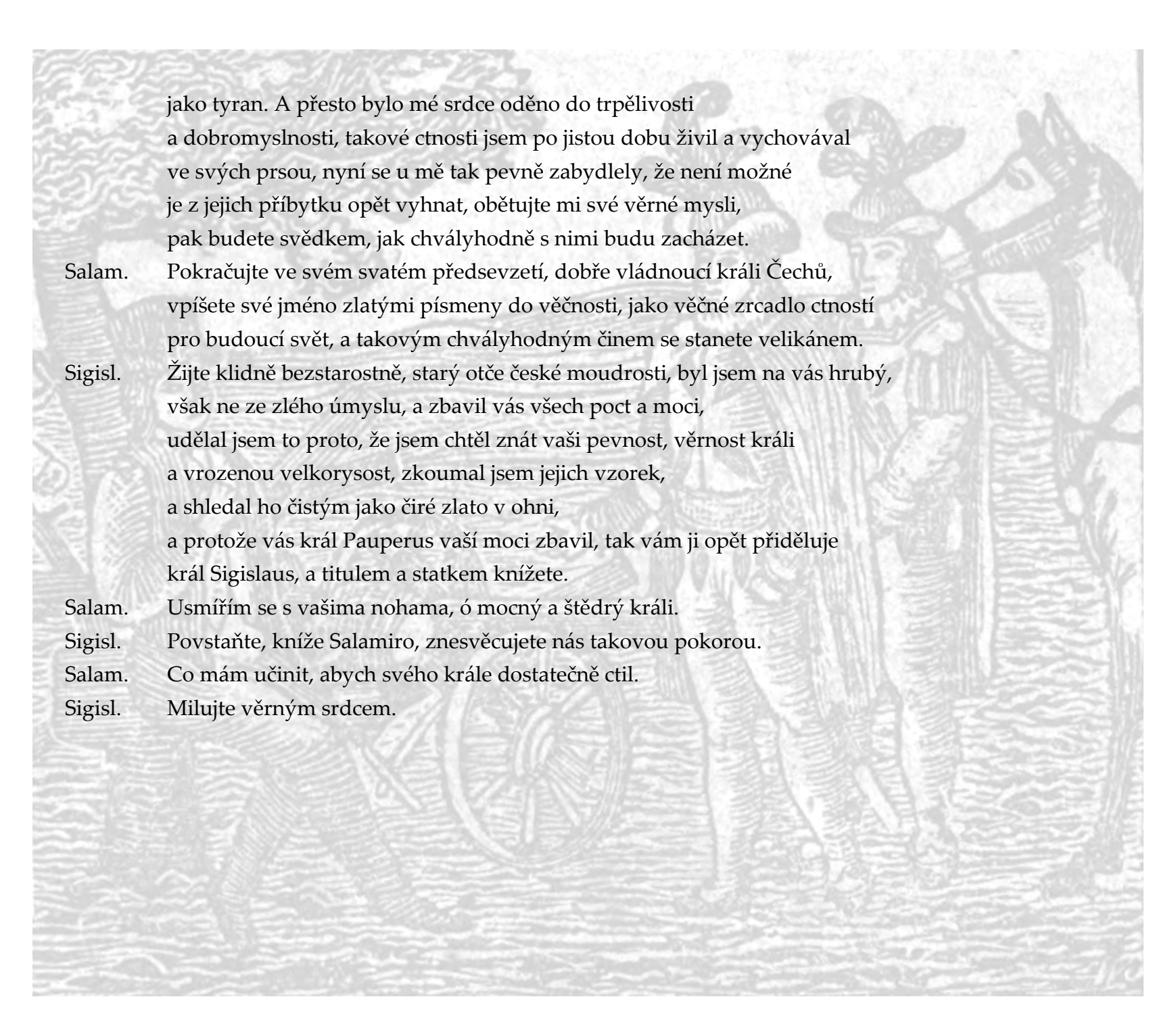
Sigisl. Přišli jste sem sami.

Mehim. Ne, se spoustou vojáků.
Sigisl. Kolik jich je.
Mehim. 50.
Sigisl. Rozkažte jim jménem svého krále, aby zatkli sedláka včetně jeho ženy a dítěte, a odvedli je do města, cikány, které tam naleznete uvrhnout do želez, a vsadit do odporného vězení, ve stodole najdete muže, který se schovává v seně, vezměte ho také s sebou, a zavřete ho do věže, rychle uposlechněte rozkaz, pokud nechcete být potrestáni.
Salam. Uposlechneme našeho nejváženějšího krále.
Sigisl. Tedy dobře a doved'te mne do mého paláce. *Odejdou.*

5. jednání. 1. scéna.

**Sigislaus. Protopan, Salamiro, Herminus
Belsarus. Mehim. Sacer.**

Sigisl. Usad' se opět pevně na trůně, který ti právem náleží. Vyhnaný Sigislae, vládni milostivě, mezi svými poddanými, kteří tě častokrát uráželi a opovrhovali tebou, začni chvályhodnou vládu, jejíž pověst bude známa po celém světě, zpočátku jste si mysleli, že sedlák nese královskou korunu, a ona spočívá na hlavě syna krále, choval jsem se k Vám

jako tyran. A přesto bylo mé srdce oděno do trpělivosti
a dobromyslnosti, takové ctnosti jsem po jistou dobu živil a vychovával
ve svých prsou, nyní se u mě tak pevně zabydlely, že není možné
je z jejich příbytku opět vyhnat, obětujte mi své věrné myslí,
pak budete svědkem, jak chvályhodně s nimi budu zacházet.

Salam. Pokračujte ve svém svatém předsevzetí, dobře vládnoucí králi Čechů,
vpišete své jméno zlatými písmeny do věčnosti, jako věčné zrcadlo ctností
pro budoucí svět, a takovým chvályhodným činem se stanete velikánem.

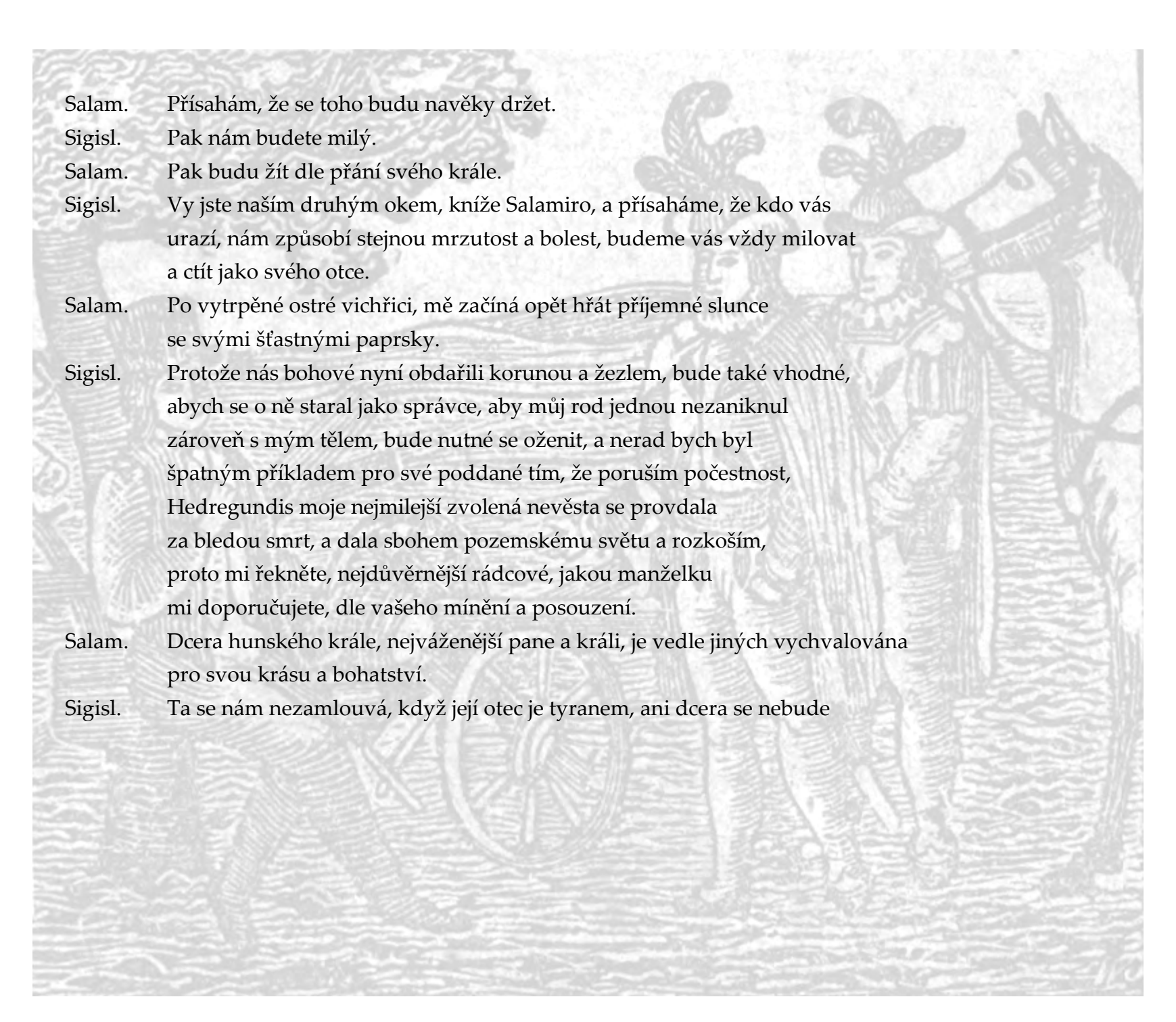
Sigisl. Žijte klidně bezstarostně, starý otče české moudrosti, byl jsem na vás hrubý,
však ne ze zlého úmyslu, a zbavil vás všech poct a moci,
udělal jsem to proto, že jsem chtěl znát vaši pevnost, věrnost králi
a vrozenou velkorysost, zkoumal jsem jejich vzorek,
a shledal ho čistým jako čiré zlato v ohni,
a protože vás král Pauperus vaší moci zbavil, tak vám ji opět přiděluje
král Sigislaus, a titulem a statkem knížete.

Salam. Usmírím se s vašima nohama, ó mocný a štědrý králi.

Sigisl. Povstaňte, kníže Salamiro, znesvěcujete nás takovou pokorou.

Salam. Co mám učinit, abych svého krále dostatečně ctil.

Sigisl. Milujte věrným srdcem.

Salam. Přisáhám, že se toho budu navěky držet.

Sigisl. Pak nám budete milý.

Salam. Pak budu žít dle přání svého krále.

Sigisl. Vy jste naším druhým okem, kníže Salamiro, a přísaháme, že kdo vás urazí, nám způsobí stejnou mrzutost a bolest, budeme vás vždy milovat a ctít jako svého otce.

Salam. Po vytrpěné ostré vichřici, mě začíná opět hřát příjemné slunce se svými šťastnými paprsky.

Sigisl. Protože nás bohové nyní obdařili korunou a žezlem, bude také vhodné, abych se o ně staral jako správce, aby můj rod jednou nezaniknul zároveň s mým tělem, bude nutné se oženit, a nerad bych byl špatným příkladem pro své poddané tím, že poruším počestnost, Hedregundis moje nejmilejší zvolená nevěsta se provdala za bledou smrt, a dala sbohem pozemskému světu a rozkoším, proto mi řekněte, nejdůvěrnější rádcové, jakou manželku mi doporučujete, dle vašeho mínění a posouzení.

Salam. Dcera hunského krále, nejmávanější pane a králi, je vedle jiných vychvalována pro svou krásu a bohatství.

Sigisl. Ta se nám nezamlouvá, když její otec je tyranem, ani dcera se nebude

od svého rodu odlišovat.

Herminus. Gótská princezna je půvabná a milá co do chování a vystupování.

Sigisl. Je drzá a závislá na mužích, a měla by nám asi přinést přátelství korunovaného Aktaióna.

Salam. Ovdovělá vévodkyně Isabella má krásnou postavu, žije v ústraní, počestná a vážená.

Sigisl. Je s námi až moc úzce spřátelena, provdali bychom se téměř za příbuznou, ale zbývá ještě jedna, která by si zasloužila nosit královskou korunu, je půvabná a přesto počestná, urozené dítě a dcera udatného knížete Kristýna, zvolili jsme si ji za svou manželku, proto k ní Salamiro a Belsarusi zajděte, a oznamte jí naši pociťovanou náklonnost k jejímu rodu a k její nepřekonatelné kráse.

Protop. Vaše Milosti, neuspěchejte příliš tu důležitou záležitost.

Sigisl. Proč vysoký knězi?

Protop: Pro krále se nesluší se tak rychle zamilovat.

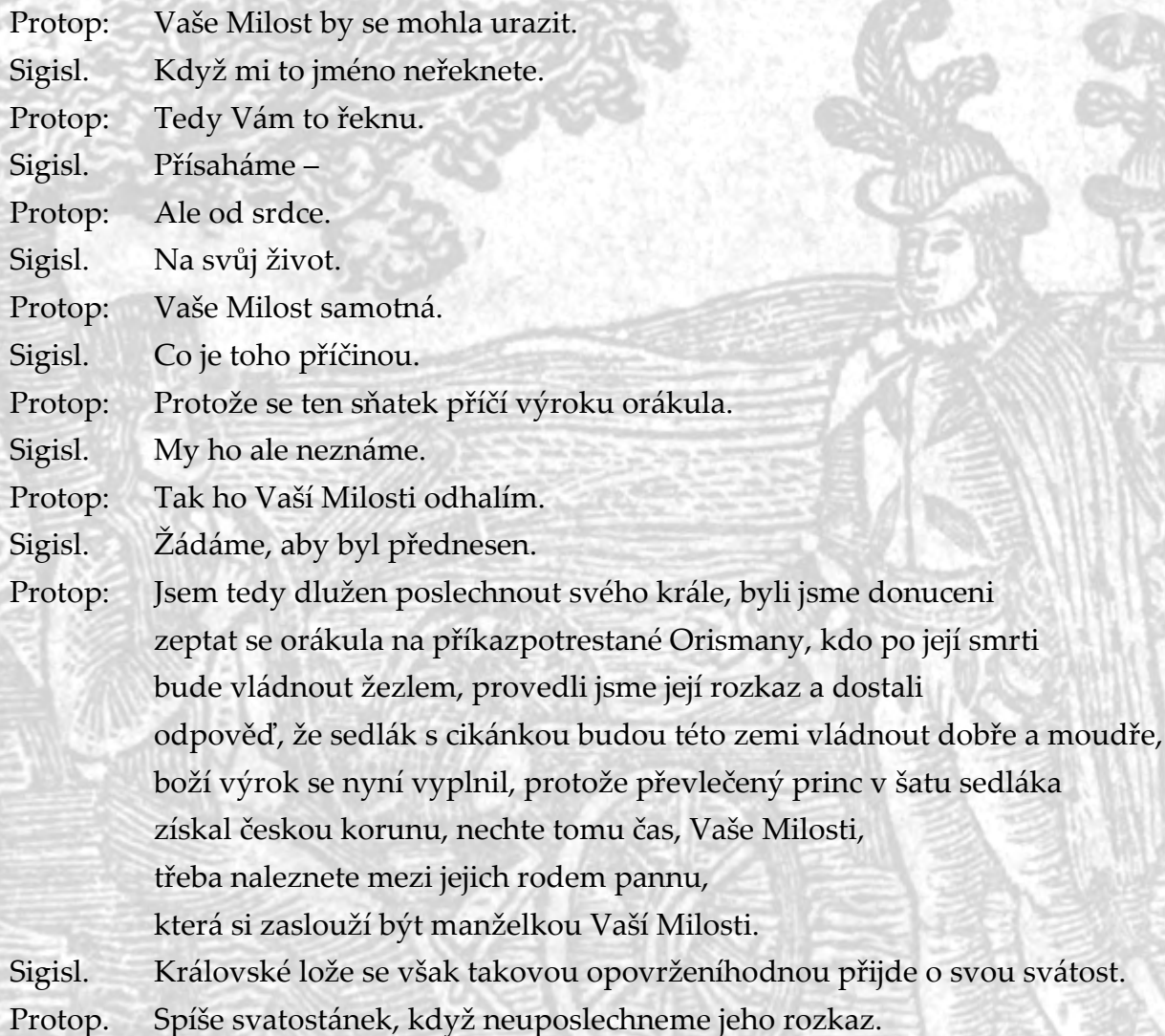
Sigisl. Ale ani zůstat dlouho bez manželky.

Protop: Musíme začít u bohů.

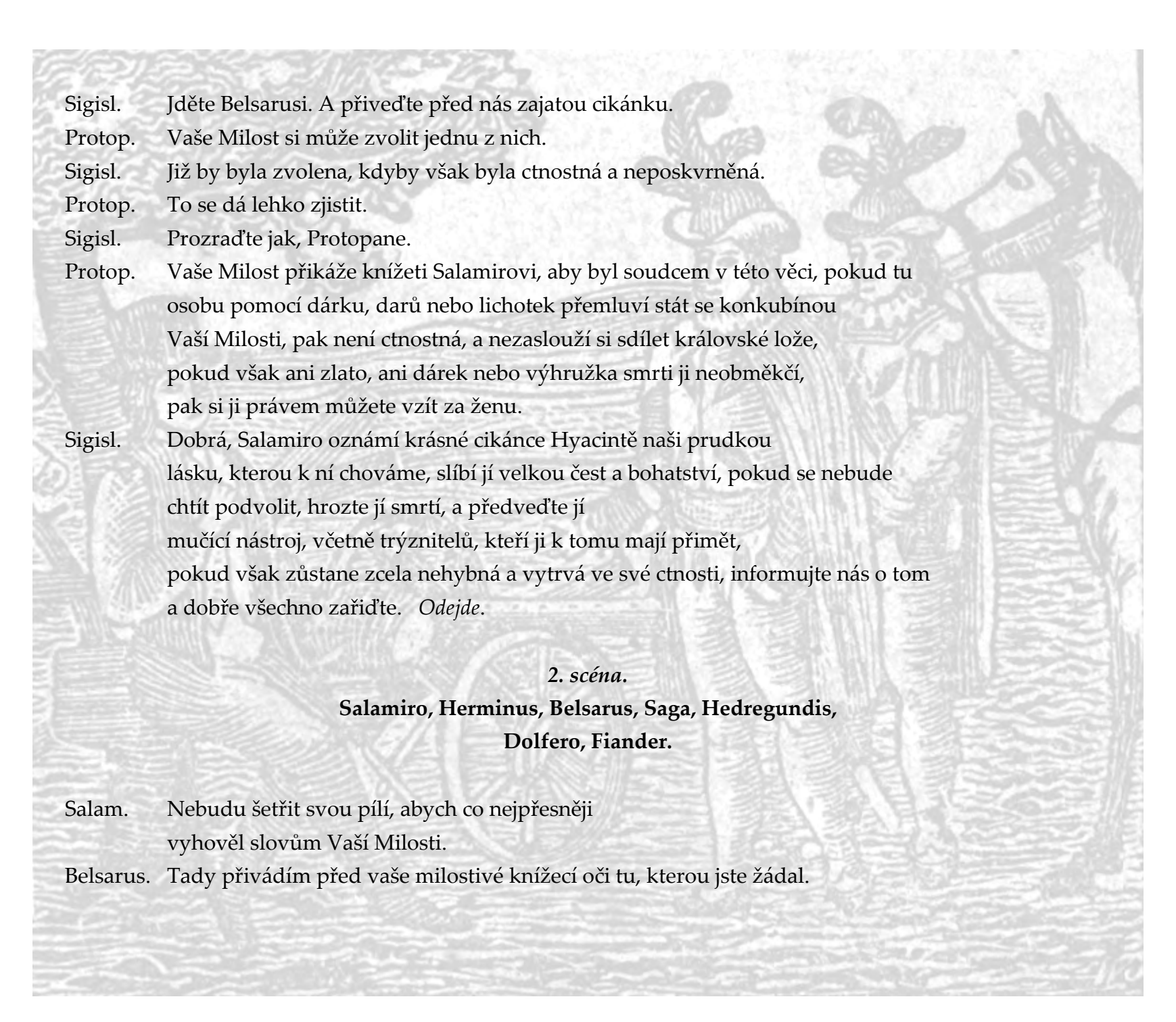
Sigisl. Kdo se jim protíví?

Protop: Kdo nechce žít podle jejich nařízení.

Sigisl. Řekněte jeho jméno.

Protop: Vaše Milost by se mohla urazit.
Sigisl. Když mi to jméno neřeknete.
Protop: Tedy Vám to řeknu.
Sigisl. Přisaháme –
Protop: Ale od srdce.
Sigisl. Na svůj život.
Protop: Vaše Milost samotná.
Sigisl. Co je toho příčinou.
Protop: Protože se ten sňatek přičí výroku orákula.
Sigisl. My ho ale neznáme.
Protop: Tak ho Vaší Milosti odhalím.
Sigisl. Žádáme, aby byl přednesen.
Protop: Jsem tedy dlužen poslehnout svého krále, byli jsme donuceni zeptat se orákula na příkazpotrestané Orismany, kdo po její smrti bude vládnout žezlem, provedli jsme její rozkaz a dostali odpověď, že sedlák s cikánkou budou této zemi vládnout dobře a moudře, boží výrok se nyní vyplnil, protože převlečený princ v šatu sedláka získal českou korunu, nechte tomu čas, Vaše Milosti, třeba naleznete mezi jejich rodem pannu, která si zaslouží být manželkou Vaší Milosti.
Sigisl. Královské lože se však takovou opovrženímhodnou přijde o svou svátost.
Protop. Spíše svatostánek, když neuposlechneme jeho rozkaz.

Sigisl. Jděte Belsarusi. A přiveďte před nás zajatou cikánku.

Protop. Vaše Milost si může zvolit jednu z nich.

Sigisl. Již by byla zvolena, kdyby však byla ctnostná a neposkvrněná.

Protop. To se dá lehko zjistit.

Sigisl. Prozradte jak, Protopane.

Protop. Vaše Milost přikáže knížeti Salamirovi, aby byl soudcem v této věci, pokud tu osobu pomocí dárku, darů nebo lichotek přemluví stát se konkubínou Vaší Milosti, pak není ctnostná, a nezaslouží si sdílet královské lože, pokud však ani zlato, ani dárek nebo výhrůžka smrti ji neobměkčí, pak si ji právem můžete vzít za ženu.

Sigisl. Dobrá, Salamiro oznámí krásné cikánce Hyacintě naši prudkou lásku, kterou k ní chováme, slíbí jí velkou čest a bohatství, pokud se nebude chtít podvolit, hrozte jí smrtí, a předvedte jí mučící nástroj, včetně trýznitelů, kteří ji k tomu mají přimět, pokud však zůstane zcela nehybná a vytrvá ve své ctnosti, informujte nás o tom a dobře všechno zařídte. *Odejde.*

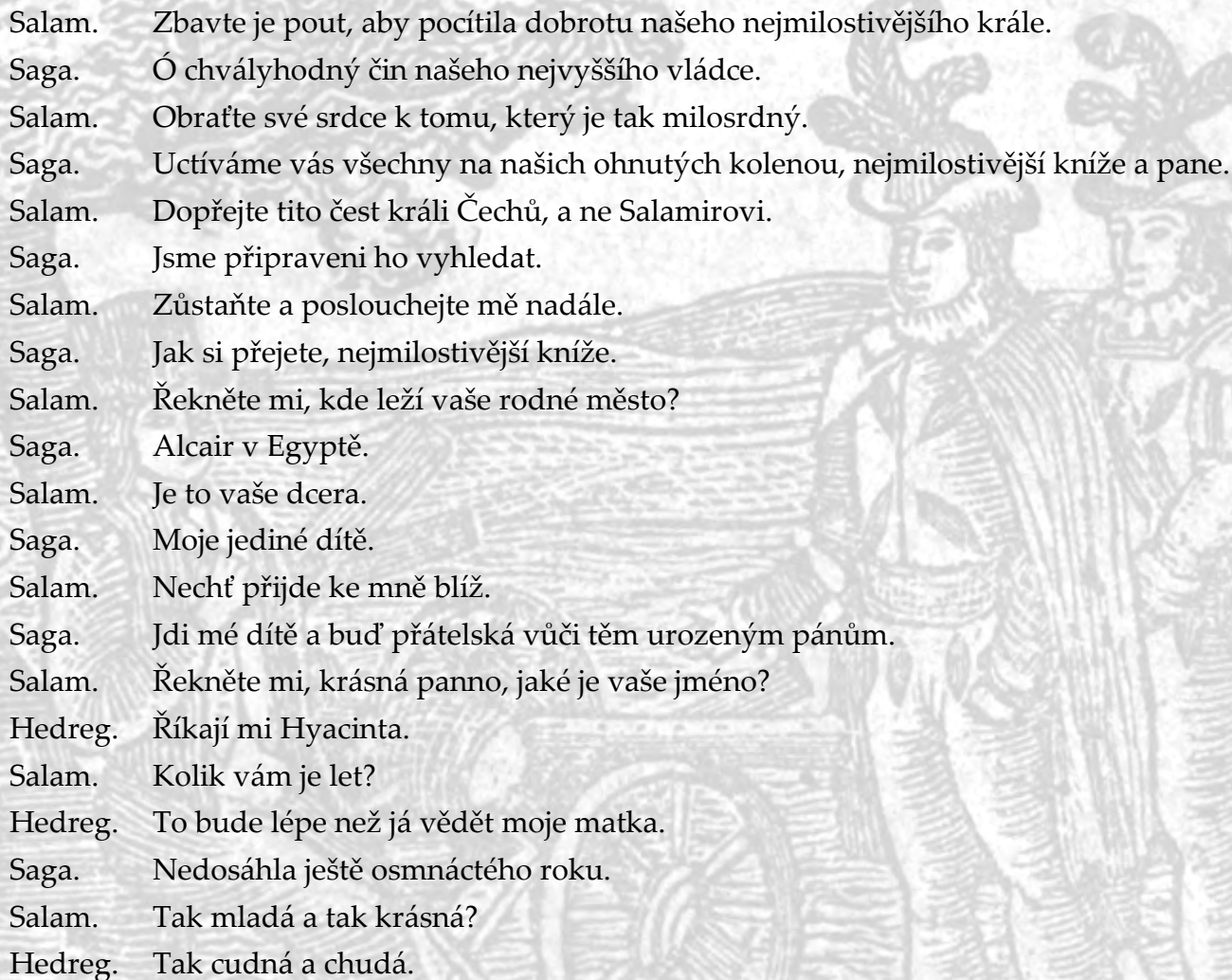
2. scéna.

**Salamiro, Herminus, Belsarus, Saga, Hedregundis,
Dolfero, Fiander.**

Salam. Nebudu šetřit svou pílí, abych co nejpřesněji vyhověl slovům Vaší Milosti.

Belsarus. Tady přivádím před vaše milostivé knížecí oči tu, kterou jste žádal.

Salam. Zbavte je pout, aby pocítla dobrotu našeho nejmilostivějšího krále.

Saga. Ó chvályhodný čin našeho nejvyššího vládce.

Salam. Obráťte své srdce k tomu, který je tak milosrdný.

Saga. Uctíváme vás všechny na našich ohnutých kolenou, nejmilostivější kníže a pane.

Salam. Dopřejte tito čest králi Čechů, a ne Salamirovi.

Saga. Jsme připraveni ho vyhledat.

Salam. Zůstaňte a poslouchejte mě nadále.

Saga. Jak si přejete, nejmilostivější kníže.

Salam. Řekněte mi, kde leží vaše rodné město?

Saga. Alcair v Egyptě.

Salam. Je to vaše dcera.

Saga. Moje jediné dítě.

Salam. Necht' přijde ke mně blíž.

Saga. Jdi mé dítě a buď přátelská vůči těm urozeným pánům.

Salam. Řekněte mi, krásná panno, jaké je vaše jméno?

Hedreg. Říkají mi Hyacinta.

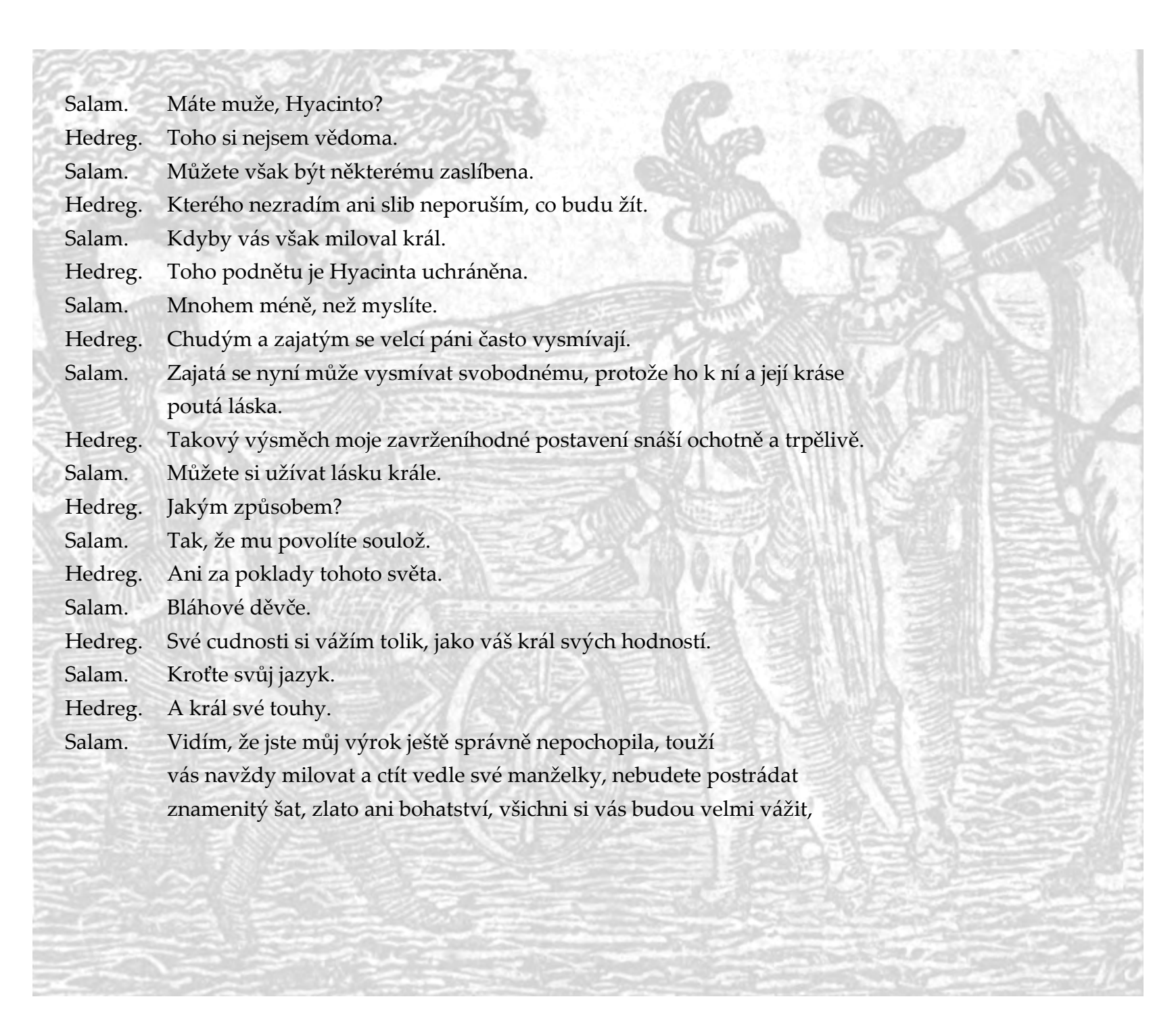
Salam. Kolik vám je let?

Hedreg. To bude lépe než já vědět moje matka.

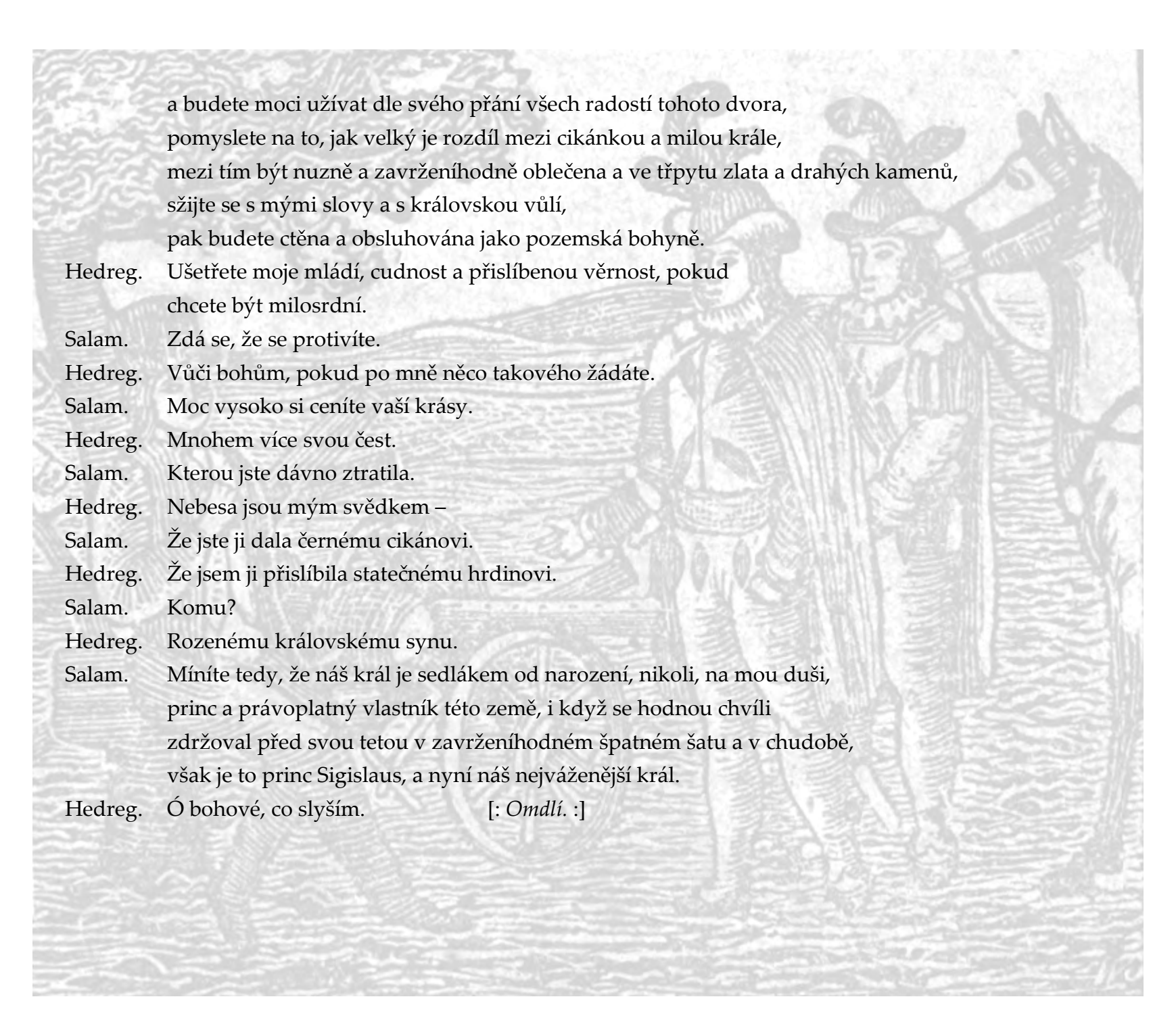
Saga. Nedosáhla ještě osmnáctého roku.

Salam. Tak mladá a tak krásná?

Hedreg. Tak cudná a chudá.

Salam. Máte muže, Hyacinto?
Hedreg. Toho si nejsem vědoma.
Salam. Můžete však být některému zaslíbena.
Hedreg. Kterého nezradím ani slib neporuším, co budu žít.
Salam. Kdyby vás však miloval král.
Hedreg. Toho podnětu je Hyacinta uchráněna.
Salam. Mnohem méně, než myslíte.
Hedreg. Chudým a zajatým se velcí páni často vysmívají.
Salam. Zajata se nyní může vysmívat svobodnému, protože ho k ní a její kráse poutá láska.
Hedreg. Takový výsměch moje zavrženíhodné postavení snáší ochotně a trpělivě.
Salam. Můžete si užívat lásku krále.
Hedreg. Jakým způsobem?
Salam. Tak, že mu povolíte souložit.
Hedreg. Ani za poklady tohoto světa.
Salam. Bláhové děvče.
Hedreg. Své cudnosti si vážím tolik, jako váš král svých hodností.
Salam. Kročte svůj jazyk.
Hedreg. A král své touhy.
Salam. Vidím, že jste můj výrok ještě správně nepochopila, touží vás navždy milovat a ctít vedle své manželky, nebudete postrádat znamenitý šat, zlato ani bohatství, všichni si vás budou velmi vážit,

a budete moci užívat dle svého přání všech radostí tohoto dvora,
pomyslete na to, jak velký je rozdíl mezi cikánkou a milou krále,
mezi tím být nuzně a zavrženíhodně oblečena a ve třpytu zlata a drahých kamenů,
sžijte se s mými slovy a s královskou vůlí,
pak budete ctěna a obsluhována jako pozemská bohyně.

Hedreg. Ušetřete moje mládí, cudnost a příslibenou věrnost, pokud
chcete být milosrdní.

Salam. Zdá se, že se protivíte.

Hedreg. Vůči bohům, pokud po mně něco takového žádáte.

Salam. Moc vysoko si ceníte vaší krásy.

Hedreg. Mnohem více svou čest.

Salam. Kterou jste dávno ztratila.

Hedreg. Nebesa jsou mým svědkem –

Salam. Že jste ji dala černému cikánovi.

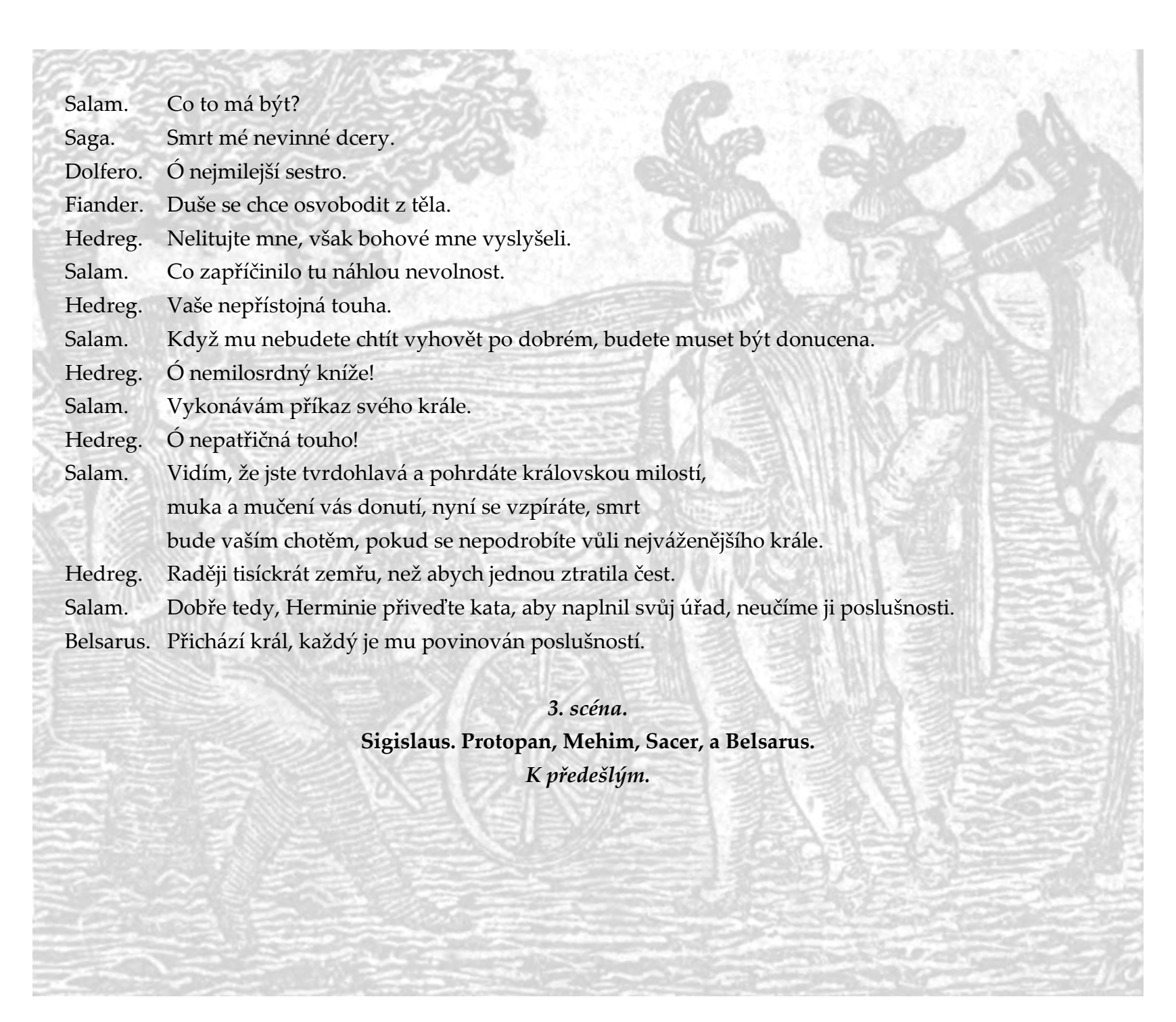
Hedreg. Že jsem ji příslibila statečnému hrdinovi.

Salam. Komu?

Hedreg. Rozenému královskému synu.

Salam. Míníte tedy, že náš král je sedlákem od narození, nikoli, na mou duši,
princ a právoplatný vlastník této země, i když se hodnou chvílí
zdržoval před svou tetou v zavrženíhodném špatném šatu a v chudobě,
však je to princ Sigislaus, a nyní náš nejváženější král.

Hedreg. Ó bohové, co slyším. [: Omdlí. :]

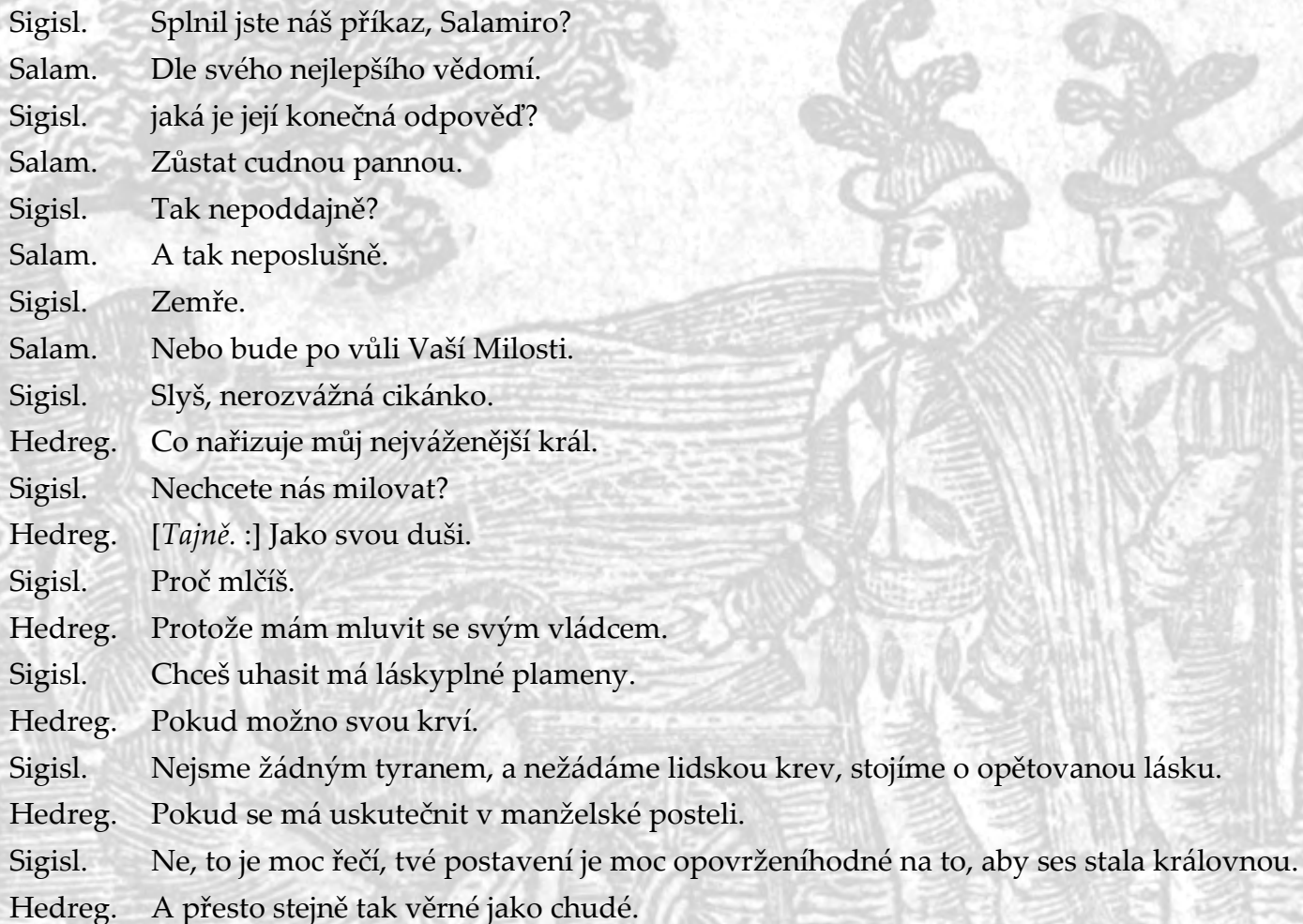

Salam. Co to má být?
Saga. Smrt mé nevinné dcery.
Dolfero. Ó nejmilejší sestro.
Fiander. Duše se chce osvobodit z těla.
Hedreg. Nelitujte mne, však bohové mne vyslyšeli.
Salam. Co zapříčinilo tu náhlou nevolnost.
Hedreg. Vaše nepřístojná touha.
Salam. Když mu nebudete chtít vyhovět po dobrém, budete muset být donucena.
Hedreg. Ó nemilosrdný kníže!
Salam. Vykonávám příkaz svého krále.
Hedreg. Ó nepatřičná touho!
Salam. Vidím, že jste tvrdohlavá a pohrdáte královskou milostí,
muka a mučení vás donutí, nyní se vzpíráte, smrt
bude vašim chotěm, pokud se nepodrobíte vůli nejmávanějšího krále.
Hedreg. Raději tisíckrát zemřu, než abych jednou ztratila čest.
Salam. Dobře tedy, Herminie přiveďte kata, aby naplnil svůj úřad, neučíme ji poslušnosti.
Belsarus. Přichází král, každý je mu povinován poslušností.

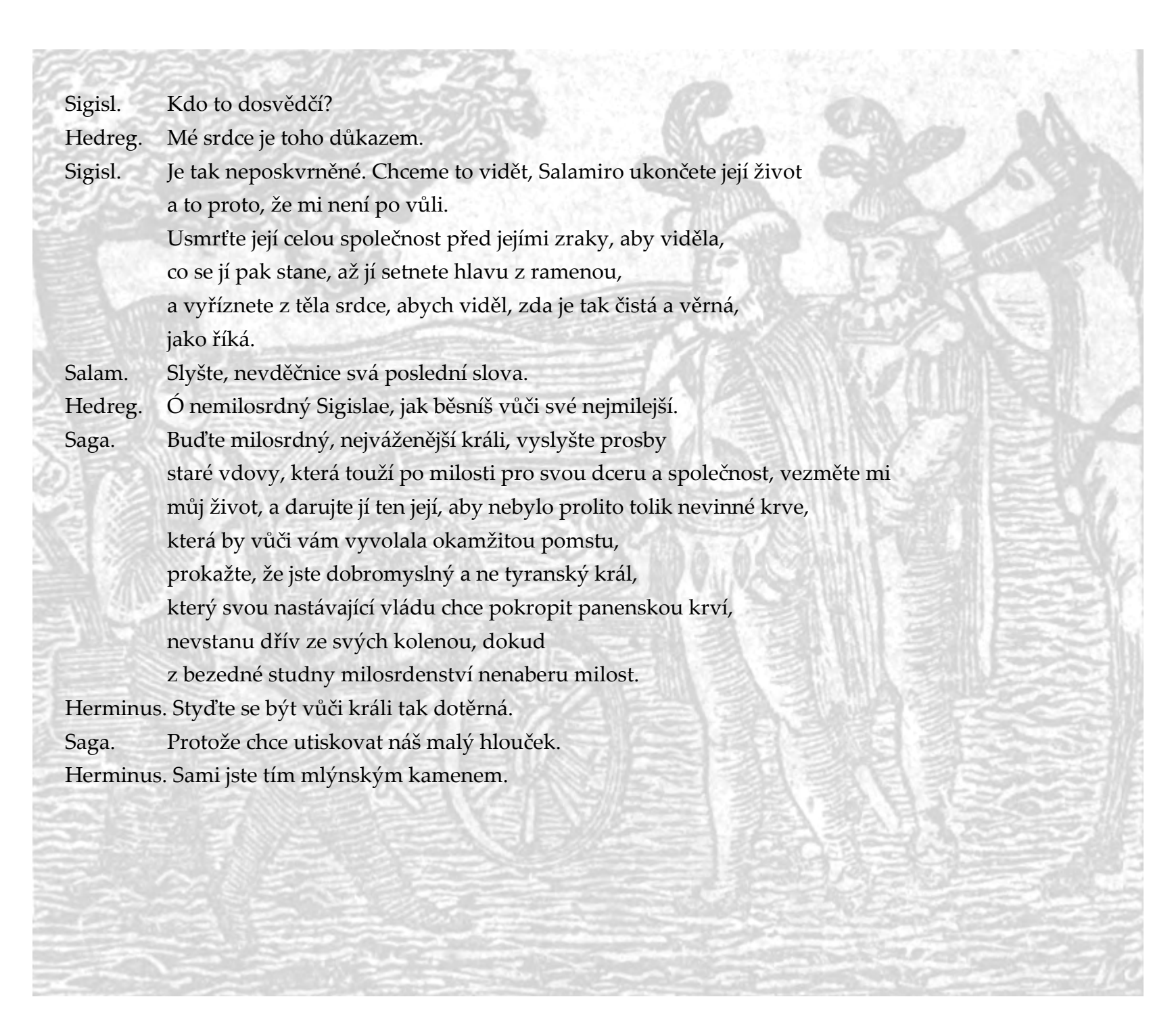
3. scéna.

Sigislaus. Protopan, Mehim, Sacer, a Belsarus.

K předešlým.

Sigisl. Splnil jste náš příkaz, Salamiro?
Salam. Dle svého nejlepšího vědomí.
Sigisl. jaká je její konečná odpověď?
Salam. Zůstat cudnou pannou.
Sigisl. Tak nepoddajně?
Salam. A tak neposlušně.
Sigisl. Zemře.
Salam. Nebo bude po vůli Vaší Milosti.
Sigisl. Slyš, nerozvážná cikánko.
Hedreg. Co nařizuje můj nejváženější král.
Sigisl. Nechcete nás milovat?
Hedreg. [*Tajně.* :] Jako svou duši.
Sigisl. Proč mlčíš.
Hedreg. Protože mám mluvit se svým vládcem.
Sigisl. Chceš uhasit má láskyplné plameny.
Hedreg. Pokud možno svou krví.
Sigisl. Nejsme žádným tyranem, a nežádáme lidskou krev, stojíme o opětovanou lásku.
Hedreg. Pokud se má uskutečnit v manželské posteli.
Sigisl. Ne, to je moc řečí, tvé postavení je moc opovrženíhodné na to, aby ses stala královnou.
Hedreg. A přesto stejně tak věrné jako chudé.

Sigisl. Kdo to dosvědčí?

Hedreg. Mé srdce je toho důkazem.

Sigisl. Je tak neposkvrněné. Chceme to vidět, Salamiro ukončete její život a to proto, že mi není po vůli.

Usmrťte její celou společnost před jejími zraky, aby viděla, co se jí pak stane, až jí setnete hlavu z ramenou, a vyříznete z těla srdce, abych viděl, zda je tak čistá a věrná, jako říká.

Salam. Slyšte, nevděčnice svá poslední slova.

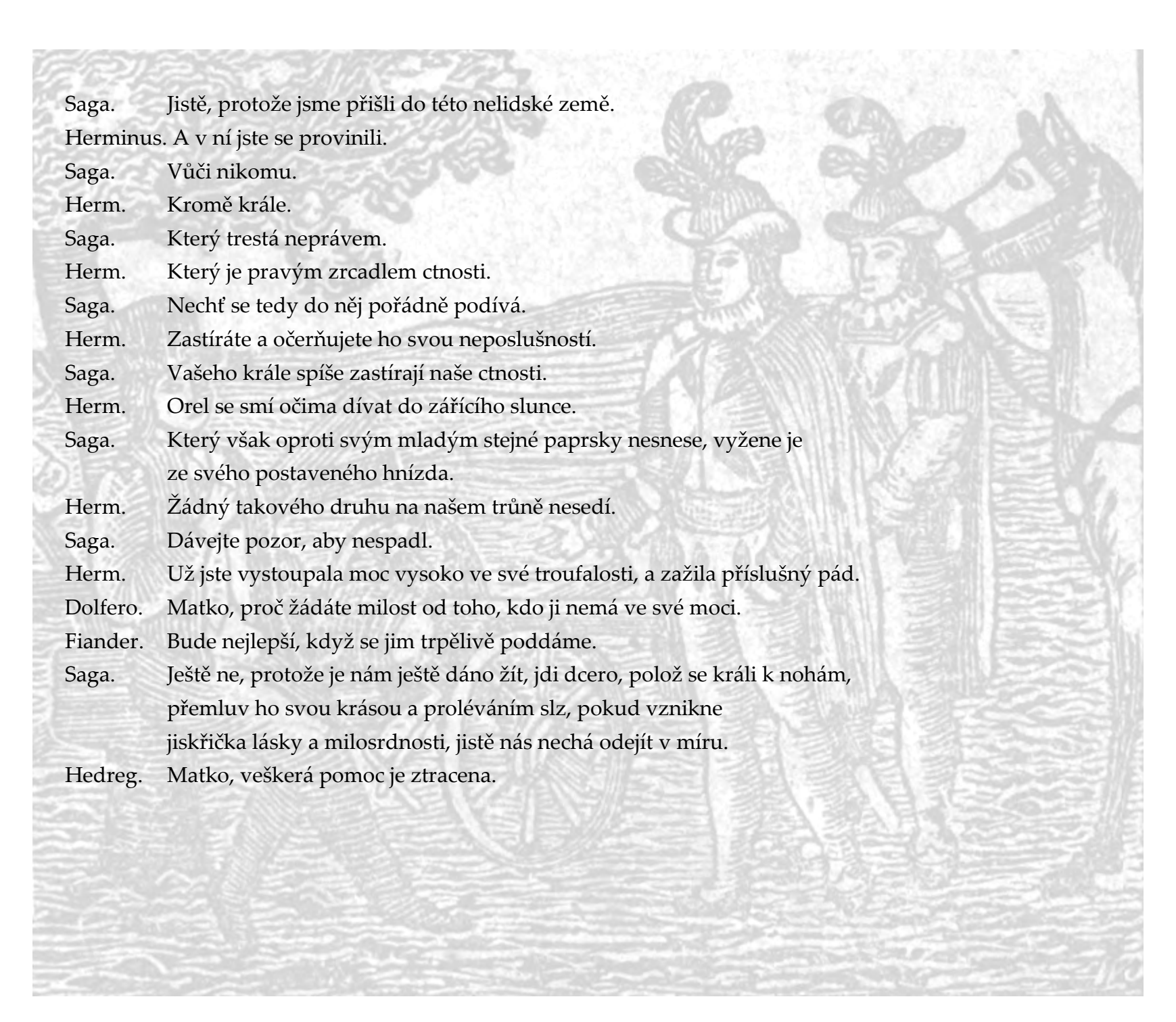
Hedreg. Ó nemilosrdný Sigislae, jak běsníš vůči své nejmilejší.

Saga. Buďte milosrdný, nejváženější králi, vyslyšte prosby staré vdovy, která touží po milosti pro svou dceru a společnost, vezměte mi můj život, a darujte jí ten její, aby nebylo prolito tolik nevinné krve, která by vůči vám vyvolala okamžitou pomstu, prokažte, že jste dobromyslný a ne tyranský král, který svou nastávající vládu chce pokropit panenskou krví, nevstanu dřív ze svých kolenou, dokud z bezedné studny milosrdenství nenaberu milost.

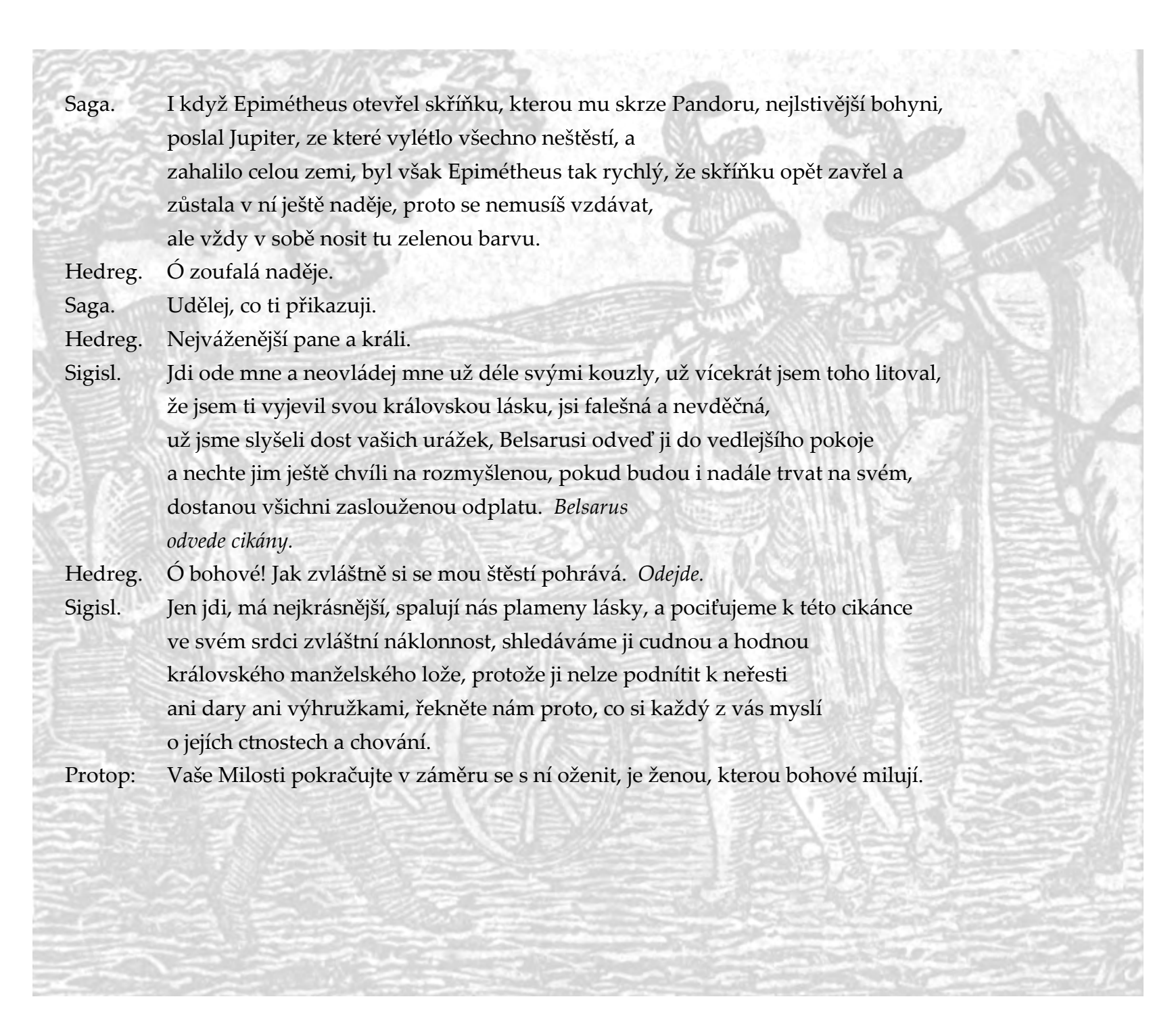
Herminus. Styďte se být vůči králi tak dotěrná.

Saga. Protože chce utiskovat náš malý hlouček.

Herminus. Sami jste tím mlýnským kamenem.

Saga. Jistě, protože jsme přišli do této nelidské země.
Herminus. A v ní jste se provinili.
Saga. Vůči nikomu.
Herm. Kromě krále.
Saga. Který trestá neprávem.
Herm. Který je pravým zrcadlem ctnosti.
Saga. Nechť se tedy do něj pořádně podívá.
Herm. Zastíráte a očerňujete ho svou neposlušností.
Saga. Vašeho krále spíše zastírají naše ctnosti.
Herm. Orel se smí očima dívat do zářícího slunce.
Saga. Který však oproti svým mladým stejné paprsky nesnese, vyžene je ze svého postaveného hnízda.
Herm. Žádný takového druhu na našem trůně neseď.
Saga. Dávejte pozor, aby nepadl.
Herm. Už jste vystoupala moc vysoko ve své troufalosti, a zažila příslušný pád.
Dolfero. Matko, proč žádáte milost od toho, kdo ji nemá ve své moci.
Fiander. Bude nejlepší, když se jim trpělivě poddáme.
Saga. Ještě ne, protože je nám ještě dáno žít, jdi dcero, polož se králi k nohám, přemluv ho svou krásou a proléváním slz, pokud vznikne jiskřička lásky a milosrdnosti, jistě nás nechá odejít v míru.
Hedreg. Matko, veškerá pomoc je ztracena.

Saga. I když Epimétheus otevřel skříňku, kterou mu skrze Pandoru, nejlstivější bohyni, poslal Jupiter, ze které vylétlo všechno neštěstí, a zahalilo celou zemi, byl však Epimétheus tak rychlý, že skříňku opět zavřel a zůstala v ní ještě naděje, proto se nemusíš vzdávat, ale vždy v sobě nosit tu zelenou barvu.

Hedreg. Ó zoufalá naděje.

Saga. Udělej, co ti příkazují.

Hedreg. Nejváženější pane a králi.

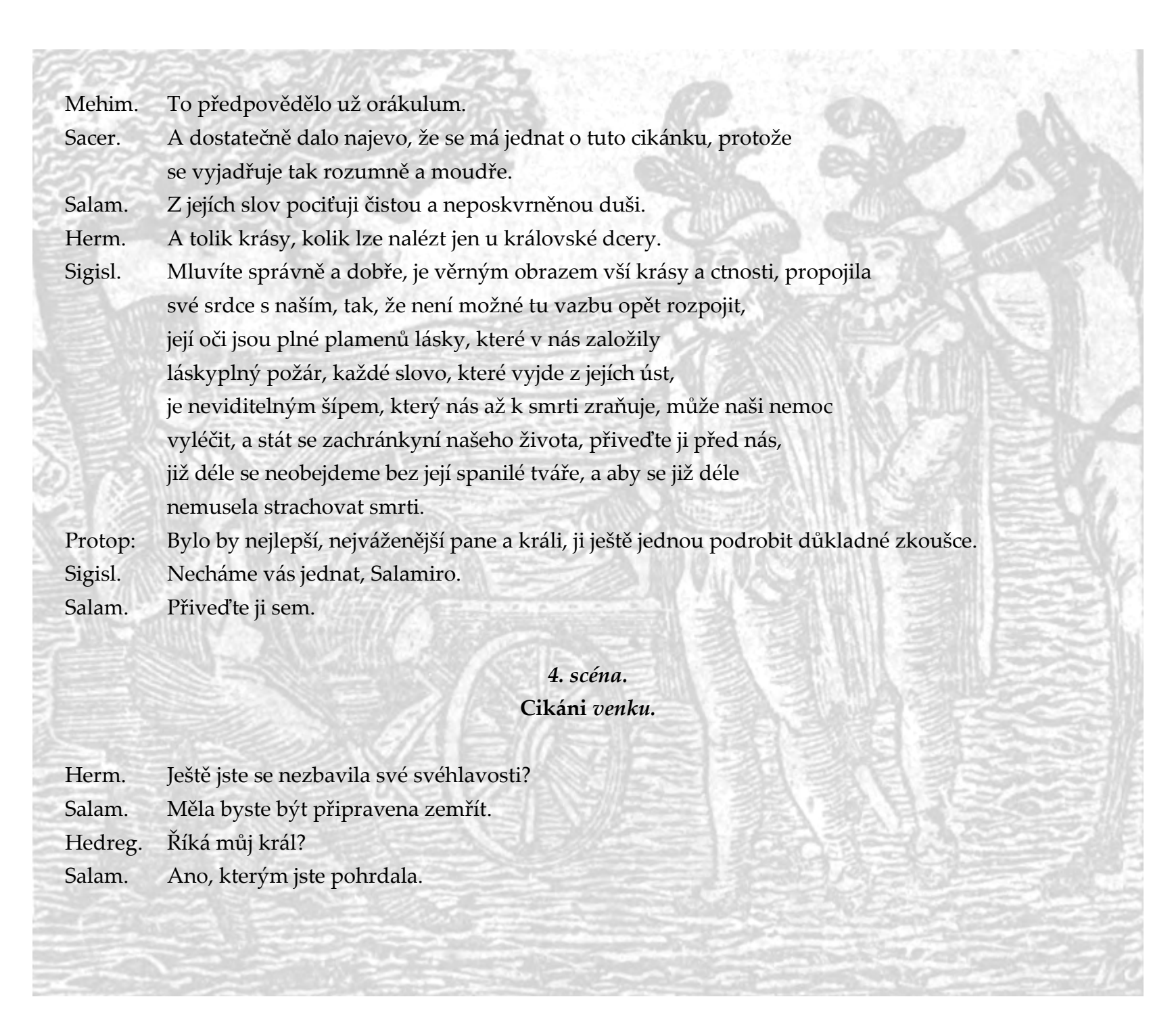
Sigisl. Jdi ode mne a neovládej mne už déle svými kouzly, už vícekrát jsem toho litoval, že jsem ti vyjevil svou královskou lásku, jsi falešná a nevděčná, už jsme slyšeli dost vašich urážek, Belsarusi odveď ji do vedlejšího pokoje a nechte jim ještě chvíli na rozmyšlenou, pokud budou i nadále trvat na svém, dostanou všichni zaslouženou odplatu. *Belsarus odvede cikány.*

Hedreg. Ó bohové! Jak zvláště si se mou štěstí pohrává. *Odejde.*

Sigisl. Jen jdi, má nejkrásnější, spalují nás plameny lásky, a pocítujeme k této cikánce ve svém srdci zvláštní náklonnost, shledáváme ji cudnou a hodnou královského manželského lože, protože ji nelze podnítit k neřesti ani dary ani výhružkami, řekněte nám proto, co si každý z vás myslí o jejích ctnostech a chování.

Protop: Vaše Milosti pokračujte v záměru se s ní oženit, je ženou, kterou bohové milují.

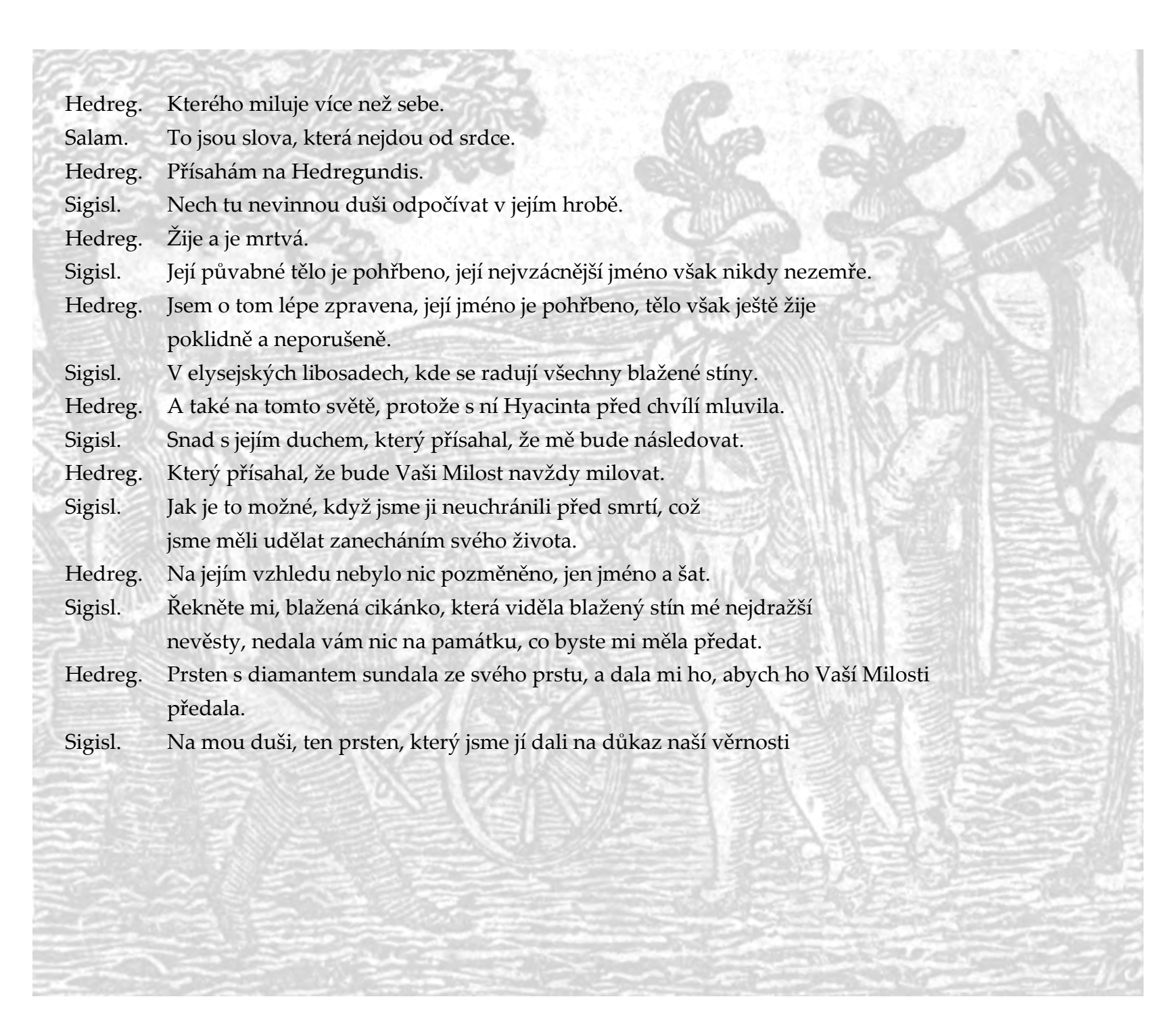

Mehim. To předpovědělo už orákulum.
Sacer. A dostatečně dalo najevo, že se má jednat o tuto cikánku, protože se vyjadřuje tak rozumně a moudře.
Salam. Z jejích slov pocítuji čistou a neposkvřenou duši.
Herm. A tolik krásy, kolik lze nalézt jen u královské dcery.
Sigisl. Mluvíte správně a dobře, je věrným obrazem vši krásy a ctnosti, propojila své srdce s naším, tak, že není možné tu vazbu opět rozpojit, její oči jsou plné plamenů lásky, které v nás založily láskyplný požár, každé slovo, které vyjde z jejích úst, je neviditelným šípem, který nás až k smrti zraňuje, může naši nemoc vyléčit, a stát se záchránkyní našeho života, přiveďte ji před nás, již déle se neobejdeme bez její spanilé tváře, a aby se již déle nemusela strachovat smrti.
Protop: Bylo by nejlepší, nejmávanější pane a králi, ji ještě jednou podrobit důkladné zkoušce.
Sigisl. Necháme vás jednat, Salamiro.
Salam. Přiveďte ji sem.

4. scéna.
Cikáni venku.

Herm. Ještě jste se nezbavila své svéhlavosti?
Salam. Měla byste být připravena zemřít.
Hedreg. Říká můj král?
Salam. Ano, kterým jste pohrdala.

Hedreg. Kterého miluje více než sebe.
Salam. To jsou slova, která nejdou od srdce.
Hedreg. Přisahám na Hedregundis.
Sigisl. Nech tu nevinnou duši odpočívat v jejím hrobě.
Hedreg. Žije a je mrtvá.
Sigisl. Její půvabné tělo je pohřbeno, její nejvzácnější jméno však nikdy nezemře.
Hedreg. Jsem o tom lépe zpravena, její jméno je pohřbeno, tělo však ještě žije poklidně a neporušeně.
Sigisl. V elysejských libosadech, kde se radují všechny blažené stíny.
Hedreg. A také na tomto světě, protože s ní Hyacinta před chvílí mluvila.
Sigisl. Snad s jejím duchem, který přísahal, že mě bude následovat.
Hedreg. Který přísahal, že bude Vaši Milost navždy milovat.
Sigisl. Jak je to možné, když jsme ji nechránili před smrtí, což jsme měli udělat zanecháním svého života.
Hedreg. Na jejím vzhledu nebylo nic pozměněno, jen jméno a šat.
Sigisl. Řekněte mi, blažená cikánko, která viděla blažený stín mé nejdražší nevěsty, nedala vám nic na památku, co byste mi měla předat.
Hedreg. Prsten s diamantem sundala ze svého prstu, a dala mi ho, abych ho Vaší Milosti předala.
Sigisl. Na mou duši, ten prsten, který jsme jí dali na důkaz naší věrnosti

ó nejšlechetnější duše, mohl bych mít tolik štěstí a ještě jednou tě spatřit,
řekněte mi, kde jste potkala toho ducha.

Hedreg. Mluvila jsem s ním v tomhle královském paláci. [Odejde.]

Sigisl. Mám dost, proto mě pronásleduje, je to znamení,
které mi zaslala skrze prsten, na místo
šťastné svatby, budu mít navždy ve svých pokojích stálý pohřeb,
na místo nevěsty po pomstě toužícího ducha mé nejdražší
Hedregundis, řekněte, panno – Kam odešla? Nikdo ji neviděl.

Salam. Nikoho jsme neviděli odcházet.

Sigisl. Řekněte mi, kde je vaše dcera Hyacinta?

Saga. Takovou jsem nikdy neměla.

Sigisl. Říkáte jí tak.

Saga. Hedregundis, Vaše Milosti, a to je ona, duch, který se v lidské podobě
po jistou dobu u mě zdržoval, nyní se však navrácí do svého bytu,
když s ní Vaše Milost jednala tak nemilosrdně, a chtěla nás včetně ní zničit.

Sigisl. Co říkáš, stará kouzelnice? Ošálil mne duch? Miloval jsem ducha z podsvětí nebo
lidskou bytost.

5. scéna.

Hedregundis venku.

Saga. Je tu opět, a baží po pomstě, Vaše Milosti.

Sigisl. Raději se mi přiblíž, ó blažený stíne, usmíř se opět se svým nevěrníkem, který tě nenechal v pokoji ve tvém hrobě, nýbrž toužil opět po tvé lásce po tvé smrti, ztrestej ho svými přidělenými duchy, a vezmi ho s sebou pryč z tohoto světa, do svého nesrovnatelného bytu.

Hedreg. Co to povídá můj nejmilejší?

Sigisl. Co říkáš? Nejmilejší? Můžeš mít ve svém studeném vzduchem vytvořeném těle ještě jiskřičku lásky vůči takovému nevděčnému a nevěrnému, však vidím, že se mi vysmíváš, a chceš mne před mým celým dvorem zahanbit a ztrestat.

Hedreg. Polibte přece vaši nejmilejší, nejmávanější králi Sigislae.

Sigisl. Políbit, myslíš? Ó silně působící duchu, obávám se, že když se tě jedním prstem dotknu, rozpadnu se před tebou se v prach.

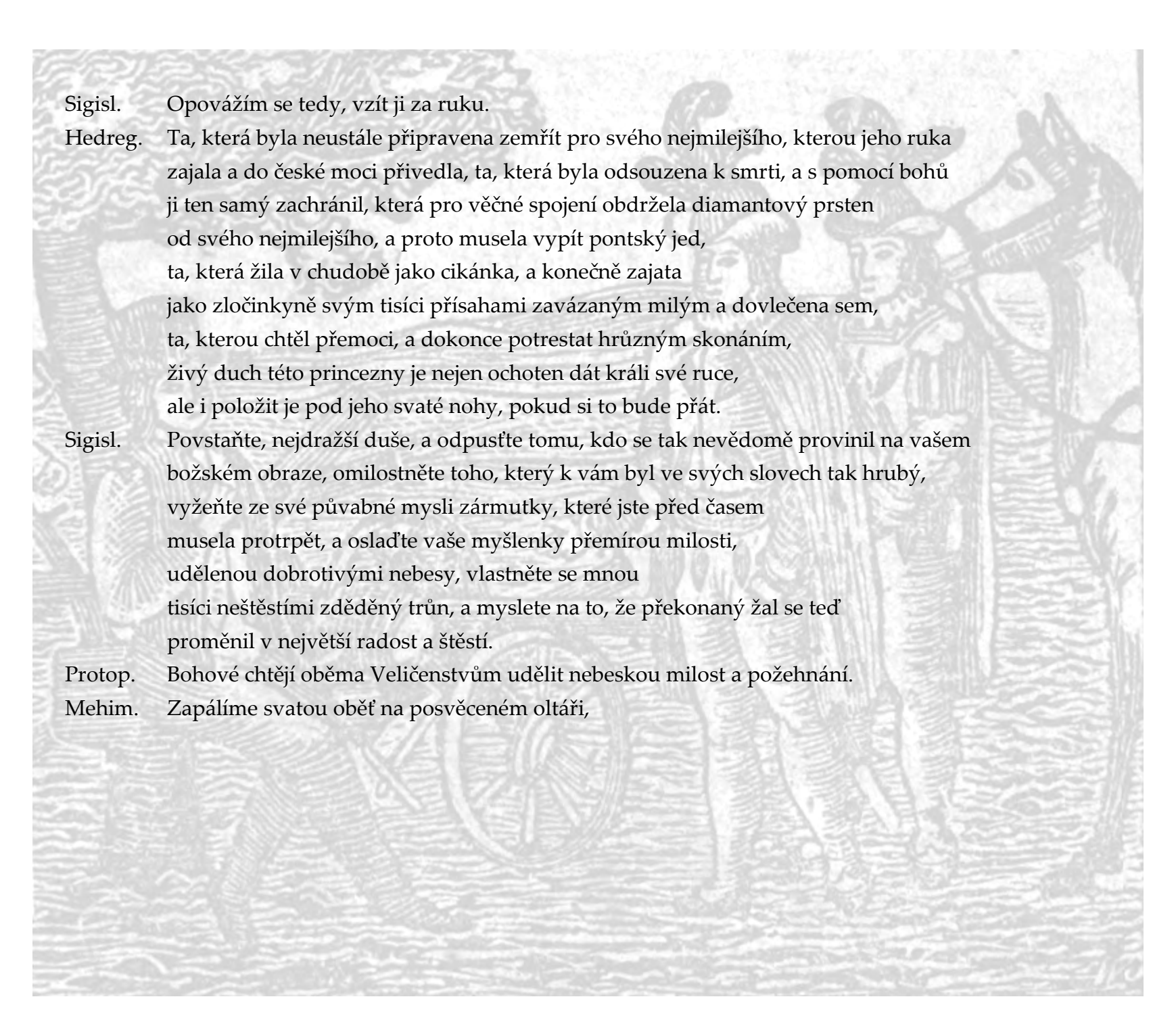
Hedreg. Pokud mne už nechcete milovat, přeci jen prokážu svou věrnost, políbím vás – – ale proč prcháte před mou živoucí bytostí, před vaší nejmilejší? Před vaší princeznou Hedregundis, nejsem žádný duch, nýbrž vaše nevěsta, a přišla jsem, aby se za vás vdala.

Sigisl. Ten, komu byl podán jed, nemůže žít.

Hedreg. S pomocí bohů mi Saga můj předchozí rozum navrátila.

Sigisl. Žádám od vás pravdu.

Saga. Nebylo tomu jinak, nejmávanější pane a králi, díky mne je naživu.

Sigisl. Opovážím se tedy, vzít ji za ruku.

Hedreg. Ta, která byla neustále připravena zemřít pro svého nejmilejšího, kterou jeho ruka zajala a do české moci přivedla, ta, která byla odsouzena k smrti, a s pomocí bohů ji ten samý zachránil, která pro věčné spojení obdržela diamantový prsten od svého nejmilejšího, a proto musela vypít pontský jed, ta, která žila v chudobě jako cikánka, a konečně zajata jako zločinkyně svým tisíci přísahami zavázaným milým a dovléčena sem, ta, kterou chtěl přemoci, a dokonce potrestat hrůzným skonáním, živý duch této princezny je nejen ochoten dát králi své ruce, ale i položit je pod jeho svaté nohy, pokud si to bude přát.

Sigisl. Povstaňte, nejdražší duše, a odpusťte tomu, kdo se tak nevědomě provinil na vašem božském obraze, omilostněte toho, který k vám byl ve svých slovech tak hrubý, vyžeňte ze své půvabné mysli zármutky, které jste před časem musela protrpět, a osladte vaše myšlenky přemírou milosti, udělenou dobrotivými nebesy, vlastněte se mnou tisíci neštěstími zděděný trůn, a myslete na to, že překonaný žal se teď proměnil v největší radost a štěstí.

Protop. Bohové chtějí oběma Veličenstvům udělit nebeskou milost a požehnání.

Mehim. Zapálíme svatou oběť na posvěceném oltáři,

protože nás nebesa obdařila dobromyslným králem a moudrou královnou.

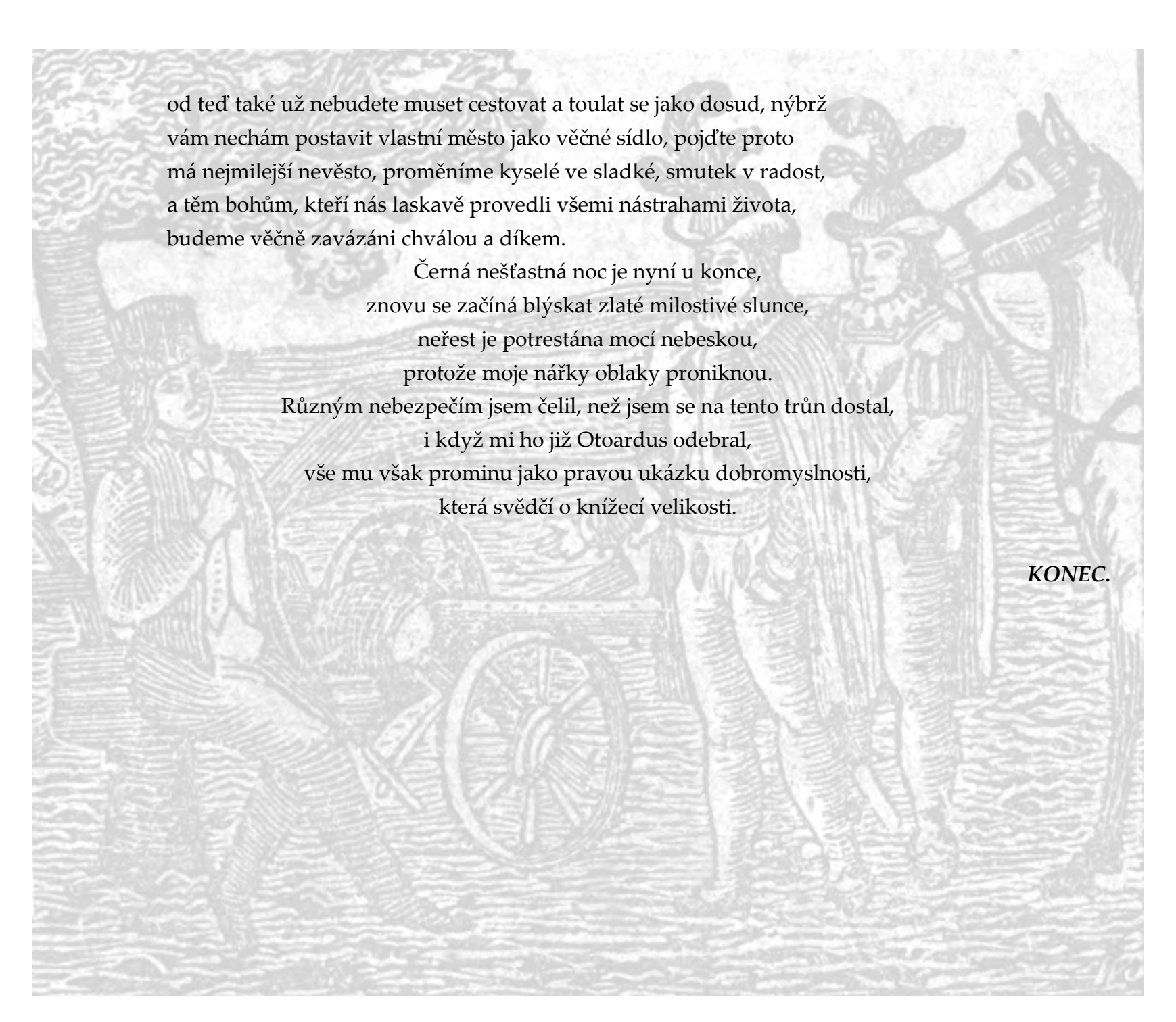
Sacer. Po dnešní den už nezhasne, pokud Mehim a Sacer popadnou dech.

Salam. Salamiro se vrhá k vašim nohám, a touží po usmíření s těmi, se kterými tak často nevhodně jednal.

Belsarus. A já toužím po milosti kvůli svým špatným činům, které jsem provedl.

Hermin: Herminus vychvaluje naději, že bude moci užívat dobromyslnosti obou Veličenstev.

Sigisl. Povstaňte, pilíře tohoto království, co se stalo, jsme již s mou nejmilejší nevěstou potopili v řece zapomnění, zůstaňte proto do budoucna věrni těm, kterým jste to přísahali, a prokažte, že nahradíte předešlé zlo, které jste spáchali, nynější upřímností, abychom ani naše království nepočali krvavým soudem, zprostěte vévodu Odoarda jeho řetězů a pout, a přiznejte mu opět všechny jeho statky, aby zakusil mou dobromyslnost, a zůstal Sigislaovu rodu věrnější než dosud, dále propusťte sedláka Hedvana se všemi jeho přáteli, a jako odměnu mu dejte 1000 korun, protože udržel při životě prince, co se týče vás, nejváženější cikáni, kteří jste zachovali její život, nemohu vás dostatečně odměnit, tedy vás zvu na naši královskou svatbu

The background features a faint, stylized illustration in a woodcut or etched style. It depicts a medieval scene with a cart pulled by a horse, a man standing next to it, and a woman in the foreground. The scene is set in a landscape with trees and a building in the background.

od teď také už nebudete muset cestovat a toulat se jako dosud, nýbrž vám nechám postavit vlastní město jako věčné sídlo, pojedte proto má nejmilejší nevěsto, proměníme kyselé ve sladké, smutek v radost, a těm bohům, kteří nás laskavě provedli všemi nástrahami života, budeme věčně zavázáni chválou a díkem.

Černá nešťastná noc je nyní u konce,
znovu se začíná blýskat zlaté milostivé slunce,
neřest je potrestána mocí nebeskou,
protože moje nářky oblaky proniknou.

Různým nebezpečím jsem čelil, než jsem se na tento trůn dostal,
i když mi ho již Otoardus odebral,
vše mu však prominu jako pravou ukázkou dobromyslnosti,
která svědčí o knížecí velikosti.

KONEC.